

Nr. 8 (196)

Anul VIII
21 februarie 1959

La Institutul de
cercetări chimico-
farmaceutice
(pag. 5-6-7).
Fotografie de
M. PAIUC

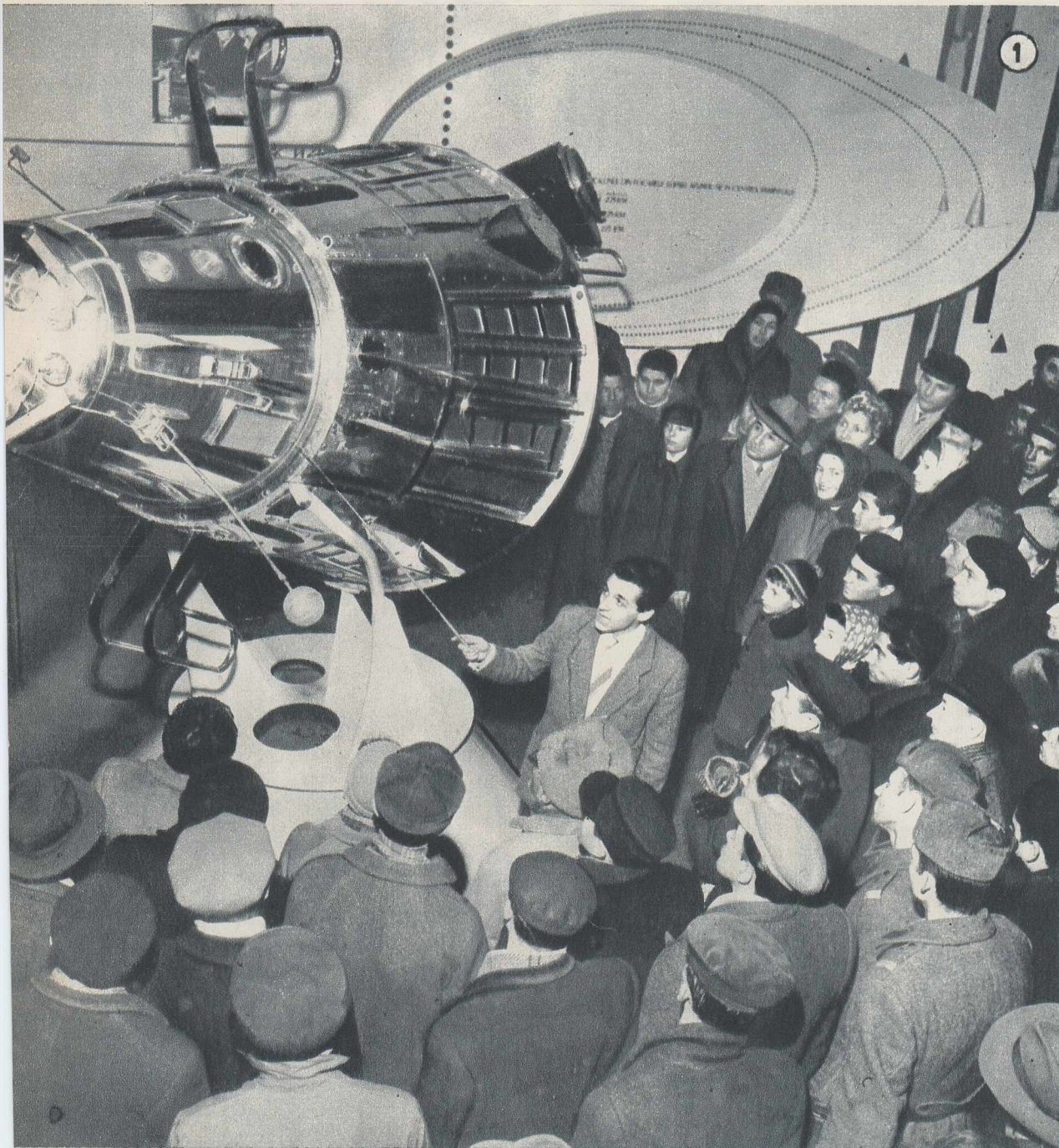
Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletar, din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

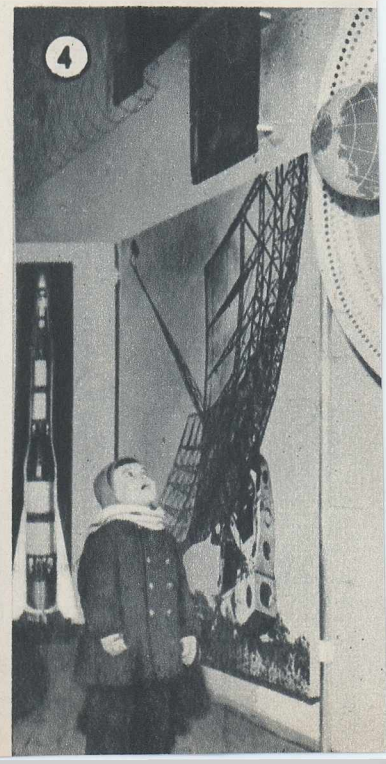
Expoziția unor **URIAȘE REALIZĂRI**

Expoziția „U.R.S.S. în plin avânt al construirii comunismului” — deschisă în Sala Dalles — oferă vizitatorului imaginea unei perspective grandioase care se va materializa într-un timp extrem de scurt. Recentul Congres al P.C.U.S. este exprimată aici lapidar, în cifre și imagini, vestind apropiata zi a îndeplinirii poruncilor leniniste privitoare la fericirea oamenilor. Mărețele realizări prevăzute în septenal sînt exprimate în cadrul expoziției prin grafice și panouri, al căror tîlc au și făcut ocolul întregului pămînt.

De un deosebit interes, în cadrul expoziției, se bucură istoricele realizări ale științei și tehnicii sovietice în domeniul cosmonauticii. Reproduse în mărime naturală ale celor trei sateliți artificiali ai pămîntului arată încă o dată vizitatorilor că primii oameni în istoria civilizației care au reușit să asalteze cosmosul au fost oamenii sovietici. Îndelung și cu inima încărcată de bucurie te oprești în fața machetei sistemului solar, iar luminile ce se aprind succesiv pentru a sugera evoluția planetelor pe orbitele lor te ajută să afli orbita pe care evoluează cea mai nouă planetă — planeta artificială creată de geniul omului sovietic. Cobori apoi cu gîndul din cosmos pe pămînt și te oprești în fața panourilor care înfățișează uriașele succese ale științei și tehnicii sovietice în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice. Și toate acestea îți măresc încrederea în viitorul omenirii, care prin comunism își va asigura fericirea.

1. Vizitatorii admiră îndelung aparatul celui de al treilea satelit artificial al pămîntului.
2. În acest container „a locuit” primul călător în cosmos: Laika.
3. Aici vizitatorii văd „concret”, evoluția sateliților.
4. Un martor al viitoarelor călătorii interplanetare — poate chiar el însuși călător în cosmos...

VIITORUL NE APARTINE

de Al. ANDRITOIU

Astrologii cititori în stele, Pythia din Delfi, preoții auguri, chiromanții, țigăncile cu ghioce — toți și toate s-au încumetat să ghicească viitorul. Și dacă n-aș fi citit în ziare că o doamnă londoneză și un preot francez au astăzi îndeletniciri asemuitoare, nici n-aș fi făcut pitorescul poemelnic al zadarnicilor căutători de noroc. Să dai cu bobii, în plin secol XX, pentru a primeni astfel economia bîntuită de criză — e un amuzament bizar. A citi în cafea Mocca dacă țările arabe se vor ridica și pe mai departe împotriva dominației colonialiste este, ca să ne folosim de biblie (după placul d-lui Dulles), un fel de „vanitas vanitatum” („deşertăciune a deșertăciunilor”).

În acest răstimp, dincoace de Elba, lagărul nostru își citește după cu totul alte legi viitorul, cu mijloace mai puțin pitorești dar mai realiste. Mai mult chiar, am putea spune că noi, ceștilalți, ne bizuim pe cifre. Calculăm, cum-pănim, cugetăm și... visăm. Între cifre și vis s-a stabilit o armonie desăvârșită. La fel: între cifre și poezie. Și, mai ales, între cifre și om.

Congresul al XXI-lea a sprijinit pe cifre (pe niște cifre foarte mari) economia și siderurgia, cultura și etica. Se calculează numărul viitoarelor centrale electrice și al kilowaților lor, se calculează cerealele viitorului, metalele și diamantele, cărțile, mătasea naturală și sin-

teticele. Toate aceste calcule se vor îndeplini cu prisosință și vor gravita în jurul omului sovietic precum planetele în jurul soarelui. Adunate la un loc, cifrele alcătuiesc o nouă geneză al cărei demiurg e poporul sovietic condus de încercatul partid al lui Lenin.

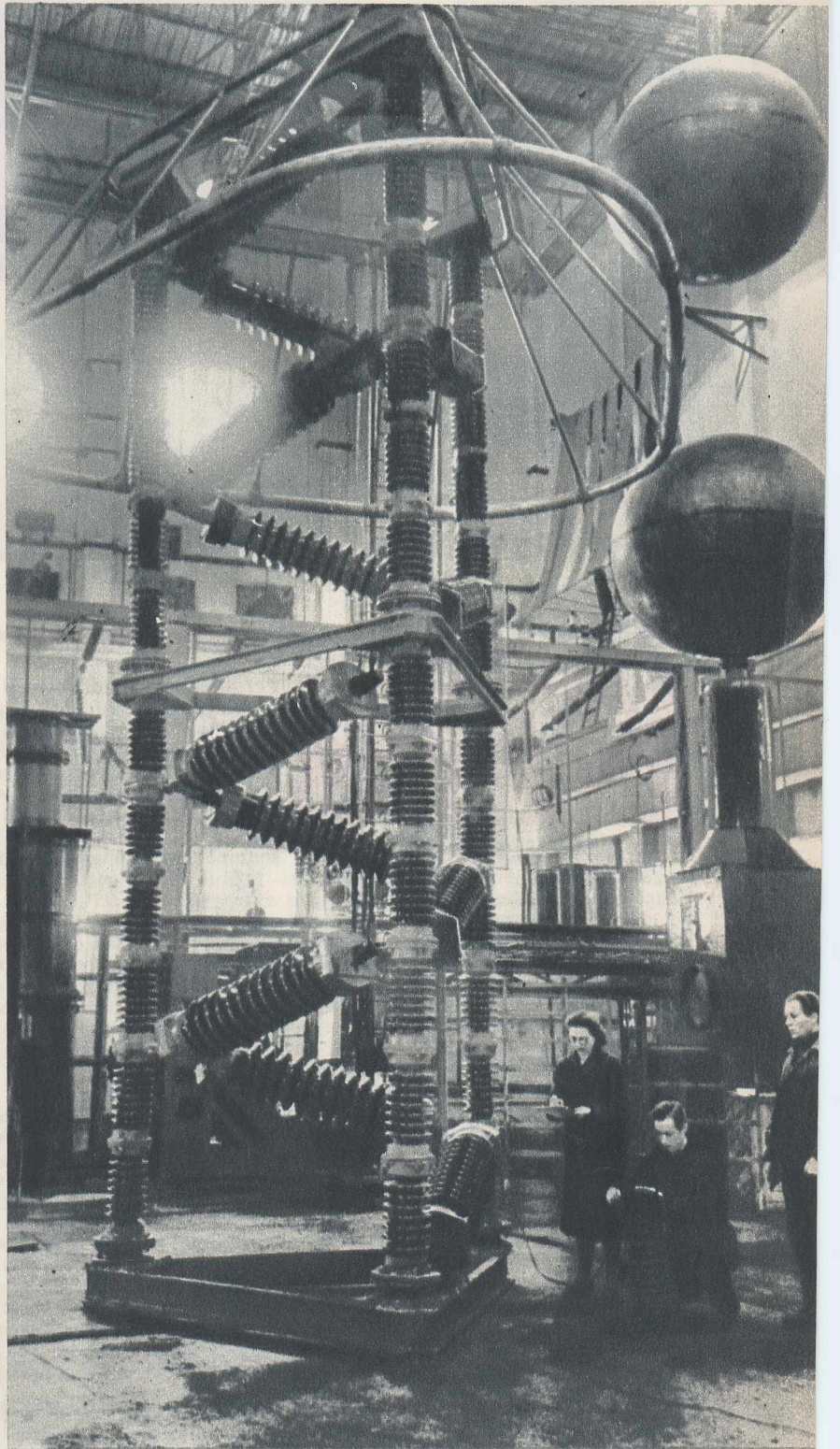
Printre altele, partidul a revoluționat și visele, mărindu-le traectoria în spațiu și timp.

Cu această revoluție spirituală comuniștii sovietici nu au venit numai în ajutorul poezilor, ci și al inginerilor de tot felul, al metalurgiștilor și colhoznicilor. Fiecare om sovietic va defalca cifrele centrale pe sectorul său de activitate și, credincios patriei și sieși, le va îndeplini și le va depăși. Asta în șapte ani. Și apoi se vor ivi alte vise, pentru o altă perioadă. Și altele și altele încă. Cei mai fericiți oameni de pe pământ vor trece dialectic de la vis la faptă și de la faptă la vis.

O dată cu marile împliniri ale comunismului, ei își vor înnobila conștiința. O etică din ce în ce mai înaltă le va auri sufletele.

Cu ei o dată vom înainta și noi, în timp. Noi, țările democrației populare. Întărind necontenit unitatea și solidaritatea lagărului socialist, ne vom trezi o dată intrînd mînd în mînd în comunism.

Să lăsăm inimilor bucuria acestei prevestiri strălucitoare. Credincioși partidului nostru, să ne arătăm demni de monirea ce-o avem.

Următoarea perioadă de 7 ani va fi o etapă hotărîtoare în împlinirea ideii lui Lenin cu privire la electricizarea completă a Uniunii Sovietice. În vederea traducerii în viață a acestei sarcini, la Uzina „Proletarii” din Leningrad a fost creat un uriaș parafuș magnetic, înalt de 10 m, calculat pentru o tensiune de 500.000 volți, destinat transportului în Ural al energiei electrice produse de marile hidrocentrale de pe Volga.

← Procesul de automatizare a industriei este în plină dezvoltare în U.R.S.S. În fotografie, un aspect al automatizării la Uzina „Sergo Ordjonikidze”, din Moscova. Noua linie automată este deservită doar de doi oameni și produce 40 de blocuri de cilindri pentru motoare de tractoare, pe oră.

În Mina de cărbuni „Junii Komunar“ din R. S. S. Ucraineană a fost instalată recent prima stațiune științifică seismoacustică din lume. Cu ajutorul unui dispozitiv ultrasensibil instalat la mare adâncime, denumit de mineri „urechea electrică“, orice zgomot produs de un fenomen seismic este captat și transmis spre stațiunea aflată la suprafață unde este înregistrat pe bandă de magnetofon. În acest fel se asigură minerilor securitatea muncii în abataj în condiții geologice complicate.

Septenalul prevede lărgirea sistemului de învățământ special, mediu și superior, seral și fără frecvență. Numărul total al specialiștilor cu studii superioare va fi în 1965 de peste 4.500.000, adică va spori de 1,5 ori în comparație cu 1958.

CORESPONDENȚĂ DIN LONDRA

**COMENTARIU
LA O ANCHETA**

de Gordon SCHÄFFER

rează succesele U.R.S.S. Dovadă e și faptul că raportul prezentat de N. S. Hrușciov la cel de al XXI-lea Congres extraordinar al P.C.U.S. a ocupat un loc de frunte în majoritatea ziarelor londoneze de seară și de dimineață, ca și în cadrul buletinelor de știri difuzate la posturile de radio și televiziune.

Raportul a stîrnit un mare interes. Și pentru că oficial nu s-a organizat nici o anchetă pe această temă, într-o seară am pornit personal să fac cîteva sondaje în rîndurile opiniei publice. Am făcut mai întîi o incursiune prin locurile de întîlnire ale celor mai reprezentativi cetățeni ai societății britanice.

Un deosebit interes l-a stîrnit în rîndurile sindicaliştilor campania dusă de Uniunea Sovietică pentru reducerea săptămîinii de lucru. În cursul raietei pe care am făcut-o am constatat că toți interlocutorii mei au fost impresionați de faptul că planul sovietic prevede reducerea orelor de muncă fără ca aceasta să ducă la scăderea salariului real ci dimpotrivă. În Anglia oamenii se tem că dacă li s-ar reduce orele de lucru aceasta ar însemna în primul rînd extinderea șomajului parțial și, implicit, reducerea standardului de viață. În nici un caz la noi n-ar putea fi vorba de o reducere a orelor cu menținerea actualului salariu. Cu atît mai puțin de vreo creștere a salariului real!

Vestea că poporul sovietic va primi mai multe produse alimentare și bunuri de larg consum, perspectiva extinderii uriașe a construcțiilor de locuințe, cifrele care vorbesc despre creșterea considerabilă a producției în U.R.S.S. au fost primite ca un lucru firesc și care va fi cu siguranță realizat. Conștienți de valoarea acestor cifre, englezii simpli își dau lîmpede seama că o națiune care-și concentrează toate eforturile asupra acestor realizări mărețe nu poate decît să respingă cursa înarmărilor și, deci, o asemenea țară, în mod firesc, e sincer însuflețită de dorința de pace.

Pe mulți oameni ai muncii englezi i-a uimit faptul că în U.R.S.S. există perspectiva desființării impozitelor. Aceasta deoarece în Anglia impozitul pe salariu apasă greu asupra nivelului de trai al muncitorului. Astfel, dacă un muncitor englez lucrează ore suplimentare sau obține prin acțiuni sindicale un spor de salariu, din aceste sporuri i se rețin impozite foarte mari, mergînd pînă la 40%. Or, iată că în Uniunea Sovietică se vorbește de desființarea totală a impozitelor!

Printre deputați și în cercurile guvernamentale britanice am constatat un interes considerabil față de referirile făcute în raportul lui N. S. Hrușciov cu privire la Germania și față de sugestia de a se crea o zonă denuclearizată în Pacific. Lumea este în general de părere că trebuie organizată o conferință cu privire la Germania și că încercările guvernului Adenauer de a respinge orice propuneri constructive trebuie zădărnicate. Majoritatea englezilor aprobă poziția Uniunii Sovietice și în ceea ce privește China.

Războiul rece mai există încă, dar dezhgețul a început. Pe măsură ce vor fi studiate documentele celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., lumea va considera din ce în ce mai mult coexistența pașnică drept calea progresului nu numai pentru Uniunea Sovietică dar, mai ales, pentru Anglia și celelalte țări occidentale.

Fel de fel de anchete și sondaje ale opiniei publice au fost organizate pînă acum în Anglia. Dar nici una dintre acestea nu și-a propus să afle ce gîndește poporul britanic despre progresele substanțiale realizate de Uniunea Sovietică. De ce? Pentru că sînt unii care nu doresc să afle acest lucru. Aceasta nu înseamnă însă că englezii de rînd ignorează

„Dorim ca întrecerea să se desfășoare nu în domeniul cursei înarmărilor, nu în domeniul producției bombelor atomice, cu hidrogen și a rachetelor, ci în domeniul producției industriale, al producției de carne, unt, lapte, îmbrăcăminte, încălțăminte și alte obiecte de consum“.

(Din Raportul tovarășului N. S. Hrușciov prezentat la cel de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S.)

U.R.S.S. — Hai să ne întrecem, dar, zău, ar fi mai bine să-ți schimbi schiurile!..

Desen de Gr. OGANOV

S-a pornit de la ZERO!

de Constanța COPORAN-BRATU

Capsella Bursa Pastoris e o erbacee anodină care în românește se cheamă Traista ciobanului. Crește prin livezi și pe lângă drumuri, spontan, prin forța pământului și a ploii. În ciuda faptului că diferite tratate de specialitate o revelează ca pe un excelent hemostatic¹⁾, ea a rămas, de la Pliniu și Galenus încoace, aceeași buruiană modestă, folosită popular în sîngerări, dureri de pîntece și gălbînare.

Și, totuși, așa modestă, poate chiar meschină fizicește, Traista ciobanului a fost forțată să aducă și ea bani în... traista burgheziei românești și străine. „Exportată” înainte de război cu 12-15 lei kilogramul, ea era din nou „importată”, pentru ca să fie dată pe piață la un preț de 130-140 lei kg. Justificarea diferenței de preț? Ambalajul occidental.

Există o serie de medicamente așa-numite opoterapice — substanțe extrase din glande și organe animale, ca insulina, extractul de ficat... Pentru a ne blagoslovi cu asemenea medicamente, în 1942, la o discuție purtată la Viena cu industriași români, reprezentanți ai trusturilor chimice germane se arătau dispuși să organizeze ei „colectarea”

vitelor noastre și să facă extracțiile la domiciliul lor. Simplu, fără bătaie de cap și fără nici un deranj pentru noi. Ba poate, făcînd și haz: „Voi dați o vită, noi vă dăm o fiolă”.

Aspirina este medicament de sinteză. Și clorura de calciu. Și multe altele. Medicamentele de sinteză se prepară prin prelucrarea petrolului, a sării, a varului etc. Dar petrolul, sarea, varul etc. nu sînt apariții spontanee. S-au născut geologic și au existat din totdeauna. În țara noastră, în cantități apreciabile. Atunci de ce n-am produs în timpul regimului burghez medicamente de sinteză?

Pentru că noi aveam totul și n-aveam nimic. Aveam resurse minerale, animale, vegetale pentru nu știu cîte industrii de medicamente; dar n-aveam o banală aspirină, pentru că n-aveam industrie de medicamente. Și n-o aveam, pentru că n-o doreau Bayer, Schering, Knoll, Sandoz, Ciba și capitaliștii români. Medicamentele se importau la prețuri exorbitante, iar cele cîteva așa-zise „laboratoare farmaceutice” particulare sau „fabrici” se reduceau la prelucrarea substanțelor importate sau chiar numai la ambalarea lor. Prin politica aceasta în domeniul medicamentelor, burghezia și-a bătut joc de sănătatea publică timp de decenii. A asasinat în masă.

Pentru ca de la tabloul revoltător, și în același timp dramatic, al situației sub capitalism să se ajungă astăzi la o industrie de medicamente care acoperă necesarul intern pe sute de sortimente și exportă în 14 țări a fost nevoie de o muncă titanică. Ca să iei startul, practic, de la zero, și să ajungi într-un domeniu atît de pretențios și de subtil la peste 600 de produse într-un timp atît de scurt, trebuie să fii un popor liber, în plin avînt de construcție socialistă.

Cu ce s-a început acum 10 ani, după naționalizare? S-au comasat micile laboratoare, s-au amenajat localuri, unitățile au fost profilate pe specialități, au fost înzestrate cu utilaj modern, cu cadre calificate.

Prezentat astfel, procesul pare schematic. Interpretat însă la scara amplă la care s-a desfășurat, tradus în lei-investiții, în zile-

concepție, în ani-muncă, el apare ca un formidabil efort de creație națională. Treptat s-au organizat fabrici de produse de sinteză organică, de produse de sinteză anorganică, de produse opoterapice, de extracte vegetale și tincturi, precum și fabrici de condiționare, specializate în tablete, soluții, fiole etc.

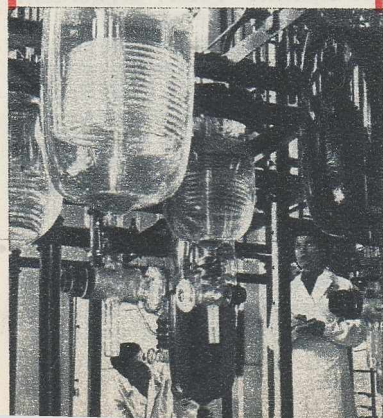
În materie de produse de sin-

teză anorganică s-au realizat săruri de bismut, săruri și oxizi de mercur, săruri de calciu. Urmează un etcetera lung, ca o bandă rulantă nesfîrșită ce poartă zeci și zeci de alte produse. În sinteza organică — cea mai importantă ramură a industriei de medicamente — s-au realizat sulfamidele, P.A.S.-ul, hidrazida acidului izonicotinic, cloramina

¹⁾ Medicament utilizat în oprirea sîngerărilor.

COPERTA NOASTRĂ

Un moment din timpul cercetării la stația universală pilot de sticlă a Institutului de cercetări chimico-farmaceutice din București.

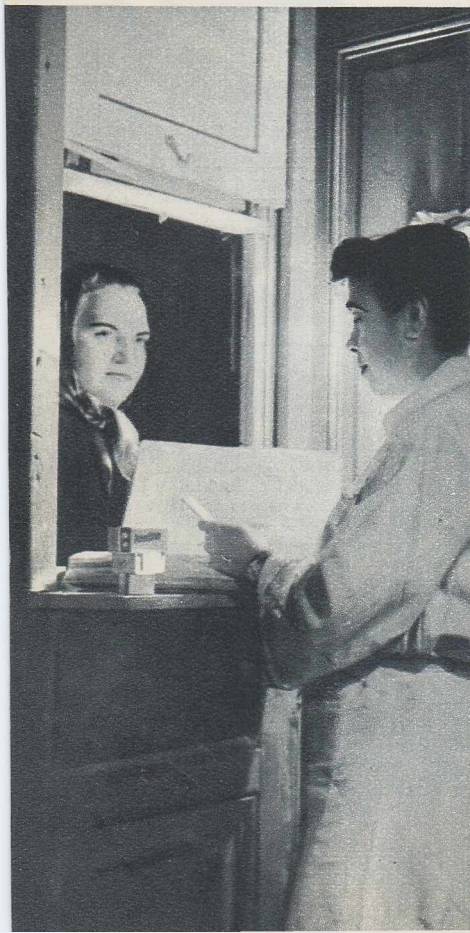

La secția de farmacodinamică a Institutului de cercetări chimico-farmaceutice. Se cercetează valoarea unui nou medicament cu acțiune hipotensivă, asupra unui câine cu hipertensiune provocată.

Nenumărate experimentări pe animale suportă un medicament de-a lungul producției industriale (Laboratorul de biologie al întreprinderii Industria chimico-farmaceutică nr. 2).

La centrul antidiabetic de la Spitalul „Dr. Cantacuzino” se distribuie zilnic în mod gratuit insulina, celor suferinzi de diabet.

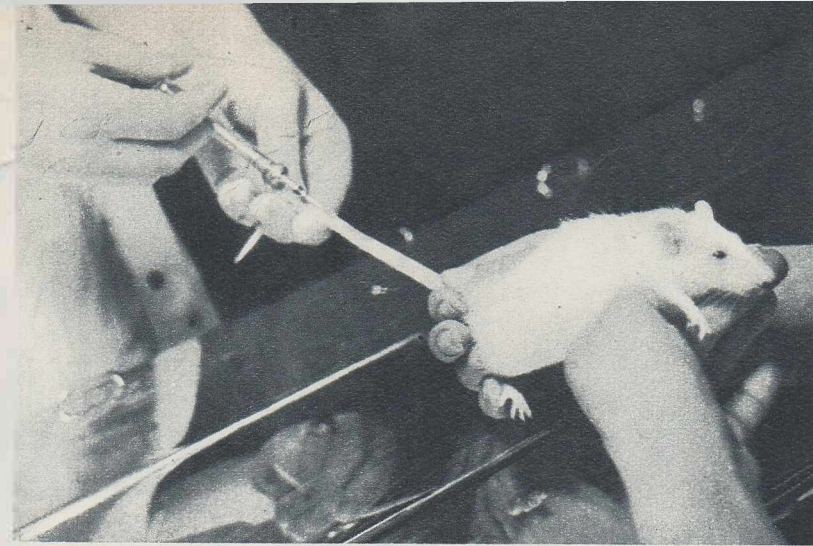

B și T, substanțe analgezice. S-au realizat, cu ajutorul sovietic, antibioticele românești. Penicilina, dicilina, aureociolina; se realizează streptomicina, retacilina... Oportapicele sînt reprezentate la rîndul lor, astăzi, printr-o gamă largă. Insulina extrasă din pancreas; adrenalina din suprarenale; Cortigenul, Hipofizantul, ACTH, Hepavit 12 etc. din alte glande și organe. O ofensivă largă s-a desfășurat și pentru valorificarea resurselor vegetale. Atropină din rădăcină de Belladonna. Vitamină P din hrișcă, substanțe glucozidice cu acțiune cardiacă din specii de degetărel, Hipoveral din știri-goale (Veratrum album), morfina, Codeină și Dionină din capsulele picturalului mac roșu campestru...

Enumerarea este ultrasumară, evident. Dar raportată la acel mare zero din trecut — edificatoare.

Directorul întreprinderii Industria chimico-farmaceutică nr. 2 mi-a arătat o fotografie. Reprezenta fabrica acum zece ani. O construcție degradată, sumbră. Un interior deprimant, cu câteva mașini demodate, pe care le mînuiau cîțiva muncitori. Se lucra în general cu materie primă sau semifabricată de import, care se înfiola sau se tableta acolo.

Am notat monografia orală făcută de director. În 1949-1950 s-a ridicat un nou corp de clădire. Parter și etaj. S-au instalat o

Un personaj extrem de important. Cu ajutorul lui se stabilește acum indicele de toxicitate al unor noi medicamente anticancerase.

Dacă în timpul burgheziei exista în mediul rural o singură farmacie la mii și mii de locuitori, în anii regimului nostru s-au înființat nenumărate farmacii și puncte farmaceutice la țară. În fotografie: aspect de la farmacia din comuna Făcăeni, regiunea Constanța.

stație de frig, distilatoare, pompe de vid și alte utilaje. În 1954 s-a prelungit noua construcție și s-au făcut noi înzestrări: un uscător în vid cu valțuri, un uscător în vid cu tăvi... În 1956-1957 s-a construit un nou pavilion cu trei etaje, care a fost înzestrat cu laboratoare în care lucrează specialiști, cu utilaj modern, minuit de sute de muncitori.

Fabrica a dat pînă acum pieții 36 sortimente de medicamente într-o cantitate impresionantă.

Este greu să fabrici sticlă. Este greu să faci și macaroane atunci cînd n-ai experiență. Dar este foarte greu să fabrici medicamente.

Pentru a fi realizate, unele produse de sinteză comportă cîte 20-30 de reacții chimice. Asta se traduce cel puțin prin energie consumată. Așadar, un sector dificil și complicat. Dar în primul rînd plin de răspundere. Nu îți se admite nici o toleranță. Pentru că adresezi produsul organismului omenesc și organismul are, ca să spun așa, „STAS”-uri inextorabile. Responsabilitatea se materializează prin control. Experimentări și controale pînă la stabilirea și definitivarea procesului tehnologic. Experimentări și controale chimice, biologice, bacteriologice în timpul producției, după fiecare fază de producție și după finisarea medicamen-

tului. Apoi, instanța decisivă: experimentarea clinică, urmată de buletinul de rigoare. Actul de naștere a fost emis. O naștere grea, migăloasă, dar care conferă absolute condiții de securitate.

Statisticile spun că pe piața mondială apar anual aproximativ 500 de noi substanțe medicamentoase. E suficient însă să treacă 4-5 ani, pentru ca dintre ele să rămînă valabile numai aproximativ cinci. Explicația e simplă: fiziopatologia evoluează; face revelații; remaniază puncte de vedere; impune practic introducerea de noi substanțe în terapeutică. Dar nu există încă nicăieri pe lume mașini electronice de calcul care, pe baza necesității clinice, să servească instantaneu formula substanței medicamentoase. Atunci? Rămîne cercetarea. Ea deține în materie de medicamente rolul primordial.

Cum nu se știe exact dacă on! ar fi existat fără o anterioară existență a găinii (sau viceversa) așa nu se poate ști dacă la noi, pe vremea burgheziei, n-a existat cercetare pentru că nu exista... industrie sau nu se crea industrie pentru că... lipsea baza de cercetări. Cu numele, exista un institut farmaceutic. Dar se îndeletnicea cu controlul medicamentelor importate și al celor „produse” de laboratoarele-ciuperce indigene. Prin grija regimului nostru. a-

cum zece ani el a fost transformat, reprofilat și reorganizat ca institut de cercetări. Ca să pornești într-o asemenea întreprindere dificilă atunci când și un simplu dop reprezintă o problemă, înseamnă să făptuiești un act de mare curaj. Actul a fost făcut. Un debut ofensiv sub toate raporturile: cadre specializate, înzestrare tehnică, introducerea în probleme.

Rezultatele? Ele nu s-au lăsat văzute a doua zi. Chimia medicamentului e capricioasă. E uneori subtilă până la exasperare. O simplă reacție sau experimentare poate anula sute de reacții anterioare. Și atunci? Totul dacapo. Tăcut, uneori anost, foarte des la pînda surprizei. O lună, două, un an... Și deodată visul științific al colectivului (cine ne împiedică să-i spunem așa?) s-a realizat. Atunci, în funcție de temperament — chimiști, farmaciști, medici, biologi, ce ar fi — se înveslesc, se fotografiază în grup, fredonează discret pe coridoare... Indiferent de reacția personală, iradiază în toți aceiași simbură de soare: succesul. Au realizat un nou medicament. Au contribuit la punerea la punct a procesului lui tehnologic. La P.A.S., la Salicilamidă, la Sulfatiazol...

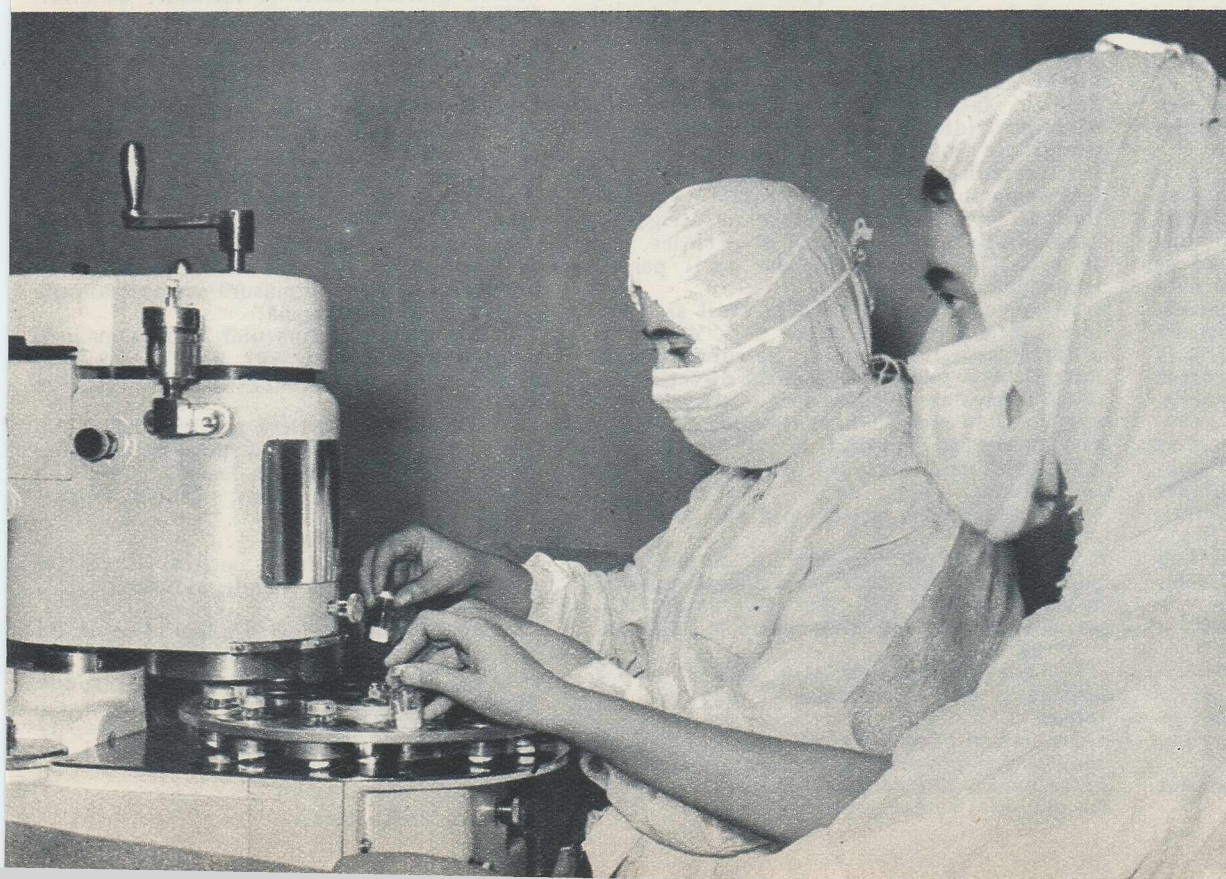
An de an, paralel cu dotarea tehnică și formarea cadrelor, institutul a realizat noi medicamente și a dat industriei noi procese tehnologice. Dar mărturia maturizării în cercetare și creație o reprezintă ultimii ani. Au fost atacate probleme de bază — cercetarea s-a ridicat la nivelul cercetării internaționale — și s-a născut o pleiadă de prețioase medicamente moderne. Aș dori să citez câteva dintre ele, dar ar fi nejust. Mi se pare că toate medicamentele au aceleași drepturi, conferite de munca ce stă la baza existenței lor și de rezultatul pe care ele îl operează asupra bolnavului. Dacă aș vorbi despre Insulină sau despre Neohepar, poate că Maria B. ar fi nemulțumită. Pe dînsa au salvat-o alte medicamente. Cînd a fost adusă la maternitate, la „Olga Bancic”, era într-o stare foarte gravă. Febră 40°, hemoragie, infecție. A fost salvată printr-o intervenție chirurgicală și cu ajutorul antibioticelor, a Hepavitului 12, al altor tonice.

Așadar, nu pot fi citate unele medicamente în dauna altora. Fiecare își face datoria în lupta contra căreia a fost creat. O atestă clinica. Instanța supremă.

...Mă gîndesc cît de simplu se ia o aspirină. Un act mecanic, în timpul căruia mintea ți-e angajată în cu totul alte direcții. Aspirina, antibioticele, insulina... Existențe azi banale, la îndemîna oricui. Și, totuși, fiecare asemenea existență mărunță și toate existențele acestea la un loc constituie, în felul lor, o demonstrație. Demonstrația faptului că noi am reușit să facem în numai zece ani și sub raportul medicamentului ceea ce burghezia n-a făcut în decenii.

Institutul de cercetări chimico-farmaceutice a fost recent înzestrat cu o modernă stație universală pilot (sus).

Aspect din timpul lucrului la mașina de capsat flacoane de la marea Fabrică de antibiotice din Iași.

Moșul apelor

de Boris VADEŢKI

Cea mai grea lovitură din viața lui Nikolaev a fost, fără îndoială, moartea șefului de echipaj. Era în cea de a șasea lună a războiului și în primul său an de serviciu în cadrul flotei. Din pricina slujbei, care cerea multă încordare, lui Nikolaev i-a fost peste putință să-și dea seama de ce șeful de echipaj îi devenise mai drag decât oricare altul...

Pitit într-un ungher al unui compartiment strîmt, își ștergea lacrimile cu marginea cămășii albe de marinar.

După ce se mai liniști puțin, începu să-l frămînte un gând: ce efect va produce oare moartea șefului de echipaj asupra vieții escadrei? Își aminti apoi de articolul scris de cel ce-i fusese pînă nu de mult șef: „Noroc, dragii mei frați-marinari minunați, statorniciei mei cititori! Eu sînt „Moșul apelor“. Flota-i căminul meu! Pot să vă spun că sînt un om cărunt, cu barbă mare, nici prea gras, nici prea slab și trăiesc sub apă. Mă pricep la treburile marinărești, sînt un prieten devotat al mateloților și dușman neîmpăcat al lui Hitler și al blestematei sale clici“.

Își mai aminti cum o dată îl surprinsese în toilul unei îndeletniciri ciudate: așezat pe supapa conducerii principale, lângă becurile albastre, scria ceva pe o foaie de hîrtie. Fiind convins că nu-l vede nimeni, repeta, asemenea unui copil, fiecare cuvînt.

Pe atunci Nikolaev era departe de a bănuși ceva despre îndeletnicirea șefului de echipaj. Acum însă, cînd dispăruse, Nikolaev se gîndea cu o dureroasă stringere de inimă că o dată cu șeful a amuțit și „Moșul apelor“, a cărui identitate marinarii nu o cunoșteau. A amuțit ca și cum n-ar fi trăit vreodată pe lume, n-ar fi urmat o „linie“ a sa, proprie. Mai mult ca oricînd, Nikolaev își dădea seama de această „linie“: șeful de echipaj fusese întotdeauna un om drept, modest și dușman neîmpăcat al lăudăroșeniei. Cu cîtă malițiozitate ascunsă asculta uneori pe cei din jurul său vorbind despre „Moșul apelor“, despre articolele sale! De fiecare dată, marinarii găseau în rîndurile ziarului gînduri de-ale lor exprimate fără voie, fără să știe nici ei cînd. Tocmai pentru acest fapt îl îndrăgiseră într-atît pe „Moșul apelor“.

Un gînd îl frămînta pe Nikolaev: să destăinuie sau nu tovarășilor săi taina șefului de echipaj Kaliujni?

Curînd, hotărîrea se concretiză și, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, Nikolaev aduse redactorului un articol semnat „Moșul apelor“. Îl scrisese cu multă grijă, împreună cu scafandru Pronin. În acest articol se vorbea despre marinarii care părăseau submarinele pentru a trece la infanteria marină. Nikolaev și Pronin, care și ei părăsiseră pentru cîtva timp submarinul, se hotărîseră să scrie gazetei lor de pe front, ca din partea „Moșului apelor“, care ar fi ajuns, chipurile, pe uscat.

Redacția era instalată pe un vechi vas de transport, care servea și drept bază a submarinelor. Nikolaev coborî scara lată și ajunse în cală, unde se afla cabina redactorului. La masă ședea un locotenent scund, firav, cu o privire obosită și puțin răvășită. Luă articolul din mîna lui Nikolaev, căută semnătura și, după ce o găsi, rostî uimit:

— Dar bine, șeful de echipaj a murit!...
— Exact!

— Atunci cine-i autorul articolului?

— „Moșul apelor“, tovarășe locotenent.

— Asta o fi în împărăția mărilor, dar pe pămînt, la unitatea lui, sub ce nume figurează?

— În cazul de față, matrozul-torpilor Evgheni Nikolaev.

— Dumneata deci!

— Vă rog să considerați că „Moșul apelor“ trăiește.

— Dar de ce „în cazul de față“? Parcă așa ai spus, nu?

— Pentru că, tovarășe locotenent, astăzi „moșii“ nu prea au multe zile de trăit — răspunse cu glas sugrumat Nikolaev. S-ar putea să fiu și eu ucis. Ei bine, într-o asemenea eventualitate se va găsi cineva să mă înlocuiască. Așa ne-am înțeles...

— Și... de ce-i neapărată nevoie să îi ucis? — ripostă stînjnit locotenentul.

Luă articolul și, după ce-l citi, exclamă:

— Minunat! Într-adevăr „Moșul apelor“ n-a murit!

Nikolaev își dădu seama că entuziasmul locotenentului nu se referea atît la textul articolului cît la apariția unui nou „Moș al apelor“.

La cîtăva vreme după această întîmplare, Nikolaev lupta pe uscat, lângă Tallin. Era tot împreună cu scafandru Pronin, în grupul de recunoaștere comandat de plutonierul Nikita Dumskoi.

Într-o bună zi fură trimiși în recunoaștere. Porniră în zori, cînd roua dimineții continua să mai scinteieze în iarbă, iar acoperișurile de șindrilă ale caselor din sat luceau de parcă ar fi fost de argint. Era o liniște apăsătoare.

Misiunea grupului de recunoaștere părea simplă. Pădurea, împărțită în sectoare cu un front de douăzeci de kilometri fiecare, trebuia „îieptănată“. Dumskoi atrase atenția oamenilor să fie cu ochii-n patru asupra celor ce se petrec în fața lor, dar să vadă și ce este sub ei, întrucît nu erau excluse capcanele minate.

Așadar, o misiune doar în aparență simplă, fiindcă sectorul era întins și pădurea devenea tot mai deasă.

Trecuseră vreo patru ore de cînd grupul înainta. În fața se ivi deodată o porțiune de teren despădurit. Plutonierul făcu semn grupului să se culce la pămînt și continuă să înainteze tîrîș. Prea părea ciudat ca localnicii să fi tăiat pădurea în acest loc, departe de drum. Dumskoi se apropie cu băgare de seamă de cioturile de copaci și cercetă unul din ele. Tăietura era proaspătă. Urme de pași duceau undeva spre dreapta. Plutonierul continuă să se tîrască. Îi apărură deodată în fața o colibă de pădurar. Se vedea că fusese ridicată în grabă și camuflată cu crengi. Se hotărî ca, împreună cu grupul, s-o încercuiască. În clipa cînd se ridică să facă semn tovarășilor săi, o rafală de mitralieră îl lovi în spate. Scoase un strigăt și căzu cu fața în sus. Încercă să se ridice, dar se prăbuși din nou; închise ochii pentru totdeauna...

Aproape în aceeași clipă fu rănit și Nikolaev. Încercă să facă cîtiva pași, dar simți o durere ascuțită în picior. Se culcă, instală mitraliera și începu să tragă în direcția inamicului care nu se vedea încă. Ceilalți marinari se aflau undeva în spatele lui. „Trebuie să-i înștiințăm imediat pe ai noștri“ — îi străfulbură prin minte lui Nikolaev. Îi strigă lui Pronin:

— Retrageți-vă repede și n pas alergător la unitate!

Își scoase apoi bocancul și începu să-și bandajeze piciorul rănit cu o bucată de foaie de cort. Era alb la față dar atît de hotărît și de calm încît Pronin abia cuteză să-l întrebă:

— Tu ce faci?

— De ce pui întrebări fără rost? Vă acopăr retragerea și voi continua să trag. Nu înțelegeți?

În aceeași clipă, se simți parcă rușinat de tonul aspru al vocii sale. Nimeni nu-i dăduse însărcinarea să-i comande pe acești oameni. Cu glas blajin, continuă:

— Kolea, auzi, plecați și... vezi, cînd ajungi, nu-l uita pe „Moșul apelor“.

Vreme îndelungată Nikolaev nu fu în stare să-și arunce privirea în urmă, să vadă dacă ordinul său a fost executat. Cînd, însă, întoarse capul, văzu lângă el o armă automată. Marinarii i-o lăseseră pentru eventualitatea cînd mitraliera n-ar mai funcționa...

Gloanțele suierau, sfîșind scoarța copacilor. Nikolaev încercă să se retragă tîrîș, dar, în aceeași clipă, dintr-un copac, doi fasciști se năpustiră asupra lui. Simți o lovitură surdă în cap și-și pierdu cunoștința.

...Cînd își reveni, se află întins pe o saltea, în colțul unei camere pustii în care stăruia o liniște ciudată. Piciorul îi era bandajat. Văzu, lângă saltea, o cîrjă... Îi era sete...

În minte prinse să i se perinde tot felul de imagini care reconstituiau tot ce se petrecuse lângă căsuța din pădure. Știa că procedase bine; probabil că acum tovarășii săi au și ajuns la unitate și au raportat asupra rezultatelor recunoașterii. Cîndul datoriei împlinite îl învăluia cald, ca un șal. Își aduse aminte de casă, de Kaliujni, și se simți copleșit.

Înspre amurg, un soldat hitlerist scund și mustăcios, îmbrăcat cu un halat alb, îi aduse cina. Nikolaev mîncă puțin. Îl frămînta gîndul cu privire la intențiile fasciștilor. N-avu însă prea mult timp să se gîndească. Apărură un alt soldat, care-l conduse pînă la o limuzină. Locotenentul hitlerist, care stătea în fața casei, nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Era agitat și discuta cu un oarecare domn grăsun, foarte elegant, îmbrăcat civil. Întîlnind privirea lui Nikolaev, grăsunul îl întrebă ceva pe locotenent. Acesta izbucni în rîs:

— Am prins o „limbă“.

Abia acum își dădu Nikolaev seama de ceea ce-l așteaptă.

În mașină, în afară de șofer și de Nikolaev, mai era soldatul mustăcios, înarmat cu o pușcă automată. Călătoria nu dură decît cîteva minute. În fața unei case de piatră mașina stopă. Prin ferestrele deschise se auzeau glasuri vesele și lătrături de cîini. Nikolaev fu introdus în antreu.

— Să vină — răsună puternic un glas.

Eraglasul unuia care cunoștea bine limba rusă.

Soldatul îl înghionti ușor pe Nikolaev și amîndoi pătrunseră într-o sală rotundă. La fereastra camuflată de o perdea ședea un maior înalt, cu însemnele trupelor S.S. pe mîneca tunicii. Chipul lui reflecta îngimfarea. Bărbia ieșită în afară, vădea cruzimea unei bestii fasciste. Maiorul însă nu avea de loc intenția să pară crud. Făcînd semn soldatului să plece, îl măsură cu luare-aminte pe prizonier și-l întrebă:

— Ei, ce faci, marinarul? Văd că nu prea merg treburile, nu-i așa? Ești rănit? Nu-i nimic, se putea întîmpla și mai rău. De unde ești?

— De pe Volga—suieră printre dinți Nikolaev, furios pe sine că începuse pe un astfel de ton convorbirea cu un fascist.

— De unde de pe Volga, că doar Volga-i mare?

— De lângă Kuibîșev.

— Vasăzică, de lângă Samara—îl corectă ofițerul, la spune-mi: unde ai lucrat?

— La Gorki.

— La Nijni!—preciză din nou ofițerul. Pe care vas?

— Pe „Efrosia prepodobnaia“¹⁾—răspunse în bătaie de joc Nikolaev.

S.S.-istul rămase impasibil la ironie, dar nici nu repetă întrebarea. Se mulțumi să-l privească țintă pe marinar.

1) Sfînta Efrosia (N.T.)

— Ce-i o canonieră?

— O canonieră.

— Ia spune, marinarule—il întrebă din nou, după o scurtă pauză, maiorul—ce rezi că vom face cu tine?

— Nu cer să mă cruțați! — răspunse cu las răgușit Nikolaev.

— Să te cruțăm? Păi, ce păcate ai făcut? Deocamdată n-ai comis nici o crimă... Ai ustat, ți-ai apărat patria!... Abia de acum nainte, dacă te vei face vinovat de ceva ață de noi, ne vom gândi la pedeapsă sau a cruțare! Știu că v-au împuiat capul comarii că sîntem bestii... Nu-i așa?

Nikolaev nu răspunse.

— De ce taci? Nu vrei să răspunzi? Atunci ți voi spune eu: în fiecare război, inamicii aută să se prezinte unii pe alții în lumina ea mai urfă. Ura te ajută să lupți. În situația noastră însă, cred că ne putem lipsi de propagandă și să discutăm omenește.

Nikolaev își aminti cuvintele locotenentului: „Am prins o limbă“, și zîmbi ironic. Maiorul îi observă zîmbetul și, pentru prima dată, ridică tonul:

— Va trebui să răspunzi la câteva întrebări înainte de a fi trimis în spatele frontului. Depinde de tine dacă te vei întoarce a ai tăi sau vei rămîne la noi pînă la sfîrșitul războiului.

— Nu veți obține nimic de la mine! — trîgă Nikolaev, pe neașteptate.

— Chiar dacă vom lua anumite măsuri?... Chiar dacă vom proceda fără cruțare?

— Puteți să mă aruncați și în foc, tot nu voi spune nimic.

— Destul, ajunge! — spumegă maiorul. De furie, fața îi deveni verde-cenușie. Rosti de astă dată cu vădită cruzime:

— Ți-ai dat singur sentința: „Puteți să mă aruncați în foc!“ Ei bine, să știi că te vom arunca!

Abia stăpînindu-și pornirea de a-l lovi, maiorul strigă:

— Peter! Ia-l de-aci!

Intră același soldat mustăcios și-l conduse a mașină. În pridvor se opri și trase cu urechea la ceea ce se discuta înăuntru. Maiorul dădea ordine cu privire la prizonier. Auzind ceva care-l înspăimîntă pînă și pe el, soldatul se clătină descumpănit. Reuși să se stăpînească și răcni:

— Mișcă, porcule!

Tot drumul pînă la casa țărănească nu mai scoase o vorbă. Nikolaev era din nou întins în camera mare și goală. Încerca să-și stăpînească tremurul nervos care-l cuprinsese de parcă ar fi avut friguri. Puterile îl părăseau. I se părea că pămîntul se clătină sub el. Piciorul îl dorea cumplit și simțea dureri în tot corpul. Nu-i era însă frică, deși cuvintele maiorului nu-i ieșeau din minte: „Să știi că te vom arunca în foc!“ Gîndul că-și făcuse datoria se împletea cu aducerile-aminte despre Kaliujnii, despre „Moșul apelor“, despre Volga... Uneori i se părea că plutește undeva pe un val.

La miezul nopții fu trezit de un ghionț și silit să iasă în stradă. Era întuneric beznă. Doar lîngă un copac cu vîrfurile retezat de un obuz ardea un foc. Niște soldați în mantale negre se repeziră la Nikolaev și-l tîrîră spre copac. Unul dintre ei ținea în mîini niște hățuri de piele.

— Mai ai timp să te răzgîndești — șopti cineva în spatele lui Nikolaev.

Dar marinarul nu-l învrednici nici cu o privire. Pășea hotărît. Piciorul rănit îl făcu să cadă. Leșină... Nu-și recăpătă cunoștința decît în clipa cînd simți flăcările cuprinzîndu-i picioarele legate de trunchiul copacului. Ultimul lucru pe care-l mai văzu fu fața uimită a soldatului mustăcios. Apoi mii de stele strălucitoare prinseră să se învîrtească în jurul lui într-o horă îndrăcită...

După două zile, detașamentul infanteriei marine reuși să-i scoată pe fasciști din pădure și să ocupe satul. Marinarii găsiră trupul carbonizat și boneta lui Nikolaev. În numărul următor al ziarului apără un articol semnat „Moșul apelor“. Cel care preluase pseudonimul povestea despre bărbăția unui marinar sovietic care preferase să moară ars de viu decît să trădeze un secret militar.

Nicolae TĂUTU

Colonelului sovietic Volodea Mirtov

Sînt ani de cînd luptarăm împreună
Prin colb gâlbui, prin bălării fierbinți,
Sau prin zăpezi pîndind la muc de lună
Spre „Tigrii“ grei în neguri tolăniți.

Obrazele zbicite și bărboase,
Pline de glod, de fumul nesfîrșit,
Se cunoșteau prin picile-ntunecoase
Doar după ochi, la fel ardeau cumplit.

Și uneori — ni se părea că-i soare —
Cînd rezeamați de tancuri sub un dîmb,
Cădeau pe noi piezișe proiectoare
Și coase lungi cu zîmții tari de plumb.

Mușcam tăcuți sub vitrega lumină
Din pita grea, ca zgrunțurul pietros,
Și mirosea ca piinea, a benzină
Și mugurii ce răsăreau sfios.

Cu hure, smuciți, sus, pe turele,
De oboseala marșului răzbit,
Lung pîrlia ieri tancul din oțele
Și giffia metalul ostenit.

Apoi tirziu, cînd se ciocneau blindaje,
Ne cunoșteam, pe patul de spital,
Ascunși, sub iod, sub vată și bandaje,
Doar după ochi: sclipeau ca un pumnal.

Trecură ani... Uitate sînt în parte
Sub șuba timpului alinător
Poveri de zbucium și de moarte,
Și rănile de glonț ucigător.

Într-un metrou, la Moscova, în vară
Pe-o bancă stam și ne-am privit mirați.
Ne-am mai văzut? A fost la noi în țară?
Și stîlpi zburau de becuri luminați.

Am coborît... O ultimă privire...
Noi ce-am trecut prin foc și ger flămînzi
Ne-am cunoscut abia la despărțire
Doar după ochi, la fel de buni și blînzi!

Dar ochii buni păstrau adînc, nestînsă,
Veghea de-atunci, din luptele de ieri,
Să apere azi pacea neatînsă,
Stau ochii blînzi pe culme grăniceri.

De strajă păcii în lume.

Radu Boureanu:

Poezii

LAUDĂ PATRIEI

Ce oameni ciudați întâlnești pretutindeni!
Și ce peisaj pe pământul natal!
În linguri de oăi
Apar-de departe roșii armindeni,
Lungi coșuri de fabrici
Și răsucind vilvătăi
Urișul furnal.

Să-ți mîngii pământul cu moale pastel?
Ca ștearsă-n milenii să-ți dăinuie fresca,
Nu, ochiul nu vede și mina nu scrie astfel
Măreția,
Ci printr-un salt în înalt,
Printr-un drum în adînc,
În negrele mine și în nadir,
Ca să-ți măsoară de sub nor
Măreția;
Dar nu-i cel de pe urmă salt,
Nu-i ultima-nclinare pe-al roibului oblic
Ca să-ți privesc din adînc
Și din zbor poezia!

O, cîntec fără moarte! Bătrînule Pegas!
Fără ecou și aripi ați rămas.
O, cîntec rupt din rădăcini
Cu plîpîire în lumină!

Ce veche e unca ta ce-o potrivești și-o porți
În strofe ticluite să preamărească țara;
Ar trebui un cîntec străbătător prin morți
Sub nori-n unduire de dune ca Sahara!
Ar trebui o pinză și un penel vrăjît
Să zugrăvească fresca
Acestor noi înfăptuiri
Peste dantesca
Imagine-a trecutului zdrobit.

Ce oameni ciudați întâlnești pretutindeni!
Aceiași la chip, dar schimbați în ce chip!
Avînași, fericiți, laolaltă,
Cu inima floare învoaltă;
Îi ascult și cînt,
Îi privesc, un poem înfirip;
Ce oameni ciudați întâlnești pretutindeni!
Oameni ciudați?
Sînt încă doar cu-o palmă peste pămînt săltați

O palmă doar de glie îi desparte
Însă voința, gîndul lor
Este pornit
Peste zenit,
Spre Lună, spre Marte!

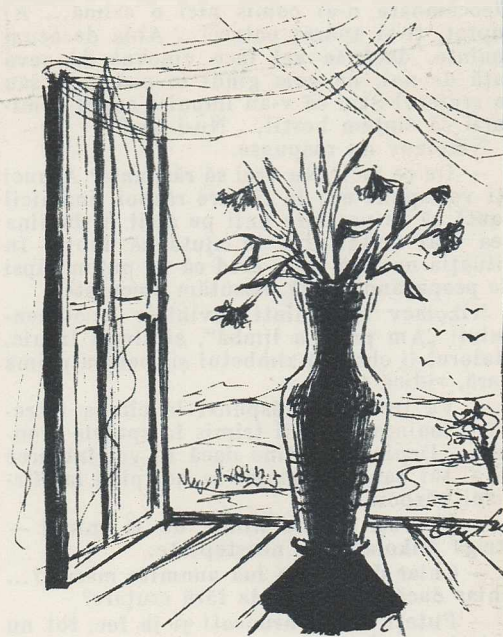
Acest plugar, acest țăran
E cît un punct pe Bărăgan,
Dar inima lui întinde antene
Și sputnicul îi săgetează printre gene.
Acest geolog scurmînd pămîntul tace.
Urmărește prin straturi viziuni
Care apar din adîncuri, minuni
De aur din pocale dace.

Acest sondor
Și-a-nșurubat voința
Ținînd în dinții încleștați credința
Că va țîșni prin orga sondei
Țîșeiul negru, ca un val
Sonor.

Ce peisaj pămîntul natal!
Trepte la riuri, munți de beton.
Cu orga tăcută-n închise ecluze
Pămîntul stă cu cîntecul pe buze.
Cînd ritmul muncii crește poemul polifon.

În faldurile țării, podoabe, mănăstiri.
În cer candelabre-n adîncuri odoare.
Dar iată clădiri
De sticlă, strălucitoare,
Palate de lună-ncălzite de soare.
De piatră, var, nestemate,
De pițghia minții echilibrate,
Zidite de armii de meșteri Manole
Ce nu-și mai îngroapă iubirile-n zid
Ci drumul iubirii de viață
Sub largă arcadă deschid
Sub zile cu nemăsurate cupole.

O nouă născocire poetică aș vrea
Să izbucnească-n strofe să preamărească țara!
Ar trebui un viscol de-nflăcărată nea,
Un viscol de mărgeanuri cuvintele să dea.
Să explodeze-n crengile țării primăvara!

DIALOG CU TĂCEREA

Ascultă-mă, tăcere!..

Cine-a șoptit: „Ascult“?

Un sunet din tăcere nu s-a născut de m.
Vorbesc de-atîta creme cu mine și-mi răspun.
Cad cercurile apei fără de zvon, la fund
Nici largile balansuri a ploilor pe zare
Nu îmi aduc răspunsul din somn și nepăs.
Cine sînt eu și care-mi este rostul și menir.
Sînt un cuvînt pe care-l șoptește omenire.
Atunci să-mi fie vorba ca dăltuită-n piatr.
Călit în focul vieții ca-n focul viu din vat.

CÎNTEC

Cîntați cu mine gravi stejari.
În vînt, ca niște harfe mari.
Clocotitorul cînt năvalnic
Să risipească umbra apusului prădalnic
Cotropitor, pustiitor, nesătul;
Ia-l vînt în apa ta și du-l!
Stejarii crengi au zbuciumat
Și vîntul freamătul le-a luat.

Cîntați cu mine riuri reci
Despre acei pieriți pe veci!
Sînt riuri ce gonesc prin lume
Cu singele-nchegat în spume:
E roșu-al riurilor vad,
Din codri inimi roșii cad;
Apele reci au clocotit
Și roșul vad l-au părăsit.

Cîntați cu mine mări adînci
Ținînd pe trepte mari de stînci!
Voi, milioane, milioane,
Popoare cu puteri de-oceane!
În vadul lumii vă mișcați
Și coasa morții sfărîmați,
Să sune-n goarne vîi de vînt
Minia voastră pe pămînt.

Uriaşul miting de la 21 februarie 1948 din Piaţa Staromestka. În medallion: vorbesc Klement Gottwald.

PATRU ZILE DECISIVE

de **Vojtech NAVRATIL**

secretar al Ambasadei Republicii Cehoslovacie

Momente de un asemenea dramatism cum au fost glorioasele zile din februarie 1948 nu sînt multe în istoria unui popor. Zilele şi nopţile acelea friguroase, pline de fapte eroice, zilele acelea de o covârşitoare însemnătate istorică nu pot fi uitate. Conţinutul şi sensul lor oamenii muncii din Cehoslovacia le simt mereu ca un component viu al prezentului nostru, ca fundament traic al construcţiei vieţii noi.

După cum se ştie, la 20 februarie 1948 doisprezece miniştri, reprezentanţi ai partidelor socialist-naţional, catolic şi democrat, au demisionat din guvernul cehoslovac. A fost un act provocator, premeditat, al reacţiunii, urmărind răsturnarea cabinetului Gottwald şi înlocuirea lui cu un guvern de aşazi tehnicieni sau reîntrarea triumfală în guvern a miniştrilor reacţionari demisionaţi. Aşadar, o încercare de întoarcere a merului istoriei.

Dar la această provocare reacţiunea a primit răspunsul convenit. Chiar a doua zi, la 21 februarie, străvechea Piaţă Staromestka din Praga a fost martora unei uriaşe demonstraţii populare. Sutele de mii de oameni adunaţi aici au declarat cu hotărîre că nu vor îngădui reîntrirea în guvern a miniştrilor reacţionari. La 22 februarie s-a întrunit la Praga memorabilul Congres al comitetelor de întreprindere, în cadrul cărui cei 7890 de delegaţi sosiţi de pe întreg cuprînsul ţării au adoptat propunerea extinderii actului naţionalizării şi au hotărît declararea unei greve generale, demonstrative, de o oră. La 23 februarie a fost constituit Comitetul Central de ac-

ţiune al Frontului Naţional şi îndată după aceasta au luat fiinţă în toate întreprinderile şi instituţiile din ţară comitetele locale ale Frontului Naţional, care au înlăturat elementele reacţionare din funcţiile de răspundere. La 24 februarie a avut loc în întreaga ţară greva generală demonstrativă de o oră. Iar la 25 februarie, sub presiunea crescîndă a maselor muncitoare, a fost format noul guvern al Frontului Naţional din care au fost excluşi miniştrii demisionaţi.

Patru zile a durat această uriaşă înfruntare a poporului cu reacţiunea, înfruntare în care, de la un ceas la altul, creşteau tot mai mult forţele populare demonstrînd astfel zădărnici acţiunile burgheziei. Puterea adevărului şi încrederea în forţele proprii au deschis muncitorilor porţile Hradului, reşedinţa guvernamentală. În aceste zile de confruntare a forţelor a luat fiinţă puternica miliţie muncitorească, apărătoare credincioasă a cuceririlor democratice ale poporului. Şi, cu toate acestea, în desfăşurarea dramaticelor evenimente, la Praga nu s-a auzit decît o singură detunătură, şi aceasta provocată de o simplă neglijenţă. N-a fost nevoie de arme. Mai puternică şi mai convingătoare decît armele s-a dovedit forţa poporului, care a ştiut să-şi impună voinţa.

Astfel, în februarie 1948 a fost rezolvată în ţara noastră o dată pentru totdeauna problema: care pe care. Însemnăţea evenimentelor din februarie constă în aceea că, în cursul desfăşurării lor, a fost desăvîrşit procesul de transformare a revoluţiei naţionale şi democra-

tice în revoluţie socialistă. A început o nouă etapă în istoria poporului cehoslovac: etapa construirii socialismului.

Dar evenimentele din februarie au avut o mare însemnătate şi pe plan internaţional. Pentru că atunci, în februarie 1948, nu a fost vorba numai de un puceh al miniştrilor reacţionari, ci de o acţiune dinainte pregătită a imperialismului internaţional, de o încercare de a smulge Cehoslovacia din lagărul păcii, de a slăbi frontul puternic al statelor democratice, strîns unite în jurul Uniunii Sovietice. Încercarea nu a izbutit. Cehoslovacia, ţară cu vechi tradiţii democratice, s-a rupt pentru totdeauna de sistemul capitalist.

Poporul cehoslovac datorează victoria din februarie conducerii înţelepte şi clarvăzătoare a Partidului Comunist Cehoslovac. În cei 28 de ani de existenţă, P.C.C., puternic şi călît în lupte, conducîndu-se în practica politică după teoria marxist-leninistă care generalizează existenţa luptelor muncitoreşti dintr-un secol întreg a învăţat să-şi cunoască foarte bine adversarul. De aceea, în zilele decisive ale lui februarie 1948, clasa muncitoare a fost bine pregătită, avînd de partea ei majoritatea covârşitoare a poporului. De atunci poporul cehoslovac păşeşte mereu înainte spre ţinta sa socialistă într-o puternică coloană condusă de Partidul Comunist Cehoslovac, sprijinindu-se pe alianţa şi prietenia Uniunii Sovietice şi a celorlalte ţări ale lagărului socialist şi urmînd vechea lozincă, completată de noul conţinut al lui februarie: „Înainte! Nici un pas înapoi!”.

PARNA

„Pentru sporirea producţiei agricole are o mare însemnătate extinderea lucrărilor de hidroamelioraţii... Lucrările de îndiguiri şi desecări vor cuprinde în 1959 o suprafaţă de 230.000 ha, iar cele de irigaţii o suprafaţă de 24.000 ha.

(Din Expunerea făcută de tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la şedinţa plenară a C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958).

P

eisaj monoton de ianuarie cu zăpadă puţină. Ceaţa dimineţii se risipeşte alene dezvăluind, de-o parte şi de alta a drumului, case şi ogrăzi încă adormite să întâlnească oamenii îndreptîndu-se spre şantier. Suprafaţa ce urma a să fie irigată intră şi în perimetrul altor comune: Vişina Veche, Vădastra. Participarea la muncă ar trebui să fie cu atît mai mare. Cînd colo... De, socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din ţig!... Dar atunci... cum o să mai fie săpată albia cea nouă pînă la însămintările din urgenţa întii? Ba mi se mai pomeneşte şi de nu ştiu cîte canale de irigaţii...

O hurducătură zdravănă curmă aceste speculaţii. Maşina iese din şosea şi coteşte brusc într-un islaz. Treptat, prin perdeaua de ceaţă ce mai stăruie de-a lungul văii începe să se contureze malul opus al Obîrşiei, uşor ridicat. Înaintăm şi... minune! Capătul de pădure pare că prinde viaţă, s-a prefăcut într-o pădure mişcătoare — o masă de oameni ce se înşiruie sus pe mal, în plină activitate: ici săpînd, colo încărcînd pămîntul, dincolo mînînd carele cu boi — prinşi cu toţii într-o adevărată forfotă de facere a lumii. Aşa, deci! Vişina Nouă nu doarme. S-a mutat pe şantier!

★

Au făcut treabă, nu glumă, oamenii aceştia, în scurtul răstimp de cînd lucrează! Un dig de vreo douăzeci de metri taie acum valea de-a curmezişul, înghesuind Obîrşia sub coasta cea înaltă. Iar cînd albia cea nouă, la care se lucrează acum, va fi terminată, digul va fi împlinit cu totul, şi un impunător bazin de acumulare va începe să se umple chiar aici, pe locul acesta, la hotarul Vişinei Noi cu Vădastra. Ape care, prea adesea, primăvara, se revărsau — prefăcînd zeci de hectare de semănături în mlaştini rău mirositoare — se vor aduna aici, cumînţi şi liniştite, la vrerea şi comanda oamenilor. Iar vara, cînd Obîrşia are nărvul să scadă — în unii ani valea rămîne seacă — bazinul îi va ţine loc, alimentînd o întreagă reţea de canale.

Oamenii sapă... Vara trecută, cu seceta ei de pomină, a prilejuit celor din Vădastra o experienţă pilduitoare. Cînd au văzut cum se crapă pămîntul de uscăciune, au intrat cu rariţa printre rîndurile de sfeclă. Prin şanţurile astfel închise s-au prelins şuviţe din apa Obîrşiei. Pe o palmă de loc. Că nu mai avea nici pîrăul putere. Ei, dar de pe palma aceea de loc au scos oamenii sfeclă de cinci kile una, pe cînd alături, la nici un metru distanţă, rădăcina a rămas cît degetul şi s-a uscat în pămînt. Aşa încît, a rămas

În acele zile furtunoase ale lui februarie 1948 s-au născut primele detaşamente ale miliţiei muncitoreşti.

NEOBIȘNUTA

lucru hotărât: întreg terenul irigat îl vor cultiva cu sfeclă de zahăr.

S-a angajat fiecare cap de familie să sape câte 13 mc. și să transporte cu atelajele câte 100 mc. E mult! Dar comunistul Victor Gurică și utemistul Riza Florea și-au și îndeplinit angajamentul. Iar acum vin în continuare la lucru, pentru că vor să mai facă „o porție”. Și Lache Tol, și Ciu Constantin, și Orleanu Marin, și mulți alții lucrează cu strășnicie. Așa cum se țin ei acum, pe malul cel înalt, prinși în cojoace lungi frumos croite și cu căciuli semețe, nu mai e nevoie să știi pe ce meleaguri te afli, ca să recunoști în ei pe strănepoții pandurilor lui Tudor.

Alifel de socoteli

În comuna Brastavăț, unde din 1500 de familii 1300 au și intrat în cele două întovărășiri existente — „Agricultura Nouă” și „Ilie Pintilie” — a apărut în câteva zile un adevărat lac: unul dintre cele două bazine de retenție, în care au și fost captate — rezervă pentru sporirea și mai mare a producției — apele prăului ce vine dinspre Grădini. Ca să-l formeze, cei de aici, numai în ultima săptămână a anului trecut au ridicat un dig lung de 96 m. Celălalt bazin, având nu mai puțin de 84.000 mc. capacitate, a fost săpat cale de un kilometru mai la vale, la vechea moară din Crușov. Datorită apei din aceste două bazine, îndreptată cu motopompa în canalele sistematice schițate de specialiști, devin irigabile, încă din vara aceasta, 400 hectare, iar în vara lui 1960, alte 800 de hectare aparținând întovărășirii „Agricultura Nouă”. În primăvară, pe 50 de hectare din cele irigabile va fi pusă sfeclă de zahăr, iar pe alte 200, porumb.

Intovărășiții știu că pot conta pe cel puțin 5000 kg porumb și peste 30.000 kg sfeclă de zahăr la hectar. Asta înseamnă un spor — față de producția în teren neirigat — de vreo 600.000 kg la porumb și aproape un milion kg la sfeclă de zahăr.

Toate acestea le află de la doi bătrâni: Vasile Preoteasa și Nicola Ion. S-au oprit din săpat ca să mai tragă câte o țigară.

— Numai sporul de la sfeclă le mărește venitul cu sute de mii de lei — încheie moș Nicola.

— Cum, le mărește? Dumneata nu ești în întovărășire?

— Sint, cum să nu fiu? Dar în cealaltă, în „Ilie Pintilie”.

— Și-ai venit, la anii dumitale, să lucrezi aci, în frig, pentru cei de la „Agricultura Nouă”?

— Venii, venii bucuros! Și fecioru-meu și nepotu', uite-i colea, vin și ei mereu. Că lacurile astea vor fi bogăție pentru toți din comună. Vara trecută nici vitele n-am avut unde le scălda. Acum o să fie apă berechet. O să avem și pește, că

facem crescătorie. La Crușov facem moară nouă...

Sistemul Stoenesti - Scărișoara

De-a lungul Oltului, pe o întindere de vreo 12 km, se construiește cel mai mare sistem de irigații din regiunea Craiova — al doilea ca întindere pe întreaga țară. Lucrarea e grea pentru că Oltul este una dintre cele mai capricioase ape din țară. Tocmai de aceea aici, la Stoenesti, a fost detașat, pentru toată durata lucrărilor, un întreg colectiv de tehnicieni.

La „sediul” tehnicienilor — o cameră ticsită cu planuri și schițe dintr-o clădire a G.A.S.-Stoenesti — facem cunoștință cu profilul întregii lucrări. Canalul de aducțiune pornește chiar de aici, din fața clădirii. Nu departe va fi instalată și puternica stație de pompare cu un debit uriaș (va pompa câteva mii de metri cubi pe oră). Canalul de aducțiune merge pînă la Slăveni, de unde începe unul din principalele canale de evacuare. Un al doilea canal de evacuare urmărește baza terasei Hotărani. Acest canal va colecta apa din precipitații și din izvoarele de coastă, pentru a proteja canalul principal. Din acest canal pornesc zeci de canale de distribuție, însumând, în lungime, 60 km (Da! 60 km canale, ați citit bine!). Deosebit de cele 2000 de hectare ce vor fi irigate prin aceste canale, alte 500 de hectare, pe care mai tot anul bălățește apa făcându-le de nefolosite, vor fi desecate prin canalele de evacuare.

Toate aceste lucrări însumează 600.000 mc. terasamente ce se realizează prin hărnicia muncitorilor voluntari — colectivității, întovărășirii și țărani cu gospodărie individuală din comunele Stoenesti, Gostavăț și Băbiciu.

Zile pline

Niciind, la vreme de iarnă, n-au cunoscut satele regiunii Craiova o astfel de viață. Parcă am fi în plin seceriș: oamenii pleacă din zori de acasă, la amiază înlănești femeii cu merinde îndreptându-se spre șantiere, și pînă tîrziu, noaptea, ulițele nu se mai liniștesc. O singură preocupare: irigațiile. Despre asta se vorbește în toată regiunea: de-a lungul Dunării, unde se lucrează la îndiguirea Ghidici-Rast-Bistra și la îndiguirea Bechet-Dăbuleni ce va apăra de inundații, încă din vara aceasta, 5.300 hectare; pe Jiu, de la pădurea Rojiștea și pînă în jos de Timburești, unde 2000 de hectare, în mare parte mlaștini, vor fi desecate și redat agriculturii; tot pe Jiu, la șantierele de îndiguire și desecare Tatomi-rești-Almaj și Podari-Tugui; pe Olt, pe Jieț, la Simnia pe Amaradia și pe atîtea pîraie. Sint lucrări ce depășesc, ca volum, pe întreaga țară, tot ce s-a realizat în acest domeniu în

decurs de 7 ani (1951-1957).

Inginerii și tehnicienii de specialitate au lucrat zile și nopți la studierea terenurilor și întocmirea planurilor; alte forțe au fost mobilizate pentru studierea temeinică a posibilităților de valorificare a resurselor locale. Cu planuri, cu propuneri concrete, așa s-au prezentat activiștii de partid și deputații în fața țărânimii muncitoare. Și, prin rîvna unor activiști de nădejde — ca instructorul de partid Haralambie Boștină din Caracal, care își petrece printre oameni — pe șantiere, pe la sfaturile populare, pe la colective ori pe la căminele culturale — toate cele șapte zile ale săptămînii, sau a unor țărani muncitori cum este comunistul Grigore Voinea din Brezuița — cuvîntul partidului a pătruns adînc în mase și a rodit.

Fac planuri oamenii — îndrăznește proiecte care au în vedere veniturile considerabil sporite pe care le va aduce munca lor din această iarnă neobișnuită.

„Pînă la viiturile mari ale Dunării”, „pînă la însămnțările din urgența întii”, acestea sint termenele pe care oamenii și le-au fixat mai pretutindeni pentru terminarea lucrărilor.

Respectarea lor va însemna nu mai puțin de 13.000 ha irigate pentru porumb, sfeclă de zahăr și floarea-soarelui; va însemna extinderea grădinilor de legume la 10.000 ha și a orezăriilor la 2.600... Va însemna ameliorarea (și în unele cazuri luarea pentru prima dată în cultură) a unor suprafețe de peste 45.000 ha.

Ce vor aduce aceste lucrări?

Pentru a vorbi numai de cele 13.000 ha irigabile destinate culturii porumbului, sfeclii de zahăr și florii-soarelui — și admițînd că terenul va fi repartizat în proporții egale între aceste trei culturi — evaluarea sporurilor de produse, față de recoltele medii ce s-ar obține de pe aceleași suprafețe neirigate, duce la cifre astronomice: de exemplu, la porumb sporul ar fi de circa 11.000.000 kg, iar la sfeclă, de aproape 100.000.000 kg (10.000 de vagoane!). Numai spor și numai de pe o mică parte din terenurile ce vor fi ameliorate!

Oamenii cunosc aceste cifre, aceste perspective. Iată secretul participării lor masive, entuziaste, la munca voluntară.

C. DOBRIȚA

Fotografii de E. DASCĂLU

1) A căzut prima zăpadă din acest an. Nimeni, la Gostavăț, n-a fost însă de părere că acesta ar fi un motiv pentru întreruperea lucrului la canalele de irigație.

2) Mămico, dă-mi și mie lopata, că-s mare... am cinci ani și jumătate!

3) Vîrsta adevărată e cea din sufletul omului și nu cea din acte. Dovadă, acest însuflețitor al muncii de pe șantier: moș Gheorghe Ciobanu, în vîrstă de 76 de ani.

Baronii zahărului în suferință

de Horia LIMAN

Neferticul meu coleg de breaslă Frederic Remington nu știa mare lucru. Când primea o dispoziție de la patronul său, o executa fără să cricenească. Aceasta l-a și ajutat, fără îndoială, să se plimbe — mai acum 61 de ani — pe meteagurile însoritei insule Cuba. În cele din urmă însă, plictisit de atita vilegiatură, a transmis impacientat următoarea telegramă:

„Hearst New York-Journal — stop — pretutindeni domnește liniște — stop — nu sînt tulburări pe aci — stop — aș vrea să mă întorc deoarece nu va fi război — stop — Remington”.

Numai că, spre deosebire de funcționarul său, W.R. Hearst nu era doar un rechin al presei americane, ci și posesorul unor voluminoase pachete de acțiuni ale societăților care stăpîneau bogățiile solului și subsolului Americii centrale. Iată de ce el a răspuns, tot prin intermediul telegrafului, dar mai laconic:

„Remington Havana — stop — te rog să rămii — stop — dumneata furnizezi fotografiile iar eu furnizez războiul — stop — Hearst”.

Era în anul de grație 1898. Cu trei ani în urmă, Jose Martí și cinci partizani ai săi au debarcat pe coasta provinciei Oriente, de unde au pornit un război menit să elibereze Cuba de sub dominația spaniolă. Dacă Martí și tovarășii săi ar fi fost numai șase la număr, este nelindios că nimeni nu s-ar fi sinchisit de ei. „Apostolului Cubei” i s-au alăturat însă mase largi de robi ai plantațiilor — albi și negri, mulatri și cîinezi. Și acțiunea celor șase s-a transformat curînd într-un război al multimilor.

Exact în momentul acela, în Cuba și-au făcut apariția două personaje a căror importanță Frederic Remington — care nu știa prea multe — nu o putea aprecia: colonelul american Theodore Roosevelt — viitor președinte al Statelor Unite — și un tînr aventurier britanic, Winston Churchill, voluntar în armata generalului spaniol Campos. Englezii dețineau pe atunci monopolul comerțului cu zahărul fabricat din trestia cubană, iar americanii investiseră în insula din Marea Caraibelor nu mai puțin de cincizeci de milioane dolari. Așa se întîmplă că „dăieții” celor două personaje necunoscutelor fotoreporterului lui Hearst au masacrat deopotrivă pe insurgenții „de culoare” ca și pe cei cu pielea albă, în numele „eliberării coloniilor spaniole de sub tirania coroa- net”.

Și Cuba — laolaltă cu Porto Rico, Guam și insulele Filipine — a devenit o colonie americană.

Vezi bine, Frederic Remington mai neglijase un amănunt care era tocmai cel esențial: firea aceasta de pămînt, lunguință ca o pianzole — cea mai mare din arhipelagul Antilelor — era un

adevărat imperiu al trestiei de zahăr. Iar plantațiile cele mai întinse aparțineau magnaților americani.

Zahărul stropit cu sînge

În toate limbile lumii, trestia de zahăr și-a cîștigat de veacuri un loc de multe plante invidiat. Zahărului, francezii îi spun „sucré” și — mari iubitori de cafea — nu pot concepe viața fără el. „Zucker”-ul german este pus pe același plan cu berea, ceea ce e lucru mare. De mii de ani, cu mult înaintea europenilor, popoare ale Asiei — în China și în India sau în insulele din Oceanul Pacific — se îndeletnicesc cu rafinarea zahărului din trestia cea mlădioasă. „Sakura” din limba sanscrită a ajuns la arabi sub numele de „sukhar”. Numai americanii îl cunosc prin intermediul unor nume mai lungi: „American Sugar Refining Co”, sau „American Sugar”, sau „National Sugar Refining Co”, sau „Cuban Atlantic Sugar Co”. ...Dar indiferent cum i se spunea, din 1891 pînă-n zilele noastre el s-a confundat cu însăși existența Cubei.

La 23 august 1791, în San Domingo a izbucnit o mare răscoală. Flacăra revoltei a mistuit opt sute de plantații de trestie, aproape opt sute de plantații de humbac, peste trei mii de plantații de indigo și peste trei mii de plantații de cafea. Rebeliunea populației dominicane a prilejuit un masacru cum puține se cunosc în istorie și un dezastru care a întrecut pînă și faimoasa erupție a Vezuviului. Cum însă răscoala a pornit de la rafinăria de zahăr Noah, omenirea a luat cunoștință despre faptul că viața muncitorilor de pe plantațiile de trestie nu este nici pe departe atît de dulce ca zahărul. Ziua, muncă ucigătoare la cel puțin 24 grade Celsius, cu un șorț de pinză atîrnat în jurul șoldurilor și o biată pălărie pe cap; noaptea, la lumina făcliei, efortul fizic nu este de

loc mai mic: trestia este mlădioasă și tare, ea se taie cu „machetele” — un fel de cuțite lungi — și operația aceasta cere o forță pe care n-o poți cîștiga mîncînd o mămăligă groasă și, numai o dată pe săptămînă, o bucată de carne uscată, americană. Iată de ce Benjamin Franklin a blestemat „zahărul stropit cu sînge”, iată de ce în Europa s-a vorbit multă vreme cu groază despre „zahărul înșingerat”.

Numai milionarii americani au rămas imperturbabili. Locul plantațiilor din San Domingo l-au ocupat acelea din insula Cuba și... prețul zahărului s-a ridicat. Afacerea era nespuse de rentabilă.

În anul 1957, „baronii zahărului” au încasat beneficii de 600 milioane de dolari, la un capital de 810 milioane. Dar Cuba este totodată patria tutunului (cîștiguri de 45 milioane dolari), a fierului, a cobaltului, aramei și nichelului, — care au dat în 1957 beneficii de 165 milioane dolari. În același timp, Cuba importă tot ce-i trebuie din Statele Unite: făină și mărfuri conservate, orez și carne congelată, fructe uscate și grăsimi. S.U.A. cîștigă de două ori, de douăzeci de ori, de două sute de ori.

La Havana dictează trusturile zahărului — de la „Vest Indies Sugar Comp.” la „Cuban Atlantic Sugar Comp.” — „Trustul Internațional al Telefoanelor” (casa Morgan), „Pan American Airways” (zeul american al comunicațiilor aeriene), „Freeport Sulphur” (tiratul regiunii miniere Moa Bay), „United States Fruit Company” (caracatița nordamericană care înghite producția de fructe a întregii Americi latine).

Cum să nu-i fi spus yankeii, Cubei — „Insula bucuriei”? Mai mare bucurie nici că se putea.

Dol sergenți devin tiranii unei țări

În anul 1880, patronii unui mare trust american de armament au furnizat Spaniei arme pentru înăbușirea răscoalei care izbucnise în Cuba. Aceleași arme au alungat, cu 18 ani mai tîrziu, pe spanioli din această parte a lumii.

În anul 1898, sergentul Frank Steinhart din regimentul 10 infanterie american, a debarcat în Cuba ca furier al generalului-comandant Brook. Dovedindu-se un ocupant „destoinic”, el a ajuns să lucreze curînd în ministerul de război al S.U.A., ca „specialist pentru chestiunile cubane”. Sfirșitul războiului hispano-american îl găsește în Havana, în calitate de consul general al Statelor Unite. Cum însă poporul cubanez nu voia să schimbe jugul spaniol cu unul american, răscoalele se țineau lanț. Un corp expediționar american, trimis la cererea lui Steinhart, le potolește vremelnice, dar atîță năravurile consulului: fostul furier al generalului Brook preia concesiunea rețelei electrice a insulei și creează companii de asigurări, întreprinderi de transporturi, șantiere navale, rafinării de zahăr de pe urma cărora, firește, încasează partea leului. Cazinoul de la Havana este proprietate personală, după cum — ca reprezentant al băncii new-yorkeze „Speyer Co” — îi ruinează pe fermierii cubani acordîndu-le împrumuturi cămătărești. În numai cîțiva ani, ser-

La Cazinoul din Havana, dansul milionarilor atîță nervii protipendadei americane.

În timpul sîngeroasei dictaturi a 1 Mii și mii de oameni au fost arun- torturi. O dată cu fuga lui Batista s pe adversarii

gentul-consul a agonisit câteva zeci de milioane de dolari.

Fulgencio Batista a fost și el un simplu sergent. Incult și brutal, s-a distins printr-o singură acțiune, în martie 1935: reprimarea sângeroasă a muncitorilor de pe plantații, aflați în grevă. Era tocmai ceea ce le trebuia „baronilor zahărului”. În 1933, dictatorul Machado — procuristul lor — fugise cu avionul la New York, înspăimântat de amploarea grevei generale. Sergentul Fulgencio se dovedise mai energic decât generalul Gerardo. Drept care avea să lepede curînd galoanele de subofițer pentru a-și pune el însuși trese de general. Trecuse cu bine examenul cel mare: în ochii lui, întocmai ca și în ochii acelor care pusese ochii pe el, omul nu avea o valoare prea certă. Și solda a fost majorată cu prima de zel, în raport direct proporțional cu simpatia de care se bucura în S.U.A. și invers proporțional cu „simpatia” pe care i-o purta poporul Cubei.

Fapt este că Batista, întocmai ca imensa majoritate a faimosilor „caudillos” din America de Sud, s-a menținut la putere datorită regimului de teroare instaurat de el însuși. La început n-a avut drept partizani decât dolarii și baionetele americane. Restul a fost desăvîrșit prin intermediul unui sistem de corupție unic în lume și prin teroare.

Dansul milioanelor

Era o vreme cînd marii latifundiari cubani mai concureau cu milionarii americani și îi sfidau în cluburile strălucitoare din Havana. În anii legilor prohibitive asupra băuturilor spirtoase din S.U.A., în cluburile și cabaretele havaneze alcoolul curgea în valuri. Sute de avioane și de vapoare transportau zilnic mii de americani dornici de „senzații tari”. Aceștia împinzeau plajele cu nisip asemănătoare prafului de zahăr, terenurile de golf, cluburile, cazinourile, arenele sportive, hotelurile construite în marmură, pădurile umbrite de palmieri. În întreaga țară, „bancherii zahărului” pîrjoleau păduri seculare de cedru și abanos, de ulm și de mahon, pentru a face loc trestiei atât de mult rîvnite. Ei au nimicit bogății de milioane, pentru a câștiga de pe urma distrugerilor averi de miliarde. Ei au interzis populației flămînde orice altă cultură decât aceea a trestiei, pentru a ridica cursurile acțiunilor la bursa din New York, pentru a înrobi popoarele. Ei au mistuit în flă-

cări mii de hectare de orhidee, podoabă și bogăție neprețuită a insulei. Stăpînitorii de cecuri nu le plac florile.

În Cuba — transformată de ei într-o „insulă a plăcerilor” — americanii însetați de câștiguri fabuloase nu discutau decât despre afaceri. Și în timp ce șomajul înregistra cifre uriașe, în timp ce muncitorii de pe plantații mureau ca muștele de foame și de insolăție în bordeie acoperite cu paie, Havana se dezlănțuia în orgii care înspăimîntau pînă și New York-ul, iar președintele Machado înghițea turete de aur. Pentru a se putea menține, guvernul a legi marțiale, închidea universitățile, aresta profesori și studenți, organiza bande teroriste din foști criminali perversi

Martha Fernandez de Miranda, patrona loteria națională. Barurile-expres și aparatele „automate” de aperitive din cazinourile publice erau „specialitatea” cumnatului, Roberto Fernandez y Miranda. Cît despre cazinouri — unde rulau sumele cele mai considerabile — acestea constituiau monopolul dictatorului însuși. O lege emisă de el în 1955 autoriza deschiderea unui „club de noapte” în fiecare hotel, în schimbul unei taxe de 25.000 dolari și a plății unei sume reprezentînd 20% din beneficiile realizate. „Cluburile” acestea erau organizate de doi oameni de încredere ai lui, pe care și-i făcuse prieteni în cursul exilului petrecut din 1944 în Florida: Meyer Lansky și Louis Santos,

Pe străzile orașelor și satelor cubane mulțimea exultă: Batista nu mai este!

și din prostituate sadice, presăra străzile capitalei cu cadavrele răzvrătiților, cărora li se aplicau pedepse corporale sălbatice și li se tăiau venele, își arunca adversarii politici în apele pline de rechini ale portului Havana.

Fulgencio Batista a ridicat metodele înaintașului său la rangul de rafinament. De la 10 martie 1952 (data loviturii sale de stat) pînă la fuga lui — firește, cu avionul, ca și Machado — Cuba s-a aflat pe un vulcan. Corupția, etalată fără scrupule la lumina zilei, i-a făcut atîția dușmani cîți n-au avut toți dictatorii anteriori ai țării, luați laolaltă. Fratele său, Antonio, fost ministru de finanțe, era traficant de stupefiante. Soția lui,

supranumit „Santo Trafficante”, regii jocurilor de noroc și gangsteri cu „reputație” în Statele Unite. Cine se aseamănă se adună...

Coincidențe se mai pot găsi în legătură cu Batista. Ca și Gerardo Machado, el circula într-un automobil blindat. Întocmai ca pe vremea lui Machado, universitățile au fost închise, porțile închisorilor se deschideau de zeci de ori pe zi pentru a înghiți noi deținuți, poliția și armata s-au instăpînit, atotputernice, la adăpostul mitralierelor avioanelor și tancurilor furnizate din belșug de S.U.A. Pe adversarii săi, Machado îi transforma în hrană pentru rechini sau îi suprima în plină stradă. În mai puțin de doi ani, Batista a „cu-

Numai trei luni pe an fumează coșurile fabricilor de zahăr americane din Cuba. Apoi „regii zahărului” îi aruncă pe drumuri pe muncitori — sclavi moderni ai trusturilor. Sînt, printre ei, multe femei, mulți copii. Armata permanentă de șomeri se ridică la peste o jumătate de milion la o populație de șase milioane.

Cuba devenise o aprigă închisoare. gratiilor și supuși celor mai feroce i porțile închisorilor, redînd libertății stului dictator.

rătat" — după propria-i expresie — 4000 de „indezirabili". Alte mii de oameni au fost pur și simplu castrați în beciurile poliției sau făcuți „dispăruți". În orașul Bayamo, într-o singură zi au fost spinzurați 26 de tineri. La Trinidad, la Cabayhian, spinzurătorile se integrau în peisajul orașului. Brutalii „rurales" — jandarmii satelor — trăgeau fără nici o somație asupra „suspecților".

Machado a fost un măcelar care s-a sprijinit pe bande de teroriști și pe armamentul american. El a fost nevoit, pînă la urmă, să fugă, înspăimîntat de furia mulțimilor dezlănțuite. În avionul pus la dispoziție sa de ambasada americană, apucase să introducă un singur bagaj: o ladă plină de bancnote.

Batista a fost și el un măcelar. Și el și-a sprijinit guvernarea pe mijloace teroriste și pe prietenii americani. Dar pe vremea lui — întocmai ca și pe vremea tiraniei medievale a lui Machado — poporul a luptat. Măcelarul a fugit cu un avion ce i se pusese la dispoziție de aceeași ambasadă americană și cu suma de 300 milioane de dolari.

Coincidențele, în istorie, au o semnificație de netăgăduit.

„Tornado"

Insula Cuba, asemenea altor insule din Antile, este adeseori blîntuită de un teribil taifun cărui i se spune „tornado". Un asemenea tornado s-a făcut simțit din nou în vremea din urmă. Este taifunul revoltei populare care a măturat din cale dictatura lui Batista. Lupta pornită de o mîna de oameni, devenită o mișcare a întregului popor, a culminat cu intrarea triumfală în Havana a forțelor populare înarmate. În această luptă multe jertfe au căzut și din rândurile comuniștilor.

Maiorul Ernesto Guevara, unul dintre colaboratorii cei mai apropiați ai lui Fidel Castro, a făcut recent, într-un interviu acordat corespondentului lui „New York World Telegram and Sun", următoarea remarcă: „Cred că cetățenii Cubei vor ține minte că în timp ce guvernul american furniza lui Batista arme, numeroși membri ai partidului comunist și-au jertfit viața luptînd împotriva lui Batista".

Ernesto Guevara nu-i comunist. El știe însă că trupele lui Castro au intrat în Havana și pentru că luptătorii comuniști, prin greva generală organizată de el, au determinat, la sfîrșitul anului trecut, prăbușirea dictaturii lui Batista în jumătatea țării, la acea oră încă neocupată de insurgenți. El știe că printre patrioții care au pornit lupta, comuniștii au numărat mii și mii. Guevara își amintește de cuvintele rostite acum șase decenii de Jose Marti, „apostolul Cubei": „Sîngele celor ce au dreptate, nu curge niciodată în zadar".

Mult sînge de comuniști a curs pe pămîntul Cubei, pentru dreptatea celor mulți. Din el s-a născut uriașul „tornado" al voinței populare care a spulberat zgura dictaturii fasciste, „Baronii zahărului" sînt întunecați. În luna ianuarie — în Cuba, lună a secerișului — nu Batista a fost acela care a cules recolta de trestie. Necazul e mare, în „insula bucuriilor"! Pentru „Azucarera Vertientes Camaguey de Cuba", pentru „United States Fruit", pentru „baroni"...

Roman la modă!

de Sergiu FĂRCĂȘAN

Cu salvele mai tuturor bateriilor criticii publicitare americane este salutată acum un nou roman, care figurează primul pe lista bestsellerilor — cărțile ce se vînd cel mai bine. 80.000 noi exemplare se află sub tipar.

„Unul dintre cele mai vesele și mai triste romane ale anului!" — exclamă, în culmea entuziasmului, Elisabeth Janeway în revista „New York Times Book Review". „Doamna Janeway — ne explică revista — este în același timp și critic de beletristică și autor de cărți ca „Fetele Walsh" sau „Părăsindu-și căminul".

Romanul care a stîrnit entuziasmul doamnei critice și pentru a cărui prezentare revista oferă un spațiu generos se numește „Lolita". Autorul lui, deși american, pare, după nume, a face parte dintr-o bună familie albgardistă, căci îl cheamă Vladimir Nabokov. Într-adevăr, avînd ca bunic un ministru care-l ajuta pe țarul Rusiei întru făcerea dreptății (e vorba de ministrul de justiție țarist Nabokov) și ca tată pe un alt „om de stat" de aceeași teapă, sluga țarului, fugită de revoluție, a ajuns acum, nici mai mult, nici mai puțin, profesor de literatură la Comell (S.U.A.) în care calitate, la 59 de ani, scrie romane pornografice și decadente de soiul celui amintit aci.

Revista „Newsweek" îi salută cartea cu întrebarea „Cea mai șocantă a anului?". Și conchide cu cuvintele: „scandaloasă, dar..." (puncte, puncte). Un critic cunoscut, Lionel Trilling, afirmă că monstrul înfățișat în această carte va apărea cititorului tot mai puțin „oribil" și tot mai mult „uman". „Lolita" este o operă literară majoră — declară sentențios revista „Time", adăugînd: „totodată ea este o carte de scandal". În sfîrșit, entuziasta recenzentă din „New York Times", într-o mare cronică intitulată pompos „Tragedia omului minat de dorință", ne spune că această carte a lui Nabokov „e una dintre acelea care circulă cu o trenă foarte lungă de păreri, cu o mare reputație. Prima oară cînd am citit „Lolita" — scrie recenzenta — am socotit că-i una dintre cele mai nostime cărți pe care le-am citit vreodată (aceasta era versiunea ei scurtată). A doua oară cînd am citit-o, neprescurtat, am socotit-o una dintre cele mai triste cu putință".

Eroul acestei cărți, Humbert Humbert, e un om vîrstnic, poet ratat, critic diletant și, din fericire pentru roman, posesor al unui venit care-i asigură o existență sigură. Spun „din fericire pentru roman", deoarece dacă ar trebui să muncească pentru a trăi, astfel de eroi n-ar mai avea timp și posibilități să se fiind de isprăvi ca acelea care urmează. Humbert Humbert — ne spune recenzenta — „are o enormă problemă personală": nu-l atrag, din punct de vedere erotic, decît fetele de 9-10, maximum 14 ani. Așadar, celebrul și mult slăvitul roman e, cum s-ar spune în termeni juridici, povestea unui bătrîn corupător de minore. Într-adevăr, ar fi fost păcat să nu i se facă reclamă unui astfel de erou. Numai el mai lipsea din galeria literaturii decadente.

În existența eroului se iese — cum se spune — „femeia vieții sale" sau, mai bine zis, fetița vieții sale, un copil numit Lolita, care trăiește într-un mic orășel american.

Eroul se căsătorește cu mama Lolitei, o văduvă pe care o ia de nevastă în vederea cuceririi copilului ei. Această mîndrie e, probabil, elementul care a făcut-o pe amabila cronicară să exclame că „Lolita" e cea mai amuzantă carte pe care a citit-o vreodată. Dar și mai „distractivă" devine romanul cînd corupătorul de minore se pregătește să-și asosineze soția pentru a putea vedea singur și nestîrjit de buna creștere a copilului la care rîvnește! Amuzant, nu? Doamna critic exclamă, mulțumită: „Visele se adevăresc... (soția) e ucisă într-un accident".

Pînă acum însă, tot ce-a fost nu-i deoaltă floare la ureche. Lingîndu-și buzele de delectare în fața subtilităților create de arta bătrînului albgardist, cronicara descrie ceea ce numește „odiseea vicului" și „zborurile și fugile schizofreniei" sau, mai simplu,

felul cum vreme de doi ani bruta bătrîndă își bate joc de copilul nenorocit care i-a rămas pe mîna.

Nu putem să vorbim, ca doamna Janeway, de „odisee", „fugi", „spirale" etc., pentru a înno-bila isprăvile eroului corupător de minore. Monstrul schizofrenic, batjocorînd orfana, nu poate totuși face o minte de copil să înțeleagă ce e „iubirea" — și încă ce iubire! Pînă la urmă, „educația" primită izbutește să mutileze sufletul fetei, care fuge, desigur, nu cu un om normal, ci cu un alt monstru. Eroul se internează unde-i era de la început locul, adică într-un ospiciu. Toate aceste momente sînt numite cînd nostime, cînd tragice, de către generoasa doamnă cronicară.

După un timp, eroina, Lolita, se întoarce la tatăl și amantul ei, care pornește în urmărirea monstrului, năclîindu-l în singe. Totul e scris la persoana întîi: citim, chipurile, memoriile scrise de Humbert Humbert la închisoare, în așteptarea unei condamnări pentru omucidere. Astfel, cartea se încheie în chipul cel mai fericit, cu următorul bilanț: un corupător de minore schizofrenic, o căsătorie mincinoasă, un accident mortal, un copil batjocorit și pervertit, încă un monstru, o răpire, o internare în ospiciu, o răzbunare sîngeroasă, un asasinat și arestarea — totul în 319 pagini. Iar la urmă, în epilog, sosește însuși autorul, domnul Vladimir Nabokov în persoană, să ne încredințeze — într-un interviu din „Newsweek" — că romanul nu cuprinde nici o morală. Zău, maestre, vă subapreciați!...

Dar doamna cronicară, în extazul ei religios pentru această strălucită operă a decadentismului, se teme ca nu cumva noi, muritorii de rînd, care nu ne ocupăm cu coruperea minorelor, să nu înțelegem mesajul profund al acestei prea simpatice și prea artistice cărți. De aceea, ne explică pasionat: scopul cărții e să ne arate cit de dureroasă e o pasiune, o dorință ce se cere neapărat satisfăcută egoist, fără a ține seama de efecte. Ingenios sistem. Tot astfel s-ar putea scrie un roman despre un om care sugrumă pe altul în tramvai, spintecă încă doi și se spînzură; se va găsi cu siguranță o doamnă amatoare de senzații tari care să exclame: această profundă carte ne arată că nu e bine să mergi cu tramvaiul în orele de aglomerație maximă.

Și asta se cheamă subtilitate! Acesta e modelul pe care vor să ni-l dea cei ce denigrează arta realismului socialist, cei ce se declară amatori de „noutate", „modernism", inclusiv revizionizării literari din unele țări pentru care romanele americane în genul Lolitei sînt o adevărată evanghelie! Nu mai încape vorba că doamna cronicară împodobeste și trăsăturile tehnico-formale ale cărții cu cele mai grozave calificative „tehnic strălucitoare", „umor major" (într-adevăr cit umor trebuie să fie în scena coruperii unui copil căruia îi oferi bomboane!), „pensulă colorată", mă rog, tot ce vrei, inclusiv pornografie: „Cit despre conținutul pornografic — spune doamna — știm citeva cărți și mai și...". Ca orice critic decadent bine informat!

Există însă un punct unde cronicara lui „New York Times Book Review" a cam exagerat. Vorbind despre tema cărții, despre nebulunul asasin și corupător de minore, dumneai exclamă încîntată: „Humbert e fiecare dintre noi".

— Zău, doamnă, stăpîniți-vă... Dacă stăruieți cu tot dinadinsul, fiți dv. Humbert. Să mai fie Humbert poate și domnul Nabokov și încă vreo citiva prieteni... Fiți rezonabilă, credeți-ne, e destul și atât! Nu-i nevoie să afirmați că întregul popor american e compus numai din Humberti. Zău, nu-i frumos! Dacă vrei neapărat să știți cine e Humbert cu adevărat, o să vă spunem noi: Humbert este romanul burghez reacționar de astăzi, Humbert e sistemul de artă decadentă. Toate semnamentele corespund perfect: corupe minorele, e ratat ca scriitor și diletant în calitate de critic, e schizofrenic, bun de ospiciu și năclîit de singele monstrilor, huliganilor, asasinilor pe care-i formează; în plus, ca și Humbert, autorul său are un venit sigur, primește bani de undeva; se știe de unde...

DACĂ N-AR FI,

NU S-AR POVESTII

de **Viorica FILIPOIU**

Fotografii de **S. STEINER**

recind pragul Institutului de folclor, îmi aduc aminte uneori de palatul bel din povești cu porțile deschise și masa întinsă tuturor. Folclor înseamnă creația poporului, și cel tare a pregătit bucatele e oricând poftit la banchet. Oricind vii la Institutul de folclor, ești bine primit. Oricind vii, prețioasele tipărituri, colecțiile de fotografii, înregistrările păstrate aci îți sînt puse cu dăruie la dispoziție.

Visitatorii Institutului sînt numeroși și de toate felurile. Pe urmele buciurii maramureșan sau ale lăutarului din cîmpia dunăreană, chemați aci să-i înregistreze cîntările, chemați aci să-i înregistreze simfonice, poezi, scriitori, păpușari — toți acei ce vor să se adape la sursa inspirației folclorice. Vin totodată să canele îndrumare aci specialiștii culturii de masă, ai Radiodifuziunii, ai Cinematografilor, ai casci de discuri „Electrecord”.

Într-adevăr, cercetarea teoretică nu epuizează misiunea Institutului de folclor... Lui îi revine sarcina de a asigura trăsătura de unire dintre fenomenul folcloric tradițional și contemporaneitate, de a înlesni osmoza între creația cultă și cea populară.

Se împlineste anul acesta un deceniu de la înființarea Institutului de folclor. El a luat naștere în 1949 cu câteva fonograme cu cilindri de ceară și a devenit, în 1959, prin sprijinul activ și grija susținută a partidului și guvernului nostru, unul din cele mai mari din toate institutele similare din Europa, care se ocupă cu folclorul unui singur popor.

Folcloriști din Uniunea Sovietică, din țările de democrație populară: din China, Coreea, India, R.A.U., din S.U.A., Ja-

ponia, Iran, din țările Americii latine, din Anglia, Franța, Italia, Norvegia etc., vizitează Institutul nostru de folclor. În luna august a acestui an, țara noastră va găzdui a 12-a conferință anuală a Consiliului internațional de folclor.

Prin munca asiduă a cercetătorilor noștri științifici, creația populară românească, atât de puțin cunoscută înainte, a intrat în circuitul folcloristic universal.

Una din permanentele preocupări ale Institutului de folclor este depistarea și studierea fenomenului folcloric contemporan. Actualmente, cercetătorii Institutului pregătesc o culegere de mari proporții, „Folclorul în R.P.R.” în 30 de volume cuprinzînd monografiile regionale și tematice ale folclorului de pe întreg cuprinsul țării noastre. Una din temele acestor monografii este folclorul din centrele muncitorești. Altă temă se referă la acele creații populare ce oglindesc transformările sociale de astăzi: folclorul nou.

Cu prilejul vizitei noastre la Institutul de folclor, am spicuit câteva frînturi din basmele și cîntecele ce vor fi tipărite în aceste culegeri.

CUM AU VENIT GUȘAȚII PE LUME

În trenul cel mic ce mergea de la Hunedoara la Govojdie, Petre Spăriosu, mecanic de motocompresoare, în vîrstă de 30 de ani, a povestit cercetătorului Octavian Birlea o legendă-parodie a gușăților din ținutul Pădurenilor, care suna cam așa: Dum-

nezeu și sfîntu' Petru au deschis pe pămînt o fabrică de oameni. Dumnezeu e director — sfîntu' Petru director-adjunct. Pe cînd producția e în toi, dumnezeu e chemat să plece în delegație „la minister”. Cine altul să-i țină locul decît directorul-adjunct? Sfîntu' Petru se apucă pe dată și face șapte oameni. Procesul de „fabricare” a omului persiflat cu subtilitate: „Face șapte oameni și le tot duce furtunu să baje suflet în ei, apoi trebuie să apese pe un buton, pe o supapă, să meargă aceeași cantitate de aer în ei”. Cînd însă să apese pe buton, ia-l pe dumnezeu că intră pe poarta fabricii. Directorul-adjunct se fisticeste; uită să ridice degetul de pe buton; cei șapte oameni ies gușăți. Dumnezeu atunci îl certă, zicînd: „Apăi bine, Petre, mi-ai stricat o grămadă de material!”. Sfîntu' Petru se oferă să-și repare radical greșala. Însă dumnezeul-director e mai generos: „Las'că le găsim și lor loc să trăiască. Du doi în Toplița, doi în Vălări, doi în Hăjdău și unu' în Floresa”. Și uite-așa s-au răspîndit gușății în ținutul Pădurenilor-Hunedoara.

Desigur, în povestirea lui Petre Spăriosu s-a imprimat pece-

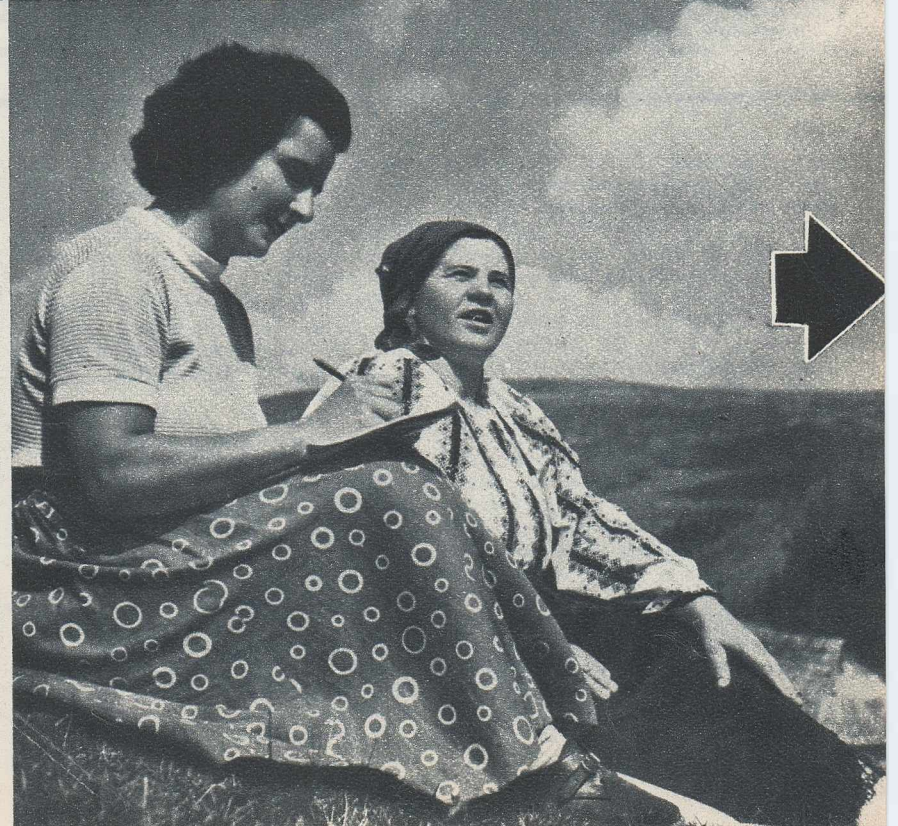
tea mediului muncitoresc. Petre Spăriosu a preluat o legendă tradițională și a răsturnat-o, a făcut o parodie a legendei. A închipuit o snoavă satirică la adresa mecanismului tradițional al explicațiilor supranaturale, superstițioase. Povestirile lui Petre Spăriosu vor fi tipărite în primul volum din monografia folclorică a ținutului Pădurenilor.

CU O CAPRĂ ȘI UN COSTRUȘ

Acum cîțiva ani, același folclorist l-a cunoscut la Fundul Moldovei, lingă Pojorita, pe Gheorghe Zlotar. A fost o adevărată descoperire. Gheorghe Zlotar e unul dintre rarii creatori de basme. La Fundul Moldovei, Gheorghe Zlotar era cunoscut ca zidar. Uneori, seara, cînd vecinii se stringeau la răs-pîntie, Gheorghe Zlotar povestea. Se aprindea atunci la față, gest-ticula, istorisea... În vîrtejul tradiționalelor peripeții basmice, eroii lui Gheorghe Zlotar se profilează în chip revoluționar, potrivit unei foarte limpezi conștiințe de clasă a povestitorului.

În basmul „Cu o capră și un costruș”, împăratul biruit de voinic consimte să-i dea acestuia tronul și fata de soție, însă eroul

Comuna Fundul Moldovei din regiunea Suceava este vestită în toată țara pentru comorile de artă populară date la iveală. Cercetătorii Institutului de folclor vin adesea prin aceste locuri pe care niciodată nu le părăsesc fără o recoltă artistică.

In ultimele numere ale revistei noastre au apărut câteva reportaje în care s-au dezbătut diverse aspecte ale apărării avutului obștesc. În continuarea acestor reportaje publicăm convorbirea pe care un redactor al nostru a avut-o cu tov. Gheorghe Aanei, procurorul-șef al orașului București, despre rolul legilor în apărarea avutului obștesc.

— Problema pe care viem s-o punem în discuție este apărarea avutului obștesc. Subiectul îl constituie oamenii care nu respectă acest avut al tuturor. Având în vedere activitatea dr. v-am ruga să ne spuneți: indicații care comit infracțiuni cunosc legile fără care apără acest avut?

— În activitatea mea am constatat, și pot să afirm fără nici o rezervă, că cei care săvârșesc infracțiuni împotriva avutului obștesc cunosc foarte bine legile fără care apără acest avut. În apărarea lor, infractorii, pentru a scăpa de răspundere, invocă fel de fel de motive. Niciodată nu am auzit ca vreun infractor să afirme că nu a știut că legea îl pedepsește dacă delapidază sau fură din avutul obștesc. Dimpotrivă, ei știu dinainte că, în cazul cînd vor fi descoperiți, legea îi va pedepsi și, din acest motiv, își și iau măsuri de prevedere din cele mai variate. Mai mult chiar, am constatat că unii infractori cunosc foarte bine legislația, pe care de multe ori caută cu abilitate să o interpreteze în așa fel încît să scape de răspundere sau să-și diminueze vina.

— S-au făcut acțiuni de popularizare a acestor legi?

— Fără îndoială că da. Alături de către Procuratură, cit și de către tribunale, organele de miliție, Societatea pentru răspîndirea științei și culturii, Asociația juriștilor etc. S-a urmărit să se popularizeze nu numai aceste dispozițiuni legale care sancționează infracțiunile împotriva avutului obștesc, ci și acele prevederi a căror respectare previne săvîrșirea unor atari infracțiuni. De pildă s-au făcut acțiuni de popularizare a dispozițiilor legale care reglementează evidența și păstrarea bunurilor și valorilor care formează avutul obștesc, care reglementează circulația acestor bunuri, care reglementează situația cadrelor de gestionari și de minutori de valori și altele.

— Care este eficiența practică a acestor acțiuni?

— Acțiunile despre care am vorbit mai înainte au avut și au rezultate pozitive. Ele se încadrează în ansamblul măsurilor complexe luate de Plenara C.C. al P.M.R. din 9-13 iunie 1958 cu privire la prevenirea și scăderea continuă a infracțiunilor împotriva avutului obștesc.

Rezultatele acestor măsuri — implicit ale acelor la care m-am

ÎN APĂRAREA PROPRIETĂȚII SOCIALISTE

— convorbire cu procurorul-șef al orașului București, tov. Gheorghe Aanei —

referit — au început să se simtă: numărul celor care atentează la bunurile poporului este în scădere față de trecut.

— Care sînt cele mai frecvente infracțiuni împotriva avutului obștesc?

— Delapidarea și furtul din avutul obștesc. Articolul 236 din Codul penal prevede că „Inșușirea, folosirea sau trafizarea de către un funcționar, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau vreun alt bun din avutul obștesc pe care le gestionează ori administrează, constituie infracțiunea de delapidare și se pedepsește în raport cu valoarea pagubei produse...”

Atunci cînd inșușirea de bani, valori sau vreun alt bun din avutul obștesc se face nu de aceia care le gestionează ori administrează ci de alte persoane, se săvîrșește infracțiunea de furt din avutul obștesc, pe care o prevede și o pedepsește articolul 3361 din Codul penal.

Codul penal prevede că, alături pentru delapidare cit și pentru furt din avutul obștesc, pedeapsa este în raport cu valoarea pagubei produse. Astfel, gestionarul Mercare Florea, care a delapidat suma de 6.472 lei, a fost pedepsit cu 5 ani închisoare corecțională, iar gestionarul Trandafirescu Miron, care a delapidat 50.810 lei, a fost pedepsit cu 23 ani muncă silnică.

Avutul obștesc mai poate fi păgubit și prin alte infracțiuni ca, de pildă, abuzul în serviciu, neglijența în serviciu, infracțiuni economice și altele, care, de asemenea, se pedepesc în raport cu valoarea prejudiciului produs.

— Care sectoare sînt cele mai afectate prin infracțiunile îndreptate împotriva avutului obștesc și de ce?

— În Capitală, sectorul cel mai frecvent este comerțul de stat, înțelegînd prin aceasta că valoarea prejudiciilor aduse avutului obștesc, prin infracțiuni, este mai mare în acest sector. Cauzele sînt multine, din care motiv mă voi referi la cele mai importante: o primă cauză, după părerea mea, o constituie lipsa unei evidențe exacte a marfurilor care intră și ies din depozite. O altă cauză o constituie lipsa unui control temeinic și continuu asupra gestiunilor materiale și bănești.

Revizorii de inventariere care funcționează pe lângă organizațiile comerciale efectuează operațiile de inventariere la termene mult prea lungi, iar uneori fără a avea o calificare ridicată, din care cauză nu întotdeauna descoperă toate lipsurile în gestiune. De asemenea, revizorii contabili ai secției de control financiar intern de pe lângă Comitetul executiv al Sfatului Popular al Capitalei nu reușesc să controleze fiecare gestiune cel puțin o dată pe an, din care motiv, atunci cînd efectuează revizii, prejudiciile ce le descoperă sînt mari.

Așa s-a întîmplat cu gestionara Ștefan Pană Elena, în gestiunea căreia s-a constatat o lipsă importantă. Evident că dacă acestei gestionare i se făceau revizii mai dese, paguba ce s-a adus avutului obștesc ar fi fost mai mică.

O altă cauză o constituie in-

găduința inadmisibilă pe care o manifestă unii conducători ai organizațiilor comerciale față de jefuirea avutului obștesc prin aceea că, deși au cunoștința de infracțiunile săvîrșite de gestionari, nu totdeauna îi deferă Procuraturii, sau îi deferă cu mari întîrzieri. Așa, de exemplu, a fost cazul de la O.C.L. „Aprozar” din raionul I.V. Stalin, unde un gestionar care în 1955 a delapidat suma de 11.915 lei a fost deferit Procuraturii abia după 3 ani.

— Nu sînteți de părere că și persoanele cu antecedente penale au un anumit rol în păgubirea avutului obștesc?

— Consider că la această întrebare nu se poate răspunde nici categoric da, nici categoric nu. Cîteodată se aplică proverbul bine cunoscut „Lupul își schimbă părul, dar năravul ba”, iar altădată se aplică un alt proverb tot așa de bine cunoscut: „Cine se frige cu supa, suflă și în iaurt”. Mulți infractori, după ce au săvîrșit o anumită infracțiune și după ce au executat pedeapsa la care au fost condamnați, devin oameni cinștiți și se integrează în efortul colectiv de construire a socialismului. Alții însă, sînt infractori înrăiți care, după ce execută pedepsele la care au fost condamnați chiar pentru infracțiuni împotriva avutului obștesc, caută din nou să se angajeze — și din păcate uneori reușesc — tot în posturi de gestionari sau minutori de valori, pentru ca astfel să continue să sustragă bunuri din avutul obștesc. Următorul exemplu este semni-

ficativ: Cristea Dumitru a fost condamnat în 1951 la 3 ani închisoare pentru tâlhărie. În anul 1957, fiind gestionar, a delapidat bunuri din avutul obștesc, pentru care fapt a fost condamnat la 6 luni închisoare. După ce a executat și această pedeapsă, la 1 martie 1958 a reușit să se angajeze la o unitate aparținînd de T.A.P.L. „Grivița roșie”. De la 1 martie 1958 pînă la 31 iulie 1958 el a delapidat 28.568,49 lei. Pentru această ultimă faptă a fost condamnat la 13 ani muncă silnică. Spre a evita situații de felul celei arătate, este clar că în angajarea de gestionari și minutori de valori trebuie o deosebită vigilență și respectare strictă a dispozițiilor legale care reglementează această problemă.

— Cine sînt cei care jefuiesc avutul obștesc?

— Elementele care jefuiesc avutul obștesc le putem împărți în două mari categorii: o primă categorie o constituie rămășițele fostelor clase exploatare, elemente înrăite, dușmănoase regimului democrat-popular, care atentează la avutul obștesc cu un dublu scop: să se îmbogățescă fără muncă și, în același timp, să lovească în proprietatea socialistă, baza sfîntă și de neclintit a regimului nostru (Nu trebuie să uităm că și propaganda imperialistă îndeamnă, mai ales prin unele emisiuni radiofonice, la delapidări).

A doua categorie o constituie elementele cu o conștiință înapoiată, aflate sub influența moravurilor burgheze și care urmăresc să-și asigure existența fără a munci în mod cinștit.

— Ce credeți că ar trebui făcut în viitor pentru a se preveni în mai mare măsură infracțiunile împotriva avutului obștesc?

— Cred că ar trebui făcute trei lucruri principale: în primul rînd să se creeze un și mai puternic curent de opinie de masă împotriva hoților și delapidatorilor, astfel încît cei ce săvîrșesc asemenea fapte să fie sunși oprobiului public. În al doilea rînd, consider că este necesar să se asigure o strictă respectare a acelor dispozițiuni legale care au rolul să prevină prejudicierea avutului obștesc și anume dispozițiunile legale care reglementează evidența și păstrarea marfurilor și materialelor, dispozițiunile legale care reglementează inventarierea bunurilor ce formează avutul obștesc, dispozițiunile legale care reglementează controlul asupra gestiunilor materiale și bănești, cit și dispozițiunile legale care reglementează problema cadrelor de gestionari și minutori de valori. În al treilea rînd, și ca un corolar al măsurilor pe care le-am arătat mai înainte, este munca neobosită, perseverentă, de mare răspundere a organelor de justiție, procuratură și miliție. Printr-o atitudine fermă și intransigentă, pătrunsă de înaltă vigilență revoluționară, ele trebuie să descopere la timp, să tragă la răspundere și să lovească fără cruțare în acei care prejudiciază proprietatea socialistă.

lui Gheorghe Zlotar răspunde așa: „De, înălțate împărate, fata dumată îi fată de-mpărat. Eu is om sărac: nu se lovește petic de sac! Eu aș gîndi așa: ca să-mi dai coroana mie, să stăpînesc eu țara și eu să-mi ieu pe cine-oi vra eu”. Împăratul se învoiește. Voinicul își ia de nevastă „o fată care-o fost cea mai necăjită dintre tate fetile. Și apoi i-a ajutat pi oamenii necăjiți, pi tăt oamenii necăjiți e-o ajutat”. De bunăseamă, politica voinicului nu-i pe placul împăratului. Da' voinicul de colo, scurt: „Eu știu ce fac! Io-s la putere amu, nu dumneata!” Atunci fiica împăratului întinde o cursă voinicului ca să-l prăpădească. Dar pînă la urmă, tot voinicul iese învingător. De-acu nu-i mai arde de joacă! „Famelia regală, cit o fost, tăt o făcut-o praș și cenușă”... Voinicul devine împărat și primește sfatul următor: „De astăzi

înainte, dumneata voi pune la guvern tăt oameni ca și dumneata”. Și așa face voinicul. „Și-o pus la guvern miniștri și aceia o trăbuil igzact cum o fost el, din pătura lui”.

Basmele lui Gheorghe Zlotar vor apare într-un volum personal, în cadrul unei monografii a folclorului din nordul Moldovei.

DRAG MI-E LA GOSPODĂRIE

Cine răsfoiește colecțiile de folclor nou, păstrate în institut, își dă seama că marele poet anonim a întocmit un adevărat hronic al evenimentelor revoluționare din țara noastră petrecute în cei aproape 15 ani ce au trecut de la eliberare („Foai verde lemn ingust, spe la Două'trei August, / cîndu-i măru bun la gust... / răsărit-a soarele...”) și în cei 11 ani ce s-au scurs de la procla-

marea republicii („Noi trăim azi într-o lege, / fără-un șmecher hoț de rege”).

Evenimentele de seamă din viața poporului nostru au avut toate ecou în cîntul popular. Și, printre acestea, un loc de seamă îl ocupă succesele în lupta pentru transformarea socialistă a agriculturii: „Bucuria intră-n casă, / casa casă, / masa masă. / Colecția noastră-n sat / pe țărani i-a adunat; / Dудuie batoza-n plin, / traiul nostru e mai bun”.

Însirarea unor asemenea cîntece poate fi făcută pe mii și mii de pagini. Ceea ce, desigur, nu ne putem permite s-o facem. De aceea încheiem, dînd cuvîntul unor poete populare care își exprimă dragostea pentru viața cea nouă.

Prima aparține mediului muncitoresc. Ea cîntă așa:

Foai verde tîmțioară,

Drag mi-e să fii lucrătoare.
Lucrătoare țesătoare
Pentru lumea muncitoare!
Și eu mă simt fericită
Că-i pentru țara iubită.
Noi cu toții să muncim
Socialismul să-l clădim!

Iar fata de la țară zice așa:

Nu gîndi, mindruț, că-mi pasă.
Și de-ai zis că nu-s frumoasă:
Nu-s frumoasă, nici m-oi fa.
Om hirez n-oi țîșela
Ca altele cu zestrea;
Și intîia-n sat n-am fost,
Da' amu-s prima-n colhoz!

Amu nu îi cum a fost
Cel din frunte șază jos
Cum ne așezau pe noi
Chiaburii și cei ciocoi
Amu timpul s-o schimbă
Pă săraci o ridicat
Și nouă cînte ne-o dat!

SCRIITORII și CARTII

PASIUNEA NOULUI

Debutul în literatură, autorul *Cuscii* și l-a făcut cu reporter. Drumuri, drumuri, recomanda o sensibilitate lirică vibrantă și sinceră (unori supărătoare: atunci când se exprima printr-un abuz de metaforă). Dar, s-o recunoaștem, scriitorul a depășit lirismul juvenil al începuturilor sale, lăsând cale liberă dezvoltării nestingerite unor certe calități de prozator. *Cuscii* reprezintă o reală maturizare a mijloacelor de construcție, caracterizare și expresie epică. În *Cuscii* a biruit în primul rând simțul noului, precum și înțelegerea că preferențele socialiste din viața oamenilor se integrează într-un proces complex, care refuză viziunea superficială a realității. Conștiința acestui adevăr l-a ferit pe prozatorul de șabloane, de monotonia siropoasă, ca și de frumusețea convențională a descripțiilor patriarhalizante din perspectiva cărora colectivizarea agriculturii apărea nu o dată o stereotipă sârbătoare agreasă. Ghilia ne-a înfățișat locul în care se desfășoară acțiunea romanului, satul Hirtoapele, în vara anului 1952, cu realism și originalitate. Momentul evocat este unul al încordării și luptei, deoarece în sat urmează să ia ființă o gospodărie colectivă, împrejurare care provoacă fierbere, naște frământări, spulberă prejudecăți,

pune în cumpănă vechile deprinderi cu datele inedite și perspectivele unor noi situații.

Perspectiva din care sînt urmărite evenimentele este cea a scriitorului comunist interesat de primenirea intervenită în viața satului ca efect al înfruntării dintre purtătorii idealului înaintat și cei care se opun traiului prosper, luminos. Bineînțeles că nici chiaburul Bursuc și nici afaceristul Gavrilă Marchidan, seminaristul Nelu sau lacomul Maftei Zvorișteanu nu privesc cu ochi buni ideea înființării gospodăriei colective. Totuși aceștia înțeleg că tendința socială obiectivă este mai puternică decât ei și că între dorințele lor și necesitatea istorică, aceasta din urmă are cuvîntul decisiv. De

Alecu Ivan Ghilia: „Cuscii”, E.S.P.L.A. 1959.

aceea recurge la un „compromis”. Cu concursul carieristului Costin Marchidan, fiul lui Gavrilă, ei încearcă să îndepărteze din colectivă pe toți acei care i-ar putea stingeri în planul lor de a înființa o așa-zisă colectivă pe care s-o administreze ei după bunul lor plac. Aruncă opoziția asupra mijlocașului Petre Istrate, iubit de întreaga obște, îl declară chiabur, provoacă retragerea prietenilor săi și încearcă să lovească și să paralizaze organizația de bază. Dar acest plan omite să ia în considerație forța comunistilor, cinstea și energia țărănilor muncitori care știu ce drum au de ales. Ion Airinei, secretarul organizației de bază, și ceilalți oameni sinceri și hotărâți, ca Andrei Obadă, Lungu Pintilie etc., le vin de hac intrigantilor perfizi și, în spiritul luptei de clasă, restabilesc adevărul. Bătălia cu vechiul este astfel câștigată definitiv.

Romanul are o compoziție strînsă, o acțiune captivantă care antrenează într-un conflict real, autentic, numeroase personaje, dintre care numai cîteva sînt vădute de complexitate sufletească. Altminteri bun analist, Al. Ivan Ghilia ne-a dăruit o carte care se situează, prin problematica abordată, în cea mai strictă actualitate și ale cărei pagini promovează cu pasiune noul din realitatea noastră socială.

H. ZALIS

O PICĂTURĂ de CERNEALĂ

JOS PĂLĂRIA!

de Dragoș VICOL

Am cutreierat în toamna trecută Maramureșul, pentru întâia oară în viață. Știam despre ținutul acesta, încă din copilărie, că e mai sărac decât sărăcia și mai flămînd decât foamea. Dar călătorind acum pe drumurile țării dintre munți, vechea imagine s-a torit, s-a sfărîmat,

facînd loc alteia, imaginii unui Maramureș tînăr, generos, tulburător.

Într-o duminică dimineața am ajuns la Ocna-Sugatag să văd proaspătul spital rural, înființat într-o regiune bîntuită cîndva de bolile sociale. Două clădiri cochete, splendid întreținute, de o parte și de alta a șoselei.

Pe șosea doi țărani — păcurari după îmbrăcăminte — se întrebau:

— No, care-o fi?... Ast' din stînga, ori ast' din dreapta?

— Păi amîndouă-or fi, măi Vișovan!... Nu vezi că scrie pe firmă?

— Văd!... și zic: fain spital!

— I-ain?... Numa' aita? Ia te uită bine!... E și fain, și mare, și de folos!

— Drept! Măcar că nici ce-ai spus tu nu-i de-ajuns! Pe la noi n-o fo'nciodată așa ceva!...

— N-o fo'! Da' amu este!

— No vezi bine că este!... Și dacă este, jos pălăria, măi Ciuc, măi, că nici Gușinul nu-i mai fain ca el!... Înțelesu-m-ai?...

Și-au scos amîndoi căciunile și-au intrat apoi, mîndri din cale-afară, în spital — să și vadă nevestele internate acolo cu pruncii.

Eu m-am călătorit mai departe să văd oamenii Maramureșului. I-am oșpețit pe colectivizării din Sărața și Cîmpulung la Tisa și m-am bucurat de rodul ogoarelor lor; am gustat caș dulce la ciobanii întovărașiți din Călinești, am intrat la Școala populară de artă din Sigheș să văd țărance cîntînd la pian și la acordeon, și preluțindeni am auzit cele două cuvinte rostite cu mîndrie și admirație:

— Jos pălăria!...

Și-am înțeles atunci tîleul lor. „Jos pălăria!” e un superlativ al superlativelor! Două cuvinte în care încap atîtea simțăminte: bucurie, mîndrie, admirație, emoție, încredere, recunoștință...

Și înțelegîndu-le tîleul, nu m-am putut sălăpini să nu rostesc: „Jos pălăria!” în fața munților de mere din Gospodăria colectivă din Remetei; în fața Complexului turistic din Borșa; în fața covoarelor pe care le țese Maria Herbel din Vad; în fața melodiorilor pe care le cînta cu atîta căldură și iscusință Ileana Mihai, tînară țărancă din satul Iapa, elevă a Școlii populare de artă din Sigheș; în fața băeșilor și a forestierilor; în fața satului pe care oamenii aceștia l-au făcut în era socialistă...

se numără lucrarea cehoslovacului J. Marek, *Tara de la ecuator*, un reportaj viu, scris cu multă pasiune, despre Indonezia; *Costuri în Africa* a exploratorului german (R.D.G.) H. Schönbürg, care descrie condițiile de viață actuale ale populației băștinase din centrul Africii; *Tigerul zăpezilor* de scriitorul sovietic D. Ulman, în care se povestește viața indianului T. Norgeli, primul om care a ajuns pînă în vîrful Everestului.

EROICA LUPȚĂ pentru apărarea Port-Saïdului, atacat în 1956 de către imperialismul francez și englez, constituie tema povestirii scriitorului egiptean M. As. Saada, *Jadul*. Critica literară sovietică apreciază în mod deosebit această povestire, prima care descrie în mod realist eroismul popular în lupta pentru apărarea orașului.

CELE CITEVA TITLURI de cărți pe care le enunțăm mai jos arată în ce măsură crește literatura antimperialistă și anticolonialistă în țările care odinioară constituiau sau constituie încă regiuni de cruntă exploatare pentru imperialismul. În Kenya a apărut romanul *În țara soarelui* de M. Djikara din tribul Kikuo; în Nigeria, scriitorul negru C. Acebe a scris o carte despre tribul Ibo, intitulată *Viața se împărție*; în Sudan, scriitorii Abu-Baka Halid și Ad-Taib Zarruk au reunit într-un volum o serie de povestiri care oglindesc aspecte ale vieții sudaneze, cu tradițiile, legendele și problemele ei actuale la Cairo, volumul *Trădătorii pămintului* al lui T. Hussein, în care se descrie viața poporului egiptean în perioada monarhică, s-a epuizat în scurtă vreme și a fost reeditat.

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● EDITURA ACADEMIEI R.P.R. a publicat *Dictionarul limbii române moderne* care sintetizează într-un singur volum materialul lexical din cele patru volume anterioare ale *Dictionarului limbii române literare contemporane*. Lucrarea cuprinde peste 50.000 de cuvinte, 3.000 de ilustrații și numeroase planșe ajutătoare.

● E.S.P.L.A. a editat *Cartea de poeme* a lui Federico Garcia Lorca, poetul spaniol asasinat mișelește de franchiști cu 23 de ani în urmă și despre care Pablo Neruda spunea că „era înțelept ca poporul său însuși, vesel și iubit de popor ca o chitară”. Traducătorul, Teodor Bals, receptiv la frumusețile versului lui Garcia Lorca, a ales poezii reprezentative din *Cartea de poeme*, *Poemul cîntecului bărbănesc*, *Intîile cîntec*, *Cîntec*, *Romanceo țigan*, *Poetul la New York*, *Bocet pentru Ignacio Sanchez Mejias*, *Poeme zăzlete*, *Cîntări populare și fragmente din trei lucrări dramatice*.

● EDITURILE NOASTRE au tipărit în ultima vreme în ediții festive, bibliofile sau în colecția *Biblioteca pentru toți* cîteva din marile opere ale literaturii clasice române. Amintim printre altele ediția bibliofilă *Eminescu* (ingrijită de acad. Perpessiciu), ediția festivă *Povestea torzei* de Anton Pann, *Țiganiada* de I. Budai-Deleanu, *Scrieri alese* de Barbu Delavrancea, *Leopiseful Țării Moldovei* de Grigore Ureche, *Scrieri alese* de Nicolae Filimon etc.

● EDITURA ȘTIINȚIFICĂ a publicat cîteva interesante lucrări despre mari călătorii în regiunile puțin cunoscute ale lumii. Amintim, printre altele, cărțile: *Miliunul* (cuprinzînd minunatele călătorii ale lui Marco Polo), *Sahara de neuitat* de N.B. Richter.

● ÎN LIBRĂRII se găsesc noi lucrări despre grafică, pictură, sculptură și artă populară: *Nicolae Grigorescu* (mapa III), *A. Ciucurencu* de criticul de artă I. Jianu, *Valentin Serov* de G. E. Lebedev, *Ion Țiriac* de M. Mihalache, *Portul popular din zona Persanilor — Tara Olteniului* de C. Irimie, *Școala secuziei* de I. Șentimirei, *Ceramica feudală românească și originile ei* de B. Slatineanu

● DUPĂ APARIȚIA VOLUMULUI *Basmele omului* scriitorul Vladimir Colin va publica la Editura Tineretului romanul *Tinerii în futurul*, inspirat din acțiunile unui grup de patrioți în lunile primăverii toare zilei de 23 August. Tot pentru Editura Tineretului, Vladimir Colin pregătește volumul *Legendele Țării Yam* și un ciclu de legende ale Orientului antic (Egipt, Mesopotamia, Fenicia, Persia etc.).

● SCRITORUL TIBERIU VORNIC lucrează la două piese în cîte trei acte: *Înimă de piatră* și *Intrearea lui Vlad Tepeș*. Într-o fază destul de avansată se află și romanul său, *Dincolo de poarta lacrimilor*.

● CU PARTEA A TREIA A ROMANULUI *Nedea din Poiana mîșesei* scriitorul Nicolae Deleanu a terminat primul ciclu din *Minerii de la Jiu*. Cartea va fi însă continuată pe un alt plan. În prezent, Nicolae Deleanu scrie o năvelă inspirată din viața nouă a metalurgistilor de la Uzinele Călan.

● TÎNĂRUL PROZATOR Eugen Mandric anunță romanul *Asaltul prefecturii*, inspirat din dramaticele lupte date de forțele patriotice în anii 1944-1945 pentru cucerirea puterii într-un oraș de provincie după eliberarea țării de sub jugul fascist.

DE PESTE HOTARE

● PLICUL ALBASTRU se numește povestirea lui G. Briantev în care cititorul este transportat într-un oraș ocupat de fasciști în timpul ultimului război și unde patrioții ilegalști reușesc să sustragă comandamentului german o serie de documente importante și să le transmită Armatei Roșii. Povestirea, apărută în Editura pentru tineret (Detghiz), este bine apreciată de critica sovietică.

● A APĂRUT LA MOSCOVA o nouă ediție în două volume a lucrării lui Plehanov, *Literatura și estetica*. Spre deosebire de ediția din 1948, cea actuală este completată cu numeroase lucrări ogîndind atitudinea lui Plehanov față de unele probleme ale literaturii ruse din secolele XVIII și XIX. Volumul II cuprinde între altele și un număr de articole despre scriitorii străini.

● PRINTRE CĂRȚILE DE CĂLĂTORII apărute anul trecut, considerate drept cele mai interesante,

NAPOCA, SECOLUL XX.

de Camil BACIU

ute de ani așezarea a rămas pironită pe malul drept al Someșului: un castru dreptunghiular, priveghind încrucișarea celor trei drumuri — unul spre nord-vest, urcând spre Tisa, altul către sud-est, spre Sibiu, al treilea trecând munții spre Moldova. Napoca primea aurul, lemnul și vitele Munților Apuseni, fructele și vitele podișului someșan, grânele și sarea cîmpiei transilvane. De-abia în secolul XV orașul feudal păși peste zidurile crenelate și peste Someș, iar patriciatul local, îmbogățindu-se, se oploși pentru totdeauna la poalele dealurilor unde verile erau moderate, toamnele lungi, iernile lipsite de viscole.

Se poate ca numele să-i fi venit de la onomasticul slav Nicolaus, care face și Miklus și Klous. Sigur e că au avut o rădăcină comună și Clujul și Kolozs(var)-ul și Klaus(enburg)-ul.

Aparținând ba regilor, ba episcopului de Alba-Iulia, orașul crescuse poticnindu-se, făcându-și loc prin războaie civile, ridicând biserici catolicilor și ortodocșilor, calvinilor, luteranilor etc. Orașul acesta adăposti lupta maselor sărăcimii conduse de Iacob și lupta țărănilor conduși de magistrul Ioan, fiul lui Iacob. El își deschise porțile lui Bem, dar patricianul era încă suficient de tare pentru a ineca totul în sînge.

Apoi burgheziile naționale începură să se bată între ele — cea dominantă reușind să antreneze masele populare cînd revendicările ei aveau un caracter mai larg democratic — dar burgheziile se uneau întotdeauna pentru a stăvilii grevele, trecînd peste șovinismul cel de toate zilele.

Între timp, orașul creștea me-

reu, își dezvoltă industriile, ridică universitățile devenind cel mai mare centru cultural al Ardealului.

Astfel îl găsiră trupele sovietice și române în marșul lor eliberator: încărcat de turnulețe și fațade baroce, cu periferii nepavate și lipsite de lumină electrică, dominat de o burghezie severă și șovină. Trăiau în orașul acelor ani cîțiva intelectuali progresiști de prestigiu și mulți participanți la mișcările muncitorești.

Centru de artizanat, de pictură și arhitectură, de studenți și oameni de litere — Clujul capătă, în anii noștri, cel mai viu ritm de dezvoltare industrială și culturală din istoria sa.

Preumblare de la baroc la epoca noastră

Clădiri prelungi, în linii drepte și frînte acoperite de olane-solzi, încheiate în muchii groase — astfel se ridică străzile centrale deasupra orașului. Multe dintre curți sînt dreptunghiuri în care una din laturile mici e poarta, iar celelalte întorc spre lume spinări drepte de tencuială, impersonale și severe. Întrînd, dai peste un bolovăniș curat, frecat parcă cu peria, iar de jur-împrejur, lipit de pereții interioari, simetric, coșcovit, scund, te privește un cerdac, de la înălțimea primului etaj. Deasupra acestor mase de zidărie, cu fațade baroce, burghezia ardelenescă a aruncat turle împodobite cu ghirlande și balconase care își irosesc ultimul avînt într-o săgeată. Sub streșinile grele, ferestrele sînt adăpostite de cornișe înconjurate cu brîie, steme și basoreliefuri.

Dar dacă centrul adunat împrejurul mării catedrale al cărei turn împunge cerul e sever — un

conglomerat de cvartale greoaie și solide — pe măsură ce te depărtezi de biserica sfîntului Mihai întîlnești străzi largi, din ce în ce mai înecate în verdeață și care nu-și mai ascund florile în spatele zidurilor. Și mereu, mai departe de centru, apar noile cartiere de blocuri și noile fabrici, scuaruri și creșe.

Iar dacă cineva ar voi să observe ce s-a mai schimbat în orașul ăsta preumblîndu-se doar, n-are decît să citească denumirile străzilor. Va întîlni strada Bem și str. Șincai, str. Fadrusz și str. Creangă, str. János Thorma și str. Ciprian Porumbescu, va întîlni Jokai-utca și Eminescu-utca, îl va vedea pe Ady Endre lîngă Bolintineanu și, rînd pe rînd, pe Barbusse, Bela Breiner, Garibaldi, Pavlov, Bălcescu, Beethoven și Luther. Preumblarea va îmbina mari figuri de artiști și luptători democrați, a căror simplă înșiruire ar părea un poem, un cîntec despre internaționalism.

Mașini și sandale

N-aș putea să afirm că toată țara poartă pantofi de la Ianoș Herbak — dar toată lumea îi caută. Și, fără îndoială, că nici o nouă unitate alimentară a republicii nu-și bate untul, nu-și toacă salamurile, nu-și pune la rece piftia, chiftelele, micii în alte mașini decît cele ale Tehnofrigului. Dacă dintr-o vitrină vă face cu ochiul un frigider Pinguin, răspundeți-i prin „Noric, Tehnofrig“. Fără îndoială că n-o să greșiți.

Dar ce-ar face șoferii fără bujiile fabricii de bujii și strungarii fără piatra de polizor a Carbochimului? Șoferii din țări îndepărtate poate că n-ar resimți lipsa Clujului, dar strungarii ar

afla-o imediat, căci din cele două mii de sortimente de abrazive și refractare produse aci, multe pătrund pe piețele Europei și Asiei.

Și apoi, mobila. Camera-studio fabricată în inima Ardealului exprimă ceva din simțul gospodăresc și meticulozitatea oamenilor de aci. Și nici șoseaua umplută de trandafiri, în mai, nu apare mai poetică bucureștenilor proaspăt căsătoriți decît viziunea acestor studiouri și garderoburi, aflate în magazinul de pe Calea Victoriei, provenite din Cluj. Cît despre bucătăria tinerei perechi — ea va avea farfurii produse la fabrica de porțelanuri, iar sufrageria — bibelouri, tot de acolo.

În afara mașinilor și agregatelor de la „Unirea“ și „Tehnofrig“, Clujul se îngrijește de laptele, escarpenii, scaunele, sandalele, parizerul, castroanele și vasele de flori ale consumatorilor din întreaga țară. Ceea ce îi atrage — pe lîngă stîmă gospodărilor — și dragostea fierbinte a gospodinelor.

Gaudeamus

Orașul acesta are vechi tradiții culturale — începînd de la pictorii și gravorii Evului Mediu și pînă la tipografia lui Gaspar Heltai. Dar pentru prima oară cultura e difuzată aci, oficial, în două limbi. Orașul are o veche tradiție școlară, dar pentru prima oară există, alături de Universitatea Babeș, și Universitatea Bolyai.

Orașul acesta, prin cele șapte institute ale sale, trimite medici, profesori, ingineri întregii țări, și ei însuși, pentru zecile de mii de elevi și studenți ai săi, are mii de profesori.

Aci a trăit poetul luptător

DECENIUL VI

mil Isac și casa lui e astăzi muzeu. Și nu departe puteți întâlni un panou cu publicațiile clujene: „Făclia“, „Igazság“, „Utunk“, „Tribuna“, „Korunk“, „Steaua“, buletinele medicilor și sercurilor științifice studențești. Panoul e, într-un fel, continuarea muzeului.

Cele mai frumoase tradiții s-au păstrat și în cele două teatre din Cluj — în cele două opere.

Dacă vreți să surprindeți tradiția vie, opriți-vă la Cluj în una iunie, când se închid cursurile. Către zori veți auzi cîntîndu-se „Gaudeamus“. O să deschideți fereastra. Și peste drum veți vedea un grup de studenți ai de elevi care, întorcîndu-se la serbarea de fine de an, s-au pus să mulțumească profesorului. Astfel, generația tină răsună salută pe cea mai vîrstnică, pregătindu-se să-și transmită cunoștințele celor care vor veni. Veți vedea oprindu-se voioși funcționari, muncitori de la Tehnorig care și-au recunoscut copiii printre coriștii improvizați. Și vor zîmbi și ei: juvenes dum sumus.

Moda pe Corso

Clujencele sînt mai drăguțe pe stradă decît la spectacole: părul ăsat pe spate, pantaloni, pantofi-opincă. Alura e grațioasă în ciuda unei sportivități prea marcate, și feminină în ciuda nădragilor. La spectacole însă apar perle, perisoare, diademe, brățări, voalete, pandantive — ca și cum spectacolele ar purta în loc de mala-ovuri mici candelabre. De altfel, există o înclinare către pretențios: se poartă din zori escarpeni negri de antilopă, iar unii „domni“, îmbrăcați după ultimul ăcnet al modei, se ascund sub

boruri enorme și potrivesc pantofi maro de antilopă la pantalonii bleumarin. Ceea ce ar indispuce și pe un daltonist. Dar marea majoritate e îmbrăcată cu multă decență și aici, mai mult chiar decît în București, după îmbrăcăminte nu poți deosebi un muncitor de un intelectual. La fabrică se vine cu cravată și chiar cu vestă, pantalonii sînt călcați ca pentru bal, cămașa e apretată, părul e tuns cu îngrijire și cu un început de favoriți. Portul acesta citadin cu aromă specifică are găietanele lui naționale: „Hohstadele“ și fetele din Sic. Primele cu coc în creștet, adăpostit sub un batic dantelat, țepăn de scrobeală, par vestigii ale modei medievale, celelalte reprezintă satul ce pătrunde în oraș. Ele vin din „mahalaua“ Sic în piața Mihai Viteazu și dansează numai fete — băieții doar privesc — ore de-a rîndul. Nici iarna jocul nu se oprește și, îmbrăcate în fuste largi, roșii, cu jachete lungi, cu cizme ale căror tureci cilindrice cad peste gleznă, cu cozile prinse în panglici roșii, ele par a se roti la nesfîrșit.

Și apoi pe „Corso“ se încrucișează pantofii-opincă, baticurile „hohstadelor“, beretele albe, cozile fetelor din Sic și bulevardul

larg pare a adăposti un festival al naționalităților și al profesiunilor.

Probitatea

În vitrina Cărții Ruse un bilețel: „Cine a pierdut o pălărie în sala cinematografului de alături să se adreseze casieritei librăriei“.

Mărturisesc că probitatea aceea mă impresionează. Traversez cufundat în gînduri și, peste drum, alături de Biroul de voiaj, ascult o conversație între vînzătoarea de covrigi și o clientă.

Clienta: Ne, ne, ne! Am luat de la dumneavoastră cinci cornuri azi-dimineață cînd am dus pe cineva la gară și v-am dat un leu mai puțîn. Pofțiți, și iertați-mă.

Vînzătoarea (mărinimoasă): Ei, se mai întîmplă.

Microbul sportiv

În salonul unuia din restaurante — nu-mi amintesc numele — doi gazetari ai „Tribunei“ discută cu un ospătar. Unul dintre ziariști are fața plină, roșie, celălalt, rotește deasupra lumii o privire de nespūsă candoare. Ospătarul e foarte elegant — aci ospătarii restaurantelor de lux par veșnic pregătiți pentru revelații și deosebit de stilați.

Ziariștii: Și dacă e crivăț? Ospătarul: Jucăm, vă rog. Ziariștii: Dacă plouă? Dacă ninge?

Ospătarul (profesional): Cum spuneți dumneavoastră.

Ziariștii: Jucăm în orice condiții. Mfine, la ora zece. Apoi trebuie să-i luăm pe măcelarii. Ce-au făcut măcelarii?

Ospătarul: I-au bătut pe cei de la Babeș.

Ziariștii mai gras (înveselit): I-au bătut? Foarte bine. Au mai rămas brutarii, Alimentara...

Restul conversației se pierde. Părțile își string mîna reverențios, cum se obișnuiește la Cluj.

Il mai aud pe Ziariștii înalt: Dar mfine e ședință la Uniune.

Ziariștii gras: Ședință la Uniune?! Cînd avem meci de fotbal?!...

Intr-adevăr, aci sportul face parte din viața de toate zilele. Păcat însă că presa locală a rămas cu atît în urma Alimentarei la golaveraj.

Trădare, dar să știm și noi...

Vizitînd universitatea ajung la catedra sportivă a Babeșului. Personalul catedrei stă de vorbă pe coridor. „Nu putem intra puțîn?“ — întreb. „Nu — mi se răspunde — acum se îmbracă fetele“. Localul catedrei servește drept vestiar (În localul de resort, aflat în incinta universității, locuiește un salariat al Facultății de științe juridice).

Îmbrăcatul se termină și intrăm. Catedra e supărată de un articolăș apărut în Sportul, într-adevăr de o superficialitate îngrijorătoare. Se spune acolo că la Politehnică totul merge strălucit, iar la Babeș nu se face nimic. Critica e absurdă. Studenții Babeșului au luat parte pînă în decembrie 1958 la 8 concursuri de tir, 5 de schi, 5 de natație, 6 de gimnastică, 11 de atletism, 12 meciuri de handbal, 46 de baschet, 68 de volei, 93 de fotbal! Aci sare la prăjină Bock Gerhard (3,70 m), fuge Zahaichievici (11,1 pe 100 m plat), Sorin Boldea (4,43 pe 1.500 m.), Mihai Moisa (10,52 pe 3000 m.) etc. Cît despre crosul „Să întîmpinăm 7 Noiembrie“, el a fost în cea mai mare parte alimentat de studenții de la Babeș.

Promit să combat pseudoarticolășul care a demobilizat pe membrii catedrei, vechi atleți și gimnaști cu experiență didactică.

Vizitez apoi cabana sportivilor din Parcul de cultură „V. Babeș“. Plafonul se desprinde, paturile îți fac milă. Fotografiez. Se pare că vizita ajunge nebănuț de repede la urechile conducerii universității și a Asociației studențești, care împreună „administrează“ cabana. Se hotărăște repararea ei, inadmisibil tărăgănată, și se cercetează prezumțios, „cine l-a dus acolo pe ziariștii?“ Vorba aceea: trădare, trădare, dar să știm și noi...

Sfărașul văzut din Cluj

La cercul de folclor al Facultății de filologie de la Babeș se citește un referat despre Sfăraș. Urmează discuții. Aflu că membrii cercului — cei mai mulți de douăzeci-douăzeci și unu de ani — au colindat satul respectiv vreme îndelungată culegînd cîntece, strigături, bocete, zicale. Unele sînt foarte pipărate, altele au origini obscure ce trebuie a fi descoperite. Între culegătorii de folclor și săteni s-au legat amicitii. Domnica Livescu își așteaptă bursa pentru a cumpăra niște cărți lui Vasile Cozma sau altor țărani din Sfăraș; Lidia Croitoru o să tragă la aceeași familie.

S-a cules literatură orală în două limbi — populația comunei e bilingvă — s-au consemnat părerile localnicilor despre marile transformări din jur. „Nu mai fac sarmale cu păsă de mălai —

zice o femeie — acum is cu orez. Și carnea o s-o toc cu mașina“.

„N-ajunge nimica descîntecul la unele boli — spune alta. La om, folosește leacuri din potică (farmacie)“.

„Înainte erau numai pancove sau mai știu eu ce — spune o a treia. Acum sînt mai multe feluri de prăjituri“.

După ținerea referatului, membrii cercului se critică cu mare violență, cu o violență juvenilă, neiertătoare. Sînt fii de țărani foarte mulți dintre ei, și folclorul îi pasionează. Ei umblă pe căi puțîn cercetate — încă nu există curs tipărit și profesorul îl creează de la o predare la alta. Iar materialul e vast, e enorm.

După ședință se discută viitoarea ieșire: e nevoie de un autobus cu o orchestră. Să vadă Sfărașul că „folcloriștii“ nu vin cu mîna goală.

Și, duminică, reporterul, „urmărind problema“, află că s-a deplasat la fața locului orchestra Casei de cultură a studenților într-un autobus care n-o să strice contrabasul săltîndu-l prea tare.

Corințele cresc

Ultima întîlnire mult dezbătută are loc în biroul tovarășului Lászlo Bela, la I. Herbak. Pe masă sînt etalate noile modele de pantofi, „tip '59“. Sînt pantofi cu fețe „cont ractate“ — un soi de calcio-vecchio de piele, cu talpă din crep. Ei vor costa sub 200. Pentru seară se face încălțăminte bărbătească elegantă cu 210 lei.

Conversația se învîrte în jurul gustului. Dau exemplu pe creatorii de la fostul „Iris“, cei care pictează articolele de porțelan de uz casnic și unde se fac încă bibe-louri atît de mari încît, depășind grația, ajung să fie obiecte pentru mici muzee școlare. În schimb, tinerii creatori, absolvenți în Uniune, cum ar fi Vasile Ciolpan, se străduie să stilizeze desenul, să sugereze.

— Cum se aplică acest gust la pantofi?

— Asta e mai complicat — spune Lászlo Bela. Noi facem ceva, comerțul comandă și el ceva, iar clientul vrea uneori altceva. Pantofi moi ca mînușile, nu putem face. Ar însemna să punem parchet peste tot, sau să se poarte galoși și vara. Pavajul nostru încă nu permite talpă foarte subțire. Dar avem calapoade noi, lansăm moda. Oamenii sînt acum mult mai pretențioși. Vor pantofi de zi, de lucru și de seară. Iată Clujul nostru. Aici nu merge fără cravată, fără vestă, fără încălțăminte asortată. Oriunde o să vă duceți, la cea mai depărtată margine de oraș...

Și conversația trece la sfere foarte largi, iar tovarășul Lászlo se dovedește a avea nu numai gust la încălțăminte, ci și mult bun simț în general.

Plecînd, revăd centrul cu marea catedrală, micile cofetării-cafenele atît de intime, vînzătorii de castane, fetele cu plete și pantaloni, ascult conversațiile bilingve, îmi amintesc de meciul dintre jurnaliști și ospătari, de frumoasele străzi tăcute, și imaginea acestui oraș se compune atît de felurită în stiluri și obiceiuri încît capătă o culoare unică. Și la aceasta contribuie nu numai Tehnofrigul refăcut din ruine și vechile turnuri baroce, dar mai ales tineretul universitar ce inundă străzile, aflat și optimist, îndreptîndu-se spre cantine, spre concerte, spre stadioane.

Așteptăm MAI MULT

Nu sînt nici doi ani de cînd opereta bucureșteană reușea în Uniunea Sovietică un succes binemeritat; era succesul celor mai buni creatori și interpreți ai noștri din acest gen, succesul principiilor care au călăuzit dezvoltarea operetei românești în anii democrației populare. Strălucita confirmare de atunci constituia un imbold și o premisă pentru progresul continuu al primei noastre scene de operetă.

Progrese, fără îndoială, au existat; dar ar fi greu să afirmi că în sinul acestei instituții au dispărut unele racile care îngreuează atît munca artistică cit și atmosfera în care ea se desfășoară. Ba poate chiar dimpotrivă: neglijate, judecate cu indulgență, multe din aspectele care păreau cîndva „neesentiale” au avut timp să se dezvolte în voie, punînd astăzi stăvile serioase în calea dezvoltării operetei bucureștene.

Multă vreme s-a discutat, de pildă, ideea verificării artistice a întregului colectiv. Astăzi, după terminarea acțiunii, utilitatea ei se dovedește cu prisosință: în rîndurile corului, orchestrei, baletului și chiar ale soliștilor au fost descoperite elemente pur și simplu neavenite, care în umbra colegilor lor valoroși au reușit ani întregi să-și „justifice” prezența pe scenă.

Mentînera neprincipială a elementelor necorespunzătoare s-a împletit multă vreme cu lipsa unei preocupări elementare pentru ridicarea nivelului

profesional și ideologic al membrilor colectivului.

Credem că există puține instituții în țara noastră care să nu dispună de o bibliotecă profesională și ideologică, dar fapt cert este că între acestea se află și Teatrul de Operetă din București, menit să fie un focar de cultură și educație a maselor. Și dacă nimeni nu s-a îngrijit ca elementele tinere (și între ele se află destule talente promițătoare) să-și poată desăvîrși pregătirea pe calea studiului și documentării, cu atît mai regretabile sînt deficiențele în ceea ce privește schimbul direct de experiență între artiștii diferitelor generații.

Vedetismul constituia una dintre cele mai vechi și mai dureroase racile ale teatrului bucureștean de operetă. Un artist de valoare, cum este artistul emerit Ion Dacian, s-a lăsat nu o dată pradă tentației de a se pune în evidență în dauna colaboratorilor săi apropiați și în dauna atmosferei din întreaga instituție.

De altfel, este evident pentru oricare iubitor de artă că valoarea unui colectiv nu poate să se rezume la existența unui număr restrîns de artiști fruntași. Contribuția în spectacole a lui Ion Dacian va fi cu mult mai pretuită cînd toți ceilalți soliști și compartimentele de ansamblu vor atînge nivelul dorit, cînd repertoriul și spectacolele vor satisface pe deplin exigențele publicului. Dar iată că și

în această privință persistă la Teatrul de Operetă o situație curioasă: de luni întregi nu se pregătește nici o premieră. De ce? Pentru că un spectacol proiectat a fost găsit, pe bună dreptate dar cu o inexplicabilă întîrziere, necorespunzător sub raportul muzicii și al libretului. În asemenea cazuri se obișnuiește să se treacă imediat la pregătirea premierei următoare; însă în planul de activitate al Operetei nu mai figura pînă de curînd nici un titlu de spectacol! Abia acum s-a pornit la desemnarea viitoarelor premiere, care vor permite desfășurarea normală a activității instituției. Dar cu cîtă întîrziere!..

De altfel, chiar spectacolele aflate în curs, ale căror calități au fost adeseori subliniate, prezintă unele „ciudățenii” cu totul nepermise. De pildă, în „Vînzătorul de păsări” rolul celui de al doilea tenor și-a pierdut orice caracter muzical (de altfel este interpretat de către un actor de proză); în aceeași operetă, aria sopranei din actul al III-lea a fost înlocuită cu o arie a... tenorului! Cu ce scop se face asemenea operații neîngăduite? Oare explicația nu constă în același vedetism regretabil? Cît privește „Văduva veselă”, introducerea unui balet în actul al II-lea (cu muzica din... Frasquita) pe lîngă că dăunează unității și chiar bunului gust, îngreuează înțelegerea intrigii, dat fiind că ductul „Vino în micuțul pavilion”, premergător deznodămîntului actului, se pierde în umbra masivului divertisment coregrafic care-l precede.

N-am făcut în acest rînduri decît să pomenim cîteva din manifestările negative în activitatea Teatrului de Operetă. Publicul așteaptă ca lucrurile să se îndrepte. El vrea să vadă pe scena Operetei noastre mai variate și mai bune spectacole, cu predominant caracter contemporan. Unele succese remarcabile ale creației originale de operetă, obținute în anii trecuți, ne dau dreptul să pretindem teatrului noi spectacole cu opere românești inspirate din viața poporului nostru.

Există toate motivele să credem că se vor găsi soluțiile neosare remedierii cît mai rapide a acestei situații.

A. IONESCU

Cu trenul PRIETENIEI

DE 1 MAI
LA MOSCOVA!

Participați la concursul popular de jocuri distractive organizat de revista „Veac nou”. Premiile concursului:

100 locuri în Trenul prieteniei ce va pleca din București pe ruta Kiev-Moscova, la sfîrșitul lunii aprilie, astfel încît de 1 Mai să fie la Moscova.

Procurați-vă culegerea de jocuri distractive de la Consiliul A.R.L.U.S. din localitatea dv. sau de la chioșcurile de difuzare a presei.

Opinii pe scurt: „LÎNGĂ POARTA BRANDENBURG”

Punînd în scenă „Lîngă poarta Brandenburg”, Teatrul Armatei ne face cunoștință cu Erich Maria Remarque — dramaturgul.

Îl recunoaștem însă pe Remarque romancierul: tematica piesei reia leit-motivul operei sale — ura și blestemul împotriva războiului imperialist. Sufletele oamenilor din piesă sînt privite prin microscop și perforate pînă în străfunduri de nestăpî-

nita curiozitate nobilă a scriitorului de a descifra psihologia omenească. Și, totuși, cunoaștem de astă dată un alt Remarque: războiul nu mai e văzut ca o fatalitate cumplită, prăbușită din senin asupra unui om neputincios, ci un fenomen social-istoric cu cauze precise. Eroii lui încep să-și arunce oboseala pasivitate de pe umeri și să lupte pentru demnitatea umană, pentru viață.

E o piesă a situațiilor-limită: începe în ultimele ore înainte ca Berlinul fascist să fie cucerit de trupele sovietice. Eroii săi — cei spre care este chemată adeviziunea publicului — sînt în fiecare clipă pe punctul de a fi ucși de o grupă S.S., și, chiar pînă în ultimul moment, cînd ostașii sovietici eliberatori pătrund, în sfîrșit, în casa Annei Walter, soarta deținutului evadat, Ross, și a salvatoarei sale este tot în primejdie.

Direcția Teatrului Armatei a incredințat spectacolul unei tinere regizoare, Sanda Manu. Act curajos, ce și-a vădit eficiența: mesajul de idei al piesei a fost transmis mergîndu-se pe coordonatele ei esențiale. Regizoarea a lucrat cu actorii pe cele mai fine nuanțe, le-a îndrumat jocul spre o interiorizare intensă dar extrem de laconic exprimată. Tot ce se petrece pe scenă — apariția neașteptată a deportatului evadat, Ross, în camera Annei, refuzul, apoi acceptarea ei de a-l adăposti, năvălirea S.S.-iștilor ce caută pe cei cîțiva evadați și disperata scenă de teatru pe care Anna și Ross o joacă în fața hitleriștilor pentru a se salva; sinuciderea celui alt evadat, care își jertfește viața pentru a nu-și trăda tovarășul, apoi travestirea fostului S.S. în deportat pentru a se

strecura în condițiile Berlinului cucerit de sovietici și, în sfîrșit, prinderea lui — toate acestea se desfășoară surd, înăbușit, fără exteriorizări teatrale. Asupra scenelor tari regizoarea s-a oprit cu atenție, le-a dat răgazul de a se desfășura în voie, fără însă a le scădea ritmul interior, care se transmite astfel intact sălii.

Distribuția a contrazis toate șabloanele încetățenite în teatru și actorii consacrați pentru un anume gen de roluri s-au pomenit transpuși la antipod. Și de astă dată rezultatele au fost pozitive; și cred că prima satisfacție au avut-o înșiși actorii implicați, care au dovedit — publicului și lor înșile — că pe paleta lor interpretativă sînt mai multe culori decît cea unică nuanță ce le fusese în mod repetat atribuită. Constantin Brezeanu, prin excelență interpret de „negativi”, ne dezvăluie o calitate nouă: Ross al său e cald, uman, tare, iubind cu frenezie viața și apărînd-o disperat. El iubește viața pentru că în numele ei va trebui stîrpit fascismul și toți cei ce au semănat pretutîndeni moartea. Ross cunoaște simțămîntul copleșitor al fricii, dar și cel al demnității umane ce se apără și acuză.

Nu ne-a uimit remarcabila creație a Liliane Tomescu în rolul Annei Wal-

ter. Nici personajul acesta — apatic, secătuit, blazat în primele acte, revenit apoi la viață atunci cînd găsește puterea de a se împotrivi fascismului și a salva un om — nu face parte din galeria rolurilor interpretate de obicei de această acțiță. Dar Liliana Tomescu a dovedit — și dovedește cu fiecare nouă apariție pe scenă — ce capacitate excepțională are în interpretarea celor mai variate roluri. Scenele cele mai tari ale piesei sînt susținute în primul rînd de ea.

O apariție interesantă și perfect acordată cu rolul o are Coca Enescu în Grete, o slujnicuță fleacă, găunoasă, interesată. Val Săndulescu susține bine un episod scurt dar intens dramatic (rolul evadatului Koch). Ne-a dezamăgit însă Florin Stroe: n-a reușit să treacă dîncolo de tiparele negativului gălăgios, isteric. E singurul caz în care experiența regizorală a Sandei Manu nu a izbutit: interpretul rolurilor „pozitive” n-a reușit atunci cînd i s-a schimbat genul.

Aceasta nu umbrește însă nici calitățile spectacolului în ansamblul său și nici nu dezmente adevărul după care îndrăzneala creatoare — atunci cînd servește unei idei — este mai întotdeauna generatoare de succes.

Sanda FAUR-DIMA

Scenă din spectacolul „Lîngă poarta Brandenburg”, realizat de Teatrul Armatei

„FAVORIT”

E. MIHĂILESCU

Ilustrații de Simona DUMITRIU

Un prieten m-a anunțat febril la telefon:

— Știi, au ieșit niște țigări faine: „Carpați” cu filtru. Adică, „Favorit”. 3 lei pachetul, ambalaj de celofan...

— Îți mulțumesc din suflet că m-ai anunțat—am strigat eu bucuros, și m-am repezit la tutungiul meu din colț.

E o tutungerie mare, centrală. Are un local luminos, spațios și rafturile pline de toate sortimentele, pentru fumători.

— Dă-mi te rog un pachet de „Favorit”, adică nu, cincii!—am cerut eu.

Tutungiul m-a privit compătimator:

— Chiar adineauri am dat ultimul... Veniți mline după-amiază. O să am cite doriți.

Zadarnic am căutat apoi „favorite” în tot orașul. Parcă intraseră în pământ. Până a doua zi după-amiază am fost nevoit să înghit în sec fum de „Carpați” netrecut prin filtru.

A doua zi după-amiază m-am prezentat în localul tutungeriei, cu același gând obsedant. Dar tutungiul meu lipsea și — lucru curios — personalul, în halate albe ca zăpada, devenise foarte numeros.

— „Favorit” — am înginat eu.

Unul, mai voinic, tot în halat alb, m-a așezat pe un scaun ciudat. Aș fi putut să jur că e scaun de frizerie, dar ce să caute un astfel de scaun într-o tutungerie?

— Așadar, o tunsoare „Favorit”? — mi-a zîmbit amabil halatul alb, strangulîndu-mă cu un cearșaf.

— Ce tunsoare, domnule!—am sărit ca ars. Vă bateți joc de mine? N-ați primit țigări „Favorit”?

Oamenii în alb izbucniră în ris.

— De ce rideți? — m-am infuriat eu.

— Pentru că la frizerie nu se vînd țigări!

Am ieșit cu urechile arzînde. Greșisem. Dar nu! Totuși, aici, în acest colț — exact în acest colț — era tutungeria mea. Am intrat din nou în magazin, ca să mă lămuresc.

— Tutungeria s-a mutat — îmi spuse zîmbind zdrahonul care voise să mă tundă. Nu vedeți firma cea nouă, amenajările care s-au făcut aici — chiuvete, lămpi, calcio-vecchio?.. Uitați-vă: „H”, adică „Higiene”.

— Cum așa? Peste noapte?

— Peste noapte—rise frizerul. Ritm rapid!

Am plecat uluit. Era bine totuși că aveam atît de aproape o frizerie, chiar dacă nu voiam să mă tund „Favorit”. Sau, poate, la urma urmei, o să mă tund și „Favorit”, să văd cum arată...

Țigări „Favorit” am găsit în cele din urmă la debitul din Piața Republicii. Cum o fi însă tunsoarea „Favorit”? După cîteva zile am intrat la noua „Higiene” să mă tund. De ce naiba și-or fi pus însă teighele și or fi săpat firide în perete, cu luminație discretă?

— Aș vrea și eu „Favorit” — am zîmbit unei tovarășe foarte tinere, în halat albastru (toți își schimbaseră, ca la comandă, halatele albe cu altele albastre).

— Lipsește pentru moment — îmi răspunse fata, distrată.

Aha, ăștia se gîndesc la țigări—îmi spusei.

— Nu țigări, tovarășă.

— Cred și eu că nu țigări—făcu ea înțepată.

— Înțeleg—reparai eu. Lipsește meșterul...

— Lipsește articolul! — se supără fata de-a binelea. Vă pot oferi însă altele: „Rusalca”, „Lăcrămioare”...

— Astea trebuie să fie pentru femei. Eu doream o tunsoare bărbătească.

Fata mă privi amuzată:

— Confundați „Cosmetica” cu „Higiene”...

Cum, adicătelea, confund? Nu-mi propusese aici, cu cîteva zile în urmă, zdrahonul acela în alb să mă tundă „Favorit”?

Dar fata îmi întrerupse brusc depănarea amintirilor.

— Unitatea „Higiene” s-a mutat. Noi sîntem „Cosmetica”.

— Dar cînd s-a mutat?—rămăsei eu uluit. Așa, peste noapte?

— Nu chiar peste noapte — zîmbi fata. A durat două zile. Pînă s-au făcut amenajări, pînă s-au montat rafturile, pînă s-au demontat chiuvetele, oglinzile...

— ...Și ziceți că „Favorit” e un parfum bun?

— Bun! Un parfum bărbătesc bun. Treceți zilele acestea, trebuie să ne sosească.

În cele cîteva zile care s-au scurs m-am sfătuit cu nevastă-mea, cu toată familia mea, cu toată familia ei, cu toți colegii, prietenii și cunoscuții și n-am auzit nimic rău despre apa de colonie „Favorit”. Decî, e bună după bărbierit. „În orice caz, e un bun dezinfectant” — m-au asigurat unii.

Am trecut pe la „Cosmetica” din colț și am intrat. De cum am pășit înăuntru, m-a izbit un parfum puternic, năucitor. Precis că au adus „Favorit”—mi-am spus bucuros. Dar de ce și-or fi umplut magazinul cu flori, ca la înmormîntare? Și-apoi, da, da! — firi-dele și teighelele dispăruseră, personalul se împușinase din nou.

— „Favorit”—am șoptit eu ca în vis, îm-bătut de parfum.

O femeie între două vîrste mă privi o clipă cu gura căscată. Apoi, revenindu-și, se adresă răstit unui bărbat musculos care trebăluia pe lingă niște ghivece:

— Ți-am spus eu, Mitică, să aduci de la seră și niște trandafiri d-ăia olandezi — „Favorit”. Acu’ ce facem! Cere clientul și n-avem... Treceți peste cîteva zile, trebuie să ne sosească și d-ăștia — mă invită, amabilă.

Ieșit în stradă, deslușii o nouă firmă deasupra tutungeriei mele: „Florărie”.

Pe drum, îmi amintii că se apropie ziua nevesti-mi. Grozavă surpriză, nu? Trandafiri olandezi „Favorit”. O să trec neapărat peste cîteva zile...

Și am trecut. Intrînd, tare mi-a mai bătut inima. Personalul era iar în halate albe. S-a întors „Higiene”! — m-a fulgerat un gând! O să mă tund „Favorit”! De jur-împrejurul localului, faianță albă, strălucitoare, sticlă.

— Favorit! — am strigat eu vesel.

Dar abia atunci am observat că nu eram singur. Lume multă se înșirase spre un cîntar pe care un grăsun arunca bucăți de carne, oase.

Am luat-o la fugă. Peste noapte, pasă-mi-te, se mutase în locul „Cosmeticii” un centru de carne. Mai tîrziu am aflat amănunte: tutungeria se mutase în locul „Higienei”, „Higiene” în locul florăriei, florăria în locul cosmeticii, cosmetica în locul centrului de carne. Apoi s-au mutat toate, pe rînd, în locul tutungeriei. Bineînțeles, cu toate amenajările și cheltuielile necesare.

De fapt, însă, cui le erau necesare? Nimănu-i.

Pentru că azi-dimineață în colț a apărut din nou tutungeria mea.

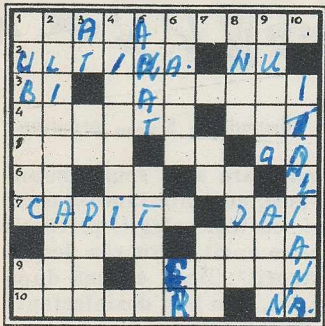
Are și „Favorit”.

SIM

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE...

PE SCENA ȘI PE ECRAN

ORIZONTAL: 1) Dramaturgii cinematografului și ai teatrului la microfon. 2) O aștepti cu nerăbdare când ai văzut prima parte a unui film în două seri? — Conjunție. 3) Bis fără sfârșit — A nega. 4) A reproșa — Subdiviziune pe scenă. 5) Ouă la Berlin — Finaluri de acte — Exclamația monovocalică de surpriză a spectatorilor în fața unui decor frumos. 6) Două din scenă... — Nelipsitul cal drohogo-gano-rebusist — Într-un colț de cinema... 7) Parte a unei piese sau a unui act — Dăruiești. 8) Rege dintr-o tragedie shakespeareană — În piesa lui Cehov

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN Nr. TRECUT

ORIZONTAL: 1) Sporovăială. 2) Caritabil. 3) Ura — Eta — Bug. 4) Relatăta — Ru. 5) Tr — Mimetism. 6) Irita — En. 7) An — Tendon. 8) Inștiința. 9) Nativ — Oite. 10) Toi — Iar — Așa. 11) Istetisme — Ts.

SFATURI practice

ALIMENTAREA RAȚIONALĂ A COPILULUI

„Când trebuie să începi să-i dai copilului și alte alimente în afară de lapte?», „Care e cantitatea de albumine, de grăsimi și de hidrați de carbon necesari copiilor între 6 luni și 2 ani?», „Care e necesarul în calorii raportat la vîrstă?», „Cum să procedăm cu copiii care-și pierd pofta de mîncare?»,... Iată pe scurt câteva din întrebările pe care ni le-au pus diferite cititoare și cărora încercăm să le răspundem prin rîndurile de mai jos.

De la început trebuie să menționăm că baza documentării noastre în legătură cu aceste probleme o constituie cartea intitulată „Bucătăria plăcută și sănătoasă», editată la Moscova în colaborare cu Institutul de alimentație al Academiei de Științe Medicale din URSS. Așa că indicațiile pe care le dăm sînt riguroso controlate științific de cercetătorii institutului mai sus citat.

În mod practic, pînă la vîrsta de 6 luni copilul nu are nevoie de altă hrană decît de lapte. Totuși, cînd copilul prezintă un organism sănătos, e bine să începem a-l obișnui mai din vreme și cu alte alimente. Vîrsta la care e indicat să începem cu foarte mici cantități de alimente noi este între a treia și a patra lună, cînd vom încerca să-i dăm alimente neîndulcite, ca: zeamă de legume fierde, legume pasate și chiar puțin sîrate. Nu trebuie să-i impunem copilului aceste gustări din alte alimente, ci să i le oferim ca o satisfacție a curiozității pe care el începe să i-o manifeste la vîrsta aceasta. Să-i dăm să guste de cîteva ori pe săptămînă din tot ceea ce va constitui viitorul lui meniu, de la șase luni. Veți vedea că, obișnuindu-l astfel, va începe mai tîrziu să ceară el însuși alimentele acestea.

De la 6 luni în sus însă va trebui să fim seama și de valoarea nutritivă a alimentelor pe care i le dăm, pentru că laptele nu-i mai e suficient. În primul rînd trebuie să știm că un copil are nevoie de mai multe calorii decît un adult (raportat, bineînțeles, la greutatea sa). Pînă la 10 luni el are nevoie de 110-125 calorii pe zi de fiecare kilogram pe care-l cîntărește în greutate. De la 10 la 12 luni, are nevoie de 100-110 calorii, iar de la 12 la 18 luni, de 90-100 calorii.

Dar valoarea nutritivă a unui meniu nu constă numai în conținutul de calorii ci și în alimentele necesare formării organismului — alimente bogate în albumine ca: pește, ouă, carne, lapte, brînzeturii, legume etc. Și pentru ca aceste albumine, care hrănesc celulele și fesuturile organismului, să fie bine asimilate, ele se cer însoțite de hidrați de carbon și de grăsimi. Observațiile și analizele făcute asupra copiilor au dus la concluzia că proporția cea mai indicată între aceste elemente ar fi: 1 gram de grăsimi și 4 grame de hidrați de carbon la 1 gram de albumină. În plus, hrana copilului, pentru o dezvoltare normală, are nevoie de vitamine. Lucru de care, de asemenea, trebuie să fim seama la alcătuirea meniurilor lor. În sfîrșit lantele, care e foarte bogat în calciu, trebuie să figureze alături de celelalte alimente în cantitatea de o jumătate litru pe zi, pînă la vîrsta de doi ani.

Cît despre poziția poftei de mîncare observată la unii copii, specialiștii în pediatrie recomandă să nu se încerce în nici un caz alimentația forțată. Un copil sănătos, spun medicii, nu se va lăsa niciodată să flămînzească. Nu-l rugați și mai ales nu-l terorizați. Serviți-i porții mici de mîncare, ca să nu se sperie, și căutați în momentele acelea să-i oferiți ceea ce-i place lui mai mult. În mod normal, procedînd astfel, aceste faze ale lipsei poftei de mîncare dispar. Dacă ele se mențin, înseamnă că trebuie să-i faceți copilului un control medical spre a constata dacă nu cumva e bolnav sau dacă glandele lui nu prezintă o deficiență în funcțiune.

JOSIANA

„L. Mc. L.“

Știați că una dintre cele mai celebre mărci n-a fost emisă de către o administrație postală? Desenul ei, simplu și puțin atrăgător în comparație cu mărcile de astăzi, ascunde o interesantă întâmplare!

În 1847, comunicația pe apă între Port of Spain și San Fernando, două importante localități de pe insula Trinidad din apropierea coastei nord-estice a Americii de Sud, era deservită de vasul cu pînze „Lady McLeod”. Pentru a franca scrisorile ce le transporta, David Bryce, căpitanul corăbiei, a avut ingenioasa idee de a lăua sistemul postal din metropolă. În acest scop, el a pus în circulație o marcă în valoare de 3 cenți, sumă pe care o percepea la primirea scrisorilor. Marca a fost tipărită în culoare albastră; desenul ei reprezintă corabia în cursă, iar inițialele „L. Mc. L.”, numele navei.

Aceste prime mărci din Trinidad (putem spune chiar primele din imperiul colonial britanic) se bucură astăzi de o mare apreciere în rîndurile celor peste o sută de milioane de filatelisti din lume. Ele se găsesc destul de rar, iar cele „stampilate” sînt într-o stare de plîns. David Bryce le „stampila” zîmgăindu-le cu un creion, sau rupindu-le un colț. Pare curios, nu? Și, cu toate acestea, mărcile L.Mc.L. sînt mai celebre decît primele mărci din lume, emise în 1840 în Anglia.

V. T.

METEOROLOGIA și... NERVII

Un post de radio occidental anunța recent, ca o noutate senzatională, constatarea influenței pe care o au factorii meteorologici asupra afecțiunilor sistemului nervos. Noutatea ni se pare caducă, dacă ținem seama de faptul că încă din anul 1928 un grup de clinicieni sovietici, sub conducerea doctorului Lukasev, a făcut această observație și încă bazată pe studii serioase. Observațiile s-au făcut între anii 1928-1937 la clinica de neropsihiatrie din orașul Briansk și au fost continuate între 1942-1945 în clinicile din alte orașe sovietice. S-au studiat încă de pe atunci toți factorii meteorologici ca: temperatura aerului, presiunea barometrică, umiditatea, însoțita și precipitațiile. Și iată observațiile și concluziile principale care s-au tras:

Temperatura ridicată are o in-

Lacul misterios

Călătorul străin care se abate în regiunea Novgorod are ocaz să vadă un fenomen al naturii rar întâlnit sau poate chiar unic pămînt. În această regiune există un lac numit „Divenet”, care întinde pe o sută șazeci de hectare dar care se poate și restrînge pe o suprafață de zece metri în diametru, fără să sece. Vă veți întreba cum se poate așa ceva? Tocmai de aceea se numește „Divenet” (cuvîntul „divo” înseamnă minune), fiind provocată uimirea nu numai a străinilor ci și a locuitorilor din împrejurimi. Sînt zile în care acest lac își retrage apele în mijlocul terenului pe care îl ocupă, unde rămîne cîteva timp ca un puț uscat. Cum lacul e plin de pești, aceștia se retrag o dată cu apele și dispar, rîndu-l, în adîncimea misterioasă a puțului, de unde nu mai decît atunci cînd ana revine la mîca obișnuită. Interesant e că, în urma acestui fenomen, nu se diminuează cu nimic cantitatea de pește a lacului, care e destul de importantă, și că, do revin, carnea peștelui capătă un gust și mai bun.

Bătrînii locuitorii ai regiunii își amintesc că, de-a lungul vîlor, au apucat peste zece asemenea „dispariții” și reparații ale lacului iar de fiecare dată după acest fenomen au mîncat un pește extraordinar de gustos.

DESPRE ORIGINEA BUCUREȘTIULUI

Satul lui Bucur sau cetatea lui Perun?

Într-o seamă de însemnări asupra trecutului, publicate cu ani urmă, academiionul Victor Eftimiu ară că, din notele unui călător turc de pe la jumătatea veacului al XVII-lea reiese că Bucureștii ar fi fost fondat de un oarecare Abu-Kurieș, fiul lui Gebel-Himme, care s-a revoltat împotriva califului Omar și a fondat și Gebul din Siria. Pentru această afirmație pledează doar faptul că numele Bucureștii are asemănare cu numele lui Abu-Kurieș. Ea nu este știută de fapte sau date și o reamintim mai mult ca pe o curiozitate.

Dar tot academiionul Victor Eftimiu mărturisește mai departe că într-o hartă care înfățișează împărăția de acum o mie de ani a țării Simeon, a văzut, cam pe locul unde se află Bucureștii, un în care însemna un oraș: Perun. La vechii s'avi, Perun era zeul focului (Perun la slavii sudici, Perkun la cehi și la polonezi, Perkunaz la lituanieni).

Cu toate acestea, nici un istoric romin nu vorbește de existența unei cetăți acum o mie de ani pe locul actualei capitale. Iar urme de cetate veche nu s-au găsit nicăieri pînă aici. Nici lespede cioplită, nici fărîmătură de templu, nici zid de necropolă.

„S-ar putea — presupune autorul acestor revelații — ca în realitate acela să nu fi fost exact pe locul Bucureștii, ci alături, unde e așezat Perişul. Căci Periş, ca și Perun, înseamnă pară, de la grecescul *para* (foc)”.

Cei care au scris în trecut despre istoria Bucureștiiului au atribuit numele orașului fie legendarului Bucur Ciobanul, fie poreclei de oraș al bucuriei, pe care au dat-o unii — în ironie, desigur — cetății de pe malurile Dimboviței. Despre Abu-Kurieș sau despre Perun nu pomeneste nimeni.

POȘTA REDACȚIEI

ROZ. GAMAN — I.F.E.T. — GHZOV-NEAMT. Foarte bine pentru început. Poezia inspirată de nașterea celei de a zecea planete, anticipoază. Cităm două strofe:

Profil de rînduică cu supra-năfășare
Zăgăzuind în trupu-i puteri de negîndil,
În plină exuberanță azi viea să înfășoare
Strălucitorul cosmos zburînd în întinil.
Cu ochii trei-năuntru urmașul lui Icar
Cu chip tîlat în piatră văjit de jocul soții
Răstoarnă legi în spații și fără de habar
A depășit în zboru-i împărăția morții.

ARISTIDE DINUȚĂ — PETRILA. Poezie în însemnă a rima cuvintele în coadă. Dacă vă e dragă literatura, așa cum ne scrieți, citiți cu atenție operele

poetilor noștri contemporani. Veți putea afla atunci ce înseamnă poezia mai bine decît toate studiile ce vi le-am putea oferi. FLORIN MANEA — COMUN. VASILATÎ-BRĂNEȘTI. Ne cereți sfatul pentru viitor? Din cele trei poezii pe care ni le-ați trimis nu ne putem face o părere defînitivă. Sînt cîteva versuri care promit (mai cu seamă în poezia „Germenul vieții”). Dar există și multă, multă neglijență. Poezia reclamă mîgălă și răbdare. Nu vă grăbiți să trimiteți tot ce scrieți. Meditați mai mult asupra valorii imaginii artistice în arta poetică.

MITICĂ LĂCĂTUȘU — SĂ BĂOANI. Rămîne vătăbil ceea ce v-am scris de atîtea ori, și ultima dată: aveți nevoie de multă lectură.

G. DRĂGANESCU — COMUNA CHISELET. Din cele trei poezii primite rețin mai atenția „Maturitate” și „Ci o meni...”. Prima, surprinde prin atmosfera ei poetică inedită. Imaginea copilăriei este deosebit de plastică. Ideea cuprinsă în titlu însă, nu e urmată suficient. Mai meditați asupra acestei poezii și trimiteți-o încă o dată refăcută. „Ci oameni...” pornește de la un fapt interesant. Transfigurarea poetică nu e însă la nivelul publicării. Cea de a treia poezie, „Toamna la colectivă”, merge pe linia unei anecdote ușoare. Mai trimiteți.

MIMOZA MACREA — CONSTANȚA. Ne pare rău să constatăm în producția dv. poetică un regres. Vă sfătuim să stăruim pe linia poeziei „Anul Nou”, dar atacînd cu mai mult curaj tematica actualității. Cealaltă lucrare e retorică și convențională. Conține multe idei juste, dar puțină, prea puțină poezie. Mai așteptăm altceva.

NITĂ BOMBI — LOCO. Citim răspunsul de mai sus.

GRIGORE NEDELCU — CARANSEBES. „Rondeleu iubirii” e scris cu meșteșug. În schimb sonetul „Poet” e superficial. Trimiteți-ne mai mult lucrări inspirate din actualitate, să putem alege și destina ceva publicării.

SPORT

Pentru Clubul sportiv „Rapid“ a devenit o tradiție organizarea manifestărilor sportive dotate cu „Cupa 16 Februarie“ și închinată memoriei cefeștiștilor care, la 16 februarie 1933, și-au vărsat sîngele pentru libertate și piine. În cadrul acestor manifestări, desfășurate săptămîna trecută pe teren acoperit (sala Floreasca), amatorii de volei au fost martorii unor partide palpăntante, iar cei ce îndrăgesc baschetul au avut prilejul să asiste la întâlniri de baschet viu disputate, în sala Giulești.

Stamatescu din nou în frunte

Cei care au urmărit în actualul sezon concursurile atletice pe teren acoperit îl știu nelipsit din rîndul concurenților la 50m plat pe elevul A. Stamatescu, de la Clubul sportiv școlar. El a cîștigat primul loc al acestei probe la concursul pe țară al elevilor — și tot el s-a situat pe locul 1 la concursul pe țară al juniorilor, cu timpul de 6,5 secunde. La ambele competiții a alergat alături de concurenți apropiați ca vîrstă și ca vechime în „specialitate“. Ținînd seama de acest fapt, unii socoteau poate că Stamatescu n-a realizat totuși o performanță demnă de subliniat. Iată însă că de sîmbăta trecută Stamatescu nu mai poate fi ignorat. L-am văzut la start.

S-a dat plecarea. Trec secundele... Primul concurent rupe firul la sosire: Stamatescu — din nou în frunte. A realizat 6,0 secunde pe 50m plat!

De la 6,5 la 6,0, oricum, este un drum cu care Stamatescu se poate mîndri. Și nu mai puțin mîndru poate fi antrenorul său, Constantin Spiridon, care l-a urmărit îndeaproape, l-a învățat și l-a încurajat.

Un meci dramatic și un învingător la limită

Cel mai așteptat dintre meciurile de volei a fost cel care a pus față-n față echipele masculine Rapid și Dinamo. Și pe bună dreptate, căci așteptările n-au fost dezmințite. Jocul prestat de cele două echipe, dîrzenia cu care atît cefeștiștii cît și cei de la Dinamo și-au disputat fiecare punct au smuls ropote de aplauze.

Dinamo pornise „tare“. Se părea că are un adversar comod, peste care nu-i va fi greu să treacă. Dinamoviștii erau spre sfîrșitul primului set cînd cei de la Rapid ajunseseră de-abia la 8 puncte. Primul set a fost cîștigat de Dinamo. În chip surprinzător, cefeștiștii au luat setul al doilea. Au cîștigat însă și pe al treilea — și încă la 5! Părea că altă surpriză este exclusă. Dar aceasta a venit o dată cu cel de al patrulea set, care a revenit echipei Dinamo. Al cincilea a fost însă iar „în mîna“ Rapidului pînă la un moment dat, cînd, punct după punct, Dinamo s-a apropiat de Rapid ajungînd la scorul de 14-14. Emoție în tribune, emoție printre jucători. Dar stăpînirea de sine a cefeștiștilor le-a adus, pînă la urmă, victoria.

„Bombele“ cu care și unii și alții au atacat blocajele de pe urma cărora s-au realizat numeroase puncte și de o parte și de alta au oferit un spectacol de calitate mult apreciat de cei prezenți. De altfel, și evoluția scorului de 3-2 (11-15, 15-9, 15-5, 13-15, 16-14) în favoarea celor de la Rapid arată cît de acerbă a fost lupta dintre cele două formații, cît de greu a fost pentru cefeștiștii să-și întrecă adversarii și cît de aproape de victorie au fost aceștia din urmă.

Și dacă echipierii Rapidului nu au avut satisfacția primului loc în cîștigul final, ocupat de Cetatea Bucur, pot avea mulțumirea că în compania unui adversar de aceeași talie au oferit cel mai frumos joc al acestei competiții.

Romulus SCURTU

Fotografii de S. STEINER și Dan BIRLĂDEANU

În fotografiile alăturate dăm cîteva aspecte de la concursurile desfășurate sîmbătă și duminică în sala Floreasca:

1. N. Ivanov, cîștigătorul probei de greutăți (13,37)

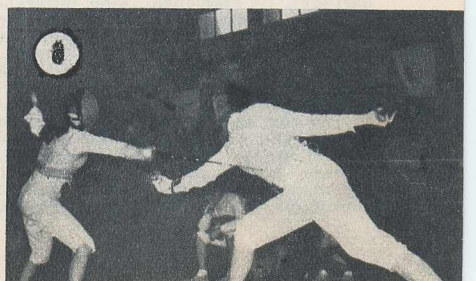
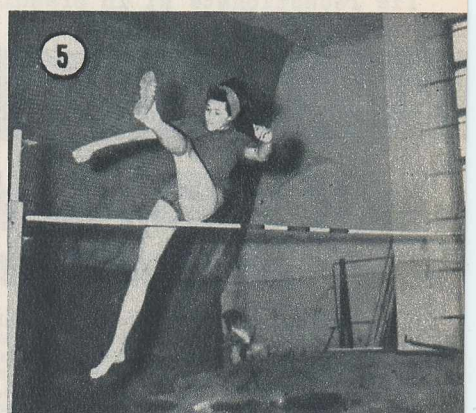
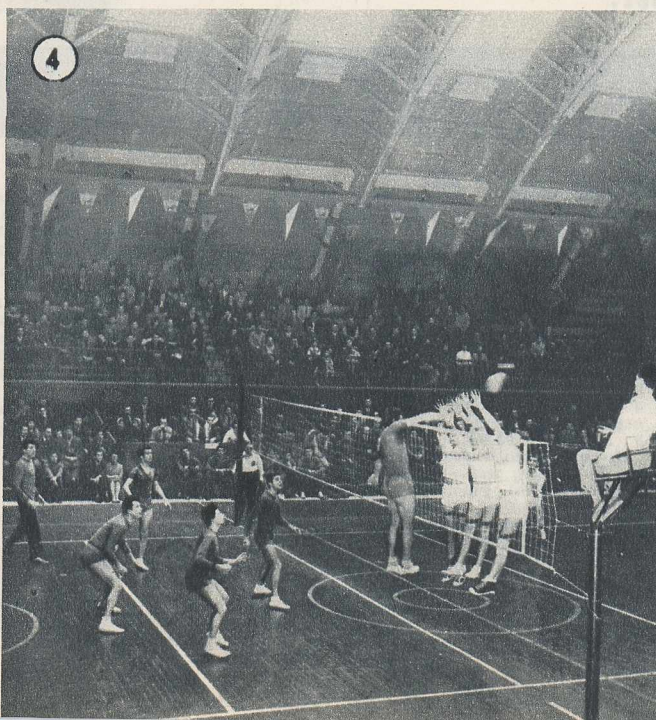
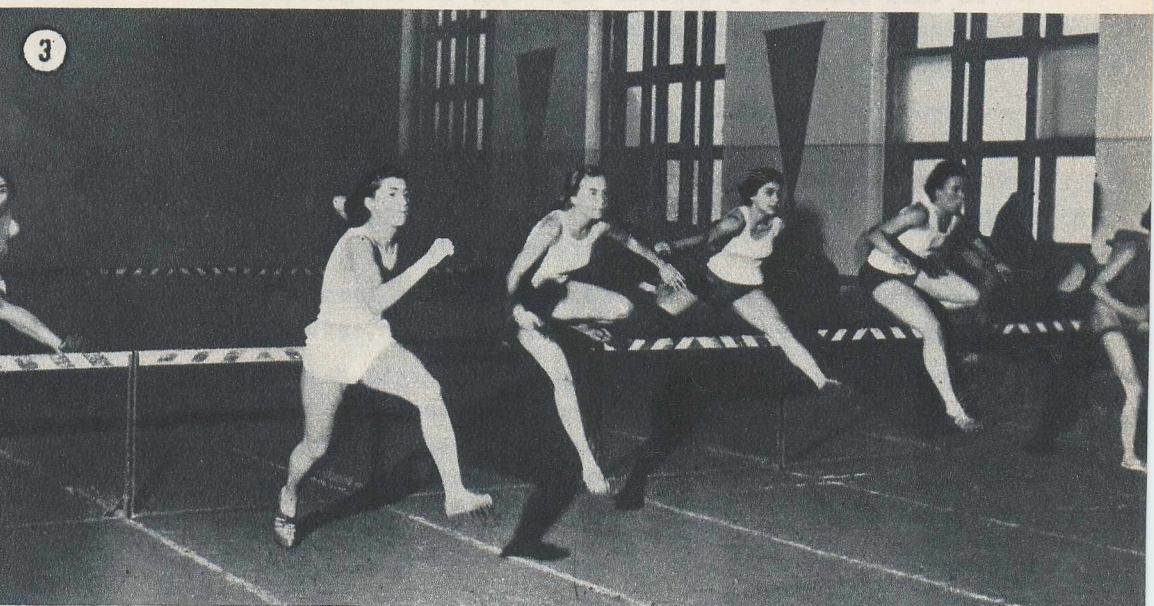
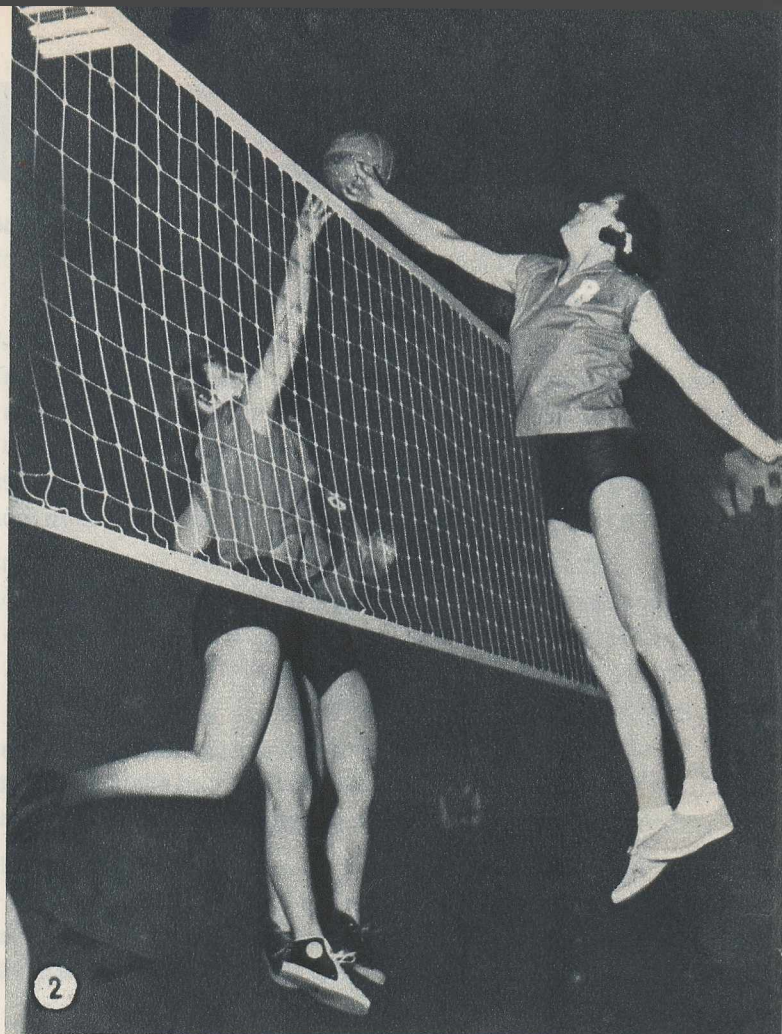
2. Fază încordată în meciul feminin de volei dintre echipele Combinatului poligrafic București și Lokomotiv-R. Cehoslovacia.

3. Finala probei 10m garduri femei, cîștigată de A. Prodea.

4. Aspect de la meciul de volei masculin disputat între echipele Dinamo-Cetatea Bucur

5. Cîștigătoarea probei de înălțime femei, A. Alexandrescu.

„CUPA ORĂȘELOR“ la scrimă s-a desfășurat săptămîna trecută în București. În fotografia nr. 6 redăm o imagine de la finala pe echipe florată fete, disputată între Cluj și București. Proba a fost cîștigată de componentele echipei din Cluj.

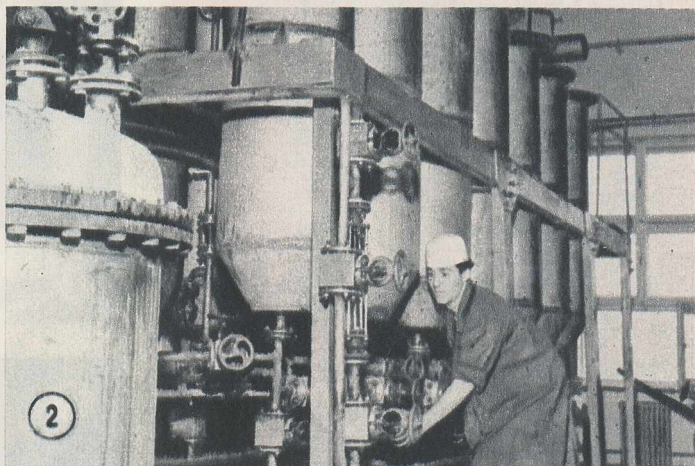

- La București a fost semnat săptămîna trecută acordul comercial pe anul 1959 între R.P. Romîni și R.P. Bulgaria. În fotografia 1, momentul semnării acestui acord.

- În cinstea celei de a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, în cinstea celui de al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și al celui de al II-lea Festival regional, Comitetul regional U.T.M. București a lansat o chemare către tinerii și utemiștii din regiune pentru a difuza, între 15 februarie și 23 august 1959, cărți în valoare de 1.000.000 lei.

- Zilele acestea specialiștii de la Institutul de cercetări chimico-farmaceutice din Iași au efectuat primele probe de fabricație pe cale industrială a tetraciclonei amfoterice. În fotografia 2, un aspect de la Fabrica de antibiotice din Iași, unde va intra în producție și noul medicament.

- Două mari șantiere au deschis lucrări în șase puncte pentru racordarea orașului Baia Mare la sistemul energetic național. Terminarea lucrărilor este prevăzută pînă la data de 1 mai.

- În cursul săptămîinii trecute în numeroase întreprinderi și instituții din țară au avut loc adunări consacrate aniversării a 26 de ani de la eroicele lupte din februarie 1933 ale ceferiștilor și petroliştilor, desfășurate sub conducerea Partidului Comunist Român.

- În Sala Dalles s-a deschis expoziția de fotografii artistice organizată de Asociația artiștilor fotografi din R.P.R. Expoziția cuprinde 150 de lucrări semnate de 51 artiști fotografi.

- Răspunzînd chemării a opt întreprinderi din Capitală, colectivul Uzinelor "Vasile Roaită" s-a angajat să realizeze 2.226.876 lei economii peste sarcina reducerii prețului de cost. În fotografia 3, o parte din brigada lui Bîndea Gheorghe, care s-a angajat să facă economii de metal neferos în valoare de 70.000 lei.

- La 19 februarie s-au deschis la București lucrările celei de a II-a Conferințe a Uniunii Asociațiilor Studențești din R.P.R.

- Săptămîna aceasta, la Combinatul metalurgic Meșița a avut loc o adunare a activului U.T.M. Cu acest prilej, tineretul de la această mare întreprindere metalurgică a adresat o chemare către tinerii metalurgiști și întreg tineretul muncitor al patriei, pentru realizarea a cît mai multe economii.

- Prin intermediul emițătorului de televiziune de la Bacău, emisiunile Studioului de televiziune din București au început să fie recepționate și în orașul Iași.

DE VORBĂ CU MEDICUL: *Onoutate în tratamentul gripei*

Arsenalul terapeutic în tratamentul gripei este deosebit de complex, cu o gamă variată de medicamente. Multe cazuri s-au rezolvat ușor cu antigripalele obișnuite (piramidon, antițergemin etc.), iar altele au necesitat aplicarea unor măsuri mai energice (antibiotice, vaccinare etc.). De asemenea, s-au observat persoane rezistente la boală sau care fac forme ușoare, alături de altele care reacționează violent de la început.

Acolo unde microbul înfrîneste un organism cu reacții biologice echilibrate, sub influența favorabilă a mediului, de cele mai multe ori boala nu se produce sau se manifestă într-o formă mai atenuată (CONECTARE normală). Dacă însă reacțiile biologice ale organismului încetează de a mai fi echilibrate, iar mediul exterior exercită

o acțiune negativă, boala se manifestă în forme mai grave și chiar cu numeroase complicații (HIPERCONNECTARE).

Rezultă deci necesitatea de a influența reacțiile biologice de apărare pentru a restabili echilibrul normal dintre organism și mediu, adică să realizăm o DECONNECTARE.

În practica medicală se cunosc mai multe substanțe cu acțiune deconectantă, cum ar fi Serpasilul, Phenerganul și, în special, Clorpromazina (sinonim: Largactil).

Sintetizată de Charpentier, Clorpromazina*) s-a impus datorită cercetărilor

făcute de G. K. Tarasov în Uniunea Sovietică, H. Laborit în Franța, și mulți alții. În esență, acțiunea deconectantă a Clorpromazinei provoacă o „armonizare a personalității”, după cum se exprimă Flügge.

În lumina celor de mai sus, am întrebunțat acest medicament într-o serie de afecțiuni. Tratamentele au fost extinse și asupra cazurilor de gripă în care reacția de hiperconectare era evidentă.

Rezultatele sînt semnificative: 1) Mulți dintre bolnavii în curs de tratament pentru alte afecțiuni nu au făcut nici o formă de gripă și numai cîțiva au prezentat forme ușoare, adeseori ambulatoorii.

2) La bolnavii de gripă supuși acestui tratament s-a remarcat scăderea intensității manifestărilor morbide și scurtarea duratei de evoluție pînă la 2-3 zile.

3) La nici unul dintre bolnavii tratați nu au apărut complicații grave pulmonare sau de alt ordin.

Aplicarea medicației s-a făcut apoi în funcție de tipurile de activitate nervoasă superioară stabilite de școala pavlovistă. În general, s-a administrat 1/2 tabletă la 6 ore interval, fără a depăși 3 tablete pe zi.

De precizat că, pentru a obține rezultate bune, Clorpromazina trebuie administrată în doze fracționale, în rapozi cu tipul de reacție nervoasă a bolnavului, pe care numai un medic cu experiență poate să-l precizeze.

Cînd a fost cazul, s-a asociat o medicație simptomatică, obișnuită în orice răceală, cum ar fi ventuze, fricțiuni cu alcool, calciu granulat etc.

Față de rezultatele obținute, am considerat necesar să le aduc la cunoștința celor interesați, în dorința de a fi utili celor bolnavi și de a cunoaște opinia celor competenți.

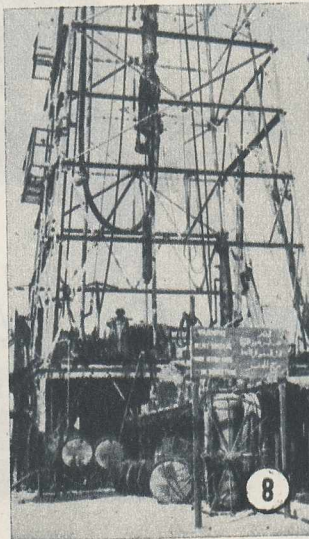
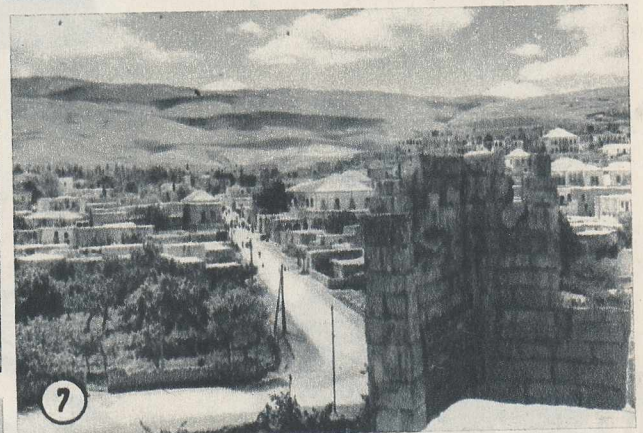
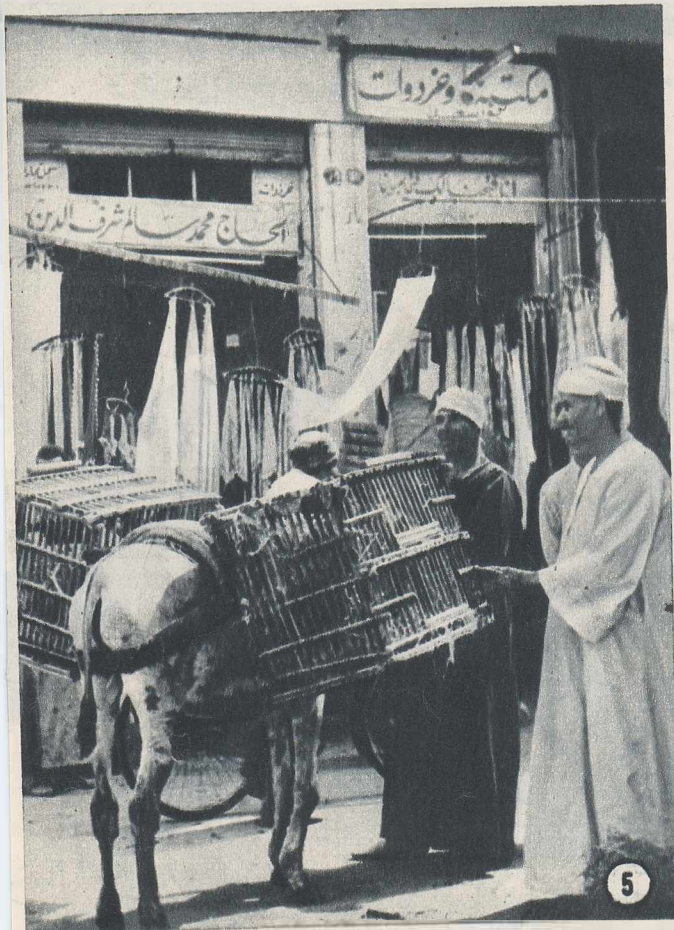
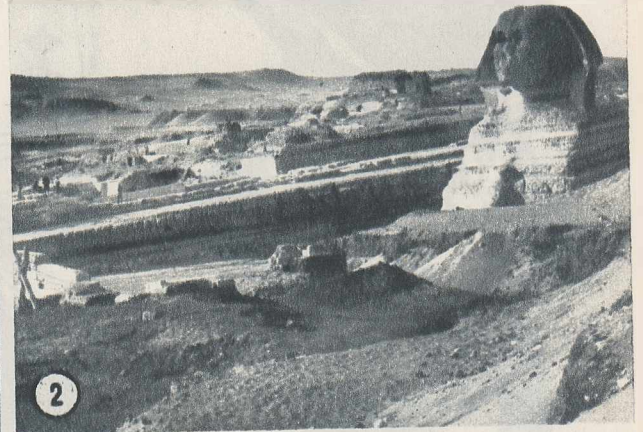
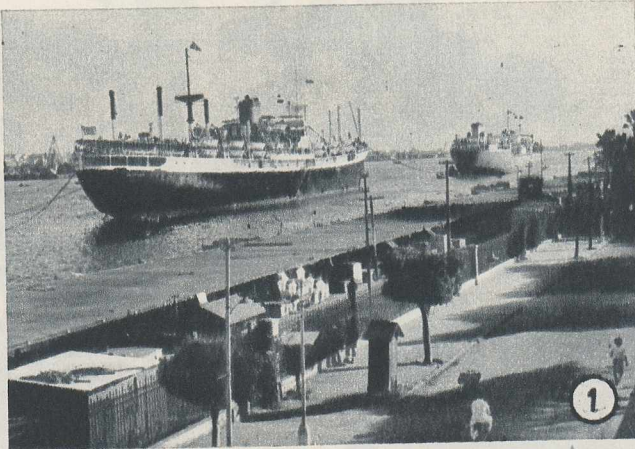
Dr. Ion SAN-MARINA

ÎN JURUL GLOBULUI

REPUBLICA ARABĂ UNITĂ *În imagini*

Prin referendumul din 21 februarie 1958 marea majoritate a populației din Egipt și Siria s-a pronunțat pentru unirea celor două țări într-un singur stat — Republica Arabă Unită. Cu prilejul aniversării unui an de existență a R.A.U. publicăm câteva imagini din această țară.

- 1) Pe Canalul de Suez.
- 2) Celebru Sfînx, străvechi monument al civilizației egiptene.
- 3) Vedere din Damasc, centrul regiunii siriene a R.A.U.
- 4) Bulevardul Monaki, artera principală a cartierelor arabe din Cairo.
- 5) În piața din Zagazig (delta Nilului).
- 6) Cairo. Moscheia Mohamed Ali.
- 7) Palmyra — vedere luată de pe ruinele templului lui Jupiter.
- 8) Prima sondă petroliferă din R.A.U., pusă în exploatare de specialiști și o societate petroliferă din R.A.U. la Ras Aba Bakru, la 220 km de Suez.
- 9) La un centru de culturalizare din El Khairia (regiunea egipteană).

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Postală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCIŢELII Tel.: 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE: în toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Pe spuse, pe văzute și pe auzite

Am auzit c-ai zis c-am zis...

— Zici că n-ai nimic de ascuns? Atunci de ce ai astupat gaura cheli? Ai...?

Prea mare potrivire de caracter.

Apartament modern cu... cocină — sau o gazdă cumsecade...

Desene de
Tia PELTZ